

Victoriile

noastre

istorice

Știința în avanposturile
progresului

Programul adoptat de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român — pornind de la analiza materialist-dialectică și istorică a realității — definește strategia generală a partidului pentru următorii 20—25 de ani, strategie ce vizează făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și crearea condițiilor pentru edificarea comunismului în România. Realizarea acestei opere sociale de uriașă amploare și complexitate — subliniază Programul — nu poate avea loc decât pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii contemporane.

Strategia generală a partidului, implicat a cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și introducerii progresului tehnic, au drept țel suprem ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, sporirea gradului de civilizație a vieții întregii societăți. Acestui țel îi sunt subordonate toate eforturile pentru dezvoltarea și modernizarea în ritm intens a economiei naționale, pentru creșterea înaltă a venitului național.

Corespunzător strategiei generale, documentele Congresului al XI-lea și proiectul Directivelor Congresului al XII-lea, cuvântarea și indicațiile date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la ultima plenară comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, stabilesc opțiunile fundamentale, inclusiv locul și aportul determinant pe care cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și introducerea progresului tehnic trebuie să-l aducă.

Definind locul și rolul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și introducerii progresului tehnic în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și în crearea condițiilor construirii comunismului în România, Programul adoptat de Congresul al XI-lea al partidului precizează: „Cercetarea științifică va fi organizată în strânsă concordanță cu cerințele producției materiale și activității sociale, asigurându-se dezvoltarea corespunzătoare atât a cercetării aplicative cât și a cercetării fundamentale de perspectivă. Ea trebuie să promeargă obiectivelor și necesităților dezvoltării societății, prevăzute în Programul partidului, în planurile cincinale și în programele pe termen lung, să acționeze pentru soluționarea din timp a acestora, dând o perspectivă largă a dezvoltării societății socialiste“.

(Continuare în pag. 9)

VALERIU CEOCEONICĂ ■
vicepreședinte al Consiliului Național
pentru Știință și Tehnologie

VIITOR DE AUR,
ȚARA NOASTRĂ ARE

Proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român,
în gândul și simțirea națiunii

Două lucrări
de Brâncuși
la Galeria Națională

● Pentru colecțiile Muzeului de Artă al Republicii Socialiste România din București au fost achiziționate, în ultima vreme câteva lucrări de valoare excepțională. Este vorba, în primul rând, de sculptura în piatră, cunoscută în literatura de specialitate sub denumirile „Danaiida” sau „Cap de față”, aparținând primei etape de creație a lui Constantin Brâncuși. Lucrarea a fost executată în piatră de Vrața. Valoarea acestei piese este cu atât mai mare cu cât, se cunoaște faptul, există puține lucrări în lume executate în piatră de către artistul român.

Cea de a doua este un gips patinat, executat în atelierul lui Constantin Brâncuși și intitulat „Supliciu”.

În acest număr citiți :

- **Savanții noștri de miine** (pag. 7).
- **Atenție, roboții!** (pag. 8)
- **Două opinii despre o carte de referință :** (pag. 19).

În paginile 12—13 :

- **Un țărnam bătut**
în pietre scumpe:
Litoralul românesc
(reportaje, interviuri, note)

Ce mai e nou prin grădini

— Ce mai e nou prin grădini,
Cu ce se lasă, uneori, seara ?

Mai nimic cu nimic — un copil
Care se duce și el mai departe să întrebe
Pe altcineva.

— Mai nimic cu nimic, decât o lungă
Și dulce permisie — acesta-i soldatul
Gol, gol-puşcă între amintirile
Și bubuiturile ultimelor sale războaie.

— Dar dacă de pe lună, răspund îndrăgostiții,
Dar dacă de pe lună nu ne-ar face cu ochiul
O privighetoare, singura dealtfel
Care mai locuiește și cîntă
În castelul acela demult adormit ?

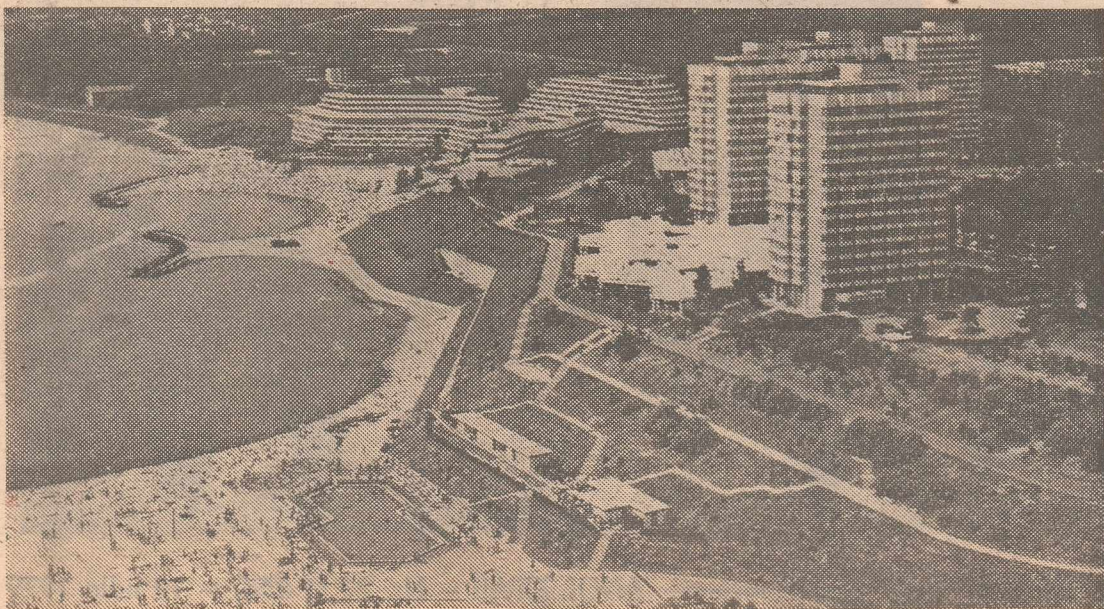
— O, dar o lebedă ?
Numai o lebedă pe un lac alb, răgușit,
Pe un lac lung, nesfirșit, stors din cîntecul
Și ochii ei, parcă — aceștia sînt pensionarii,
Liricii mari, absoluți — numai o lebedă spun ei —,
Doar o lebedă-atît și ne vom duce
Care-ncotro, fiecare,
La ceasul și treburile noastre.

— O bombă !
Pe care am dezamorsat-o chiar eu, în clipa aceasta,

Ehei, vă spuneam eu — și se ridică mărșă, cu baston,
generalul —
Vă spuneam eu că de pe planeta aceea, a viezurelui,
Nu te poți aștepta la nimic bun.

Ar trebui
Reinventate prăștiile ! — a mai adăugat,
Și tocmai atunci i se așezase în față un copil.

A.I. ZĂINESCU ■

Permanentul dialog al secretarului general al partidului cu țara — simbol al unității dintre partid și popor

Zilele trecute, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, cu alți membri din conducerea de partid și de stat, s-a aflat din nou în mijlocul oamenilor muncii dobrogeni, în vizită de lucru.

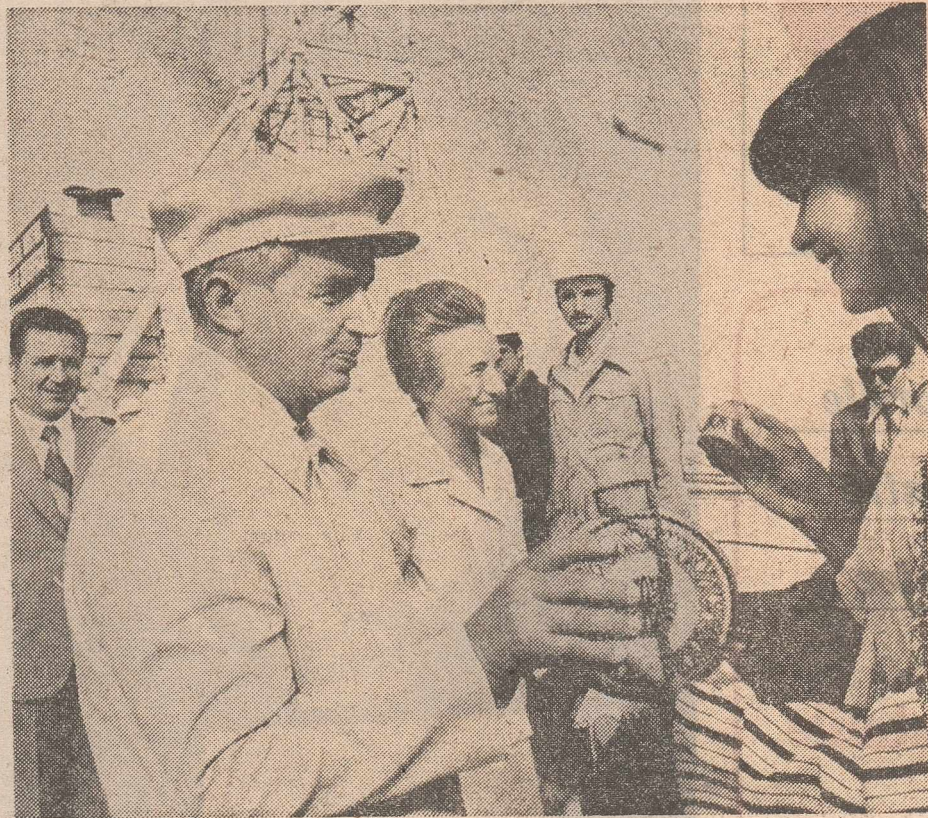
Este un fapt de muncă, unul dintre acele fapte de muncă cu largi implicații în devenirea de zi cu zi a patriei noastre socialiste. Continuul dialog dintre vrednicul bărbat de la cirna țării și făurarii prezentului și viitorului ei, dialog ce are la temelie sa democrația cea mai profundă și adevărată libertate, libertatea creației, dezbaterii fertile și stimulatoare a marilor probleme cu care ne confruntăm în acest timp al construcției socialiste, explică limpede procesul transformărilor noastre, succesele, imensul salt al României spre rodnicie și bunăstare. Permanentul dialog, simbol al coeziunii, al identității dintre partid și popor, al muncii și al demnității cu care înțelegem să dăm chip viselor de mai bine, dialogul-dezbaterii, ca fapt de muncă, exprimă esența politicii și vieții noastre, lămurește ceea ce mulți au numit „miracolul românesc”.

Schimbările petrecute pe pământul și în viața oamenilor Dobrogei sînt o parte din schimbările petrecute în întreaga țară, din noua ei cititorie. Aceste schimbări constituie rodul unității de gând, voință și muncă dintre partid și națiune. Ele relevă grija, permanenta grija, pe care președintele țării o poartă patriei socialiste, făuritorilor creșterii ei.

Sînt acestea gânduri care ne vin în minte ori de cîte ori tovarășul Nicolae Ceaușescu vine în mijlocul nostru, în fabrici și pe șantiere, așa cum, întâi, s-a aflat, în ultima zi a săptămîinii trecute, printre constructorii grandiosului obiectiv de investiții Canalul Dunărea-Marea Neagră și portului Constanța Sud — Agigea, precum și în mijlocul muncitorilor de la Întreprinderea mecanică de utilaj din Medgidia. Două importante obiective de investiții care, alături de numeroasele semne ale devenirii industriei dobrogene, ale devenirii vieții oamenilor muncii de pe acest străvechi pământ românesc, vorbesc de la sine despre dezvoltarea unui județ care, doar cu cîteva decenii în urmă, era specializat în reparații de șalupe.

Sînt acestea și gânduri izvorite din stîmna și adîncul respect pe care întregul popor le nutrește față de partid și conducătorul său, la un ceas al construcției noastre cînd viitorul, prefigurat de Directivele apropiatului congres — document purtînd amprenta gândirii dinamice și îndrăznețe a tovarășului Nicolae Ceaușescu — ne apare mai limpede și mai strălucit ca niciodată.

Canalul Dunărea-Marea Neagră va străbate Dobrogea, de la Cernavodă la Agigea, pe o distanță de 64 de kilometri, asigurînd circulația navelor în dublu sens și avînd o capacitate de transport de circa o sută de milioane tone anual. După cum se subliniază în proiectul Directivei Congresului al XII-lea al partidului, printre o mai intensă folosire a Dunării și a dării în exploatare a canalului care leagă fluviul de mare, volumul mărfurilor transportate pe această cale va crește în cincinalul următor de 2—2,2 ori. În plus, canalul va permite și un intens trafic de pasageri, pentru toate acestea construindu-se cinci porturi noi. De acest important obiectiv de investiție va beneficia, de asemenea, și agricultura. Canalul va asigura astfel irigarea unor întinse suprafețe agricole. El va fi traversat de 7 poduri de cale ferată și rutiere. În aceste zile de iulie, lună care marchează începutul celui de-al doilea semestru al anului, pe șantier se lucrează cu entuziasm, cu avînt. După cum se știe, militarilor armatei noastre le-a fost incredintată realizarea a 40 din cei 64 de kilometri ai viitoa-

rei căi navigabile. Ei își îndeplinesc cu cîntă această misiune, dovedind prin muncă neobosită că sînt la înălțimea răspunderii incredintate, pe marile șantiere ale patriei. De asemenea, la viitoarea cale navigabilă lucrează în serii de cîte 3.600 de tineri, muncitori, elevi și studenți din întreaga țară, aceștia executînd lucrări pe tronsonul dintre kilometrul 45 și kilometrul 55, precum și în alte puncte ale canalului. Din cele 70 milioane metri cubi de pămînt, ce urmează a fi excavate pe această porțiune, au fost realizate pînă acum peste 11 milioane metri cubi.

Munca tinerilor, militarilor, muncitorilor, studenților și elevilor, muncă plină de abnegație și adeseori de eroism, ilustrează în mod grăitor modul în care tinăra generație a patriei răspunde chemării partidului, ori de cîte ori este nevoie, aducîndu-și o contribuție de seamă la îndeplinirea marilor obiective economice ale României.

Cernavodă. Cota zero a canalului. Aici, în cei doi ani care au trecut de la începerea construcției, s-a executat un volum impresionant de lucrări. Printre ele și prima ecluză a canalului. O adevărată poartă care deschide bătrînului fluviu drumul către mare. În acest punct al șantierului s-a terminat excavația, etapă extrem de grea, derocindu-se cîinci milioane metri cubi de stîncă. Au fost vizitate și alte puncte de lucru. Secretarul general al partidului a studiat împreună cu specialiștii modul în care se desfășoară lucrările, tovarășul Nicolae Ceaușescu apreciînd în mod deosebit rezultatele obținute. La încheierea vizitei la ecluză, secretarul general al partidului a adresat constructorilor următoarele cuvinte: „Vă felicităm pentru realizările de pînă acum și vă urez succese pe mai departe în îndeplinirea, în cele mai bune condiții și în avans, a lucrărilor, astfel încît canalul să fie dat în exploatare în anul 1982. Vă doresc multă sănătate și fericire și să fiți primii care veți naviga pe canalul Dunărea-Marea Neagră!”

Basarabi. Km 41,530. Una din cotele cele mai înalte ale canalului. Una din zonele cu cel mai mare volum de muncă. Secretarul general al partidului a analizat stadiul lucrărilor, măsurile luate pentru accelerarea lor. În urma eforturilor depuse, a unei organizări a muncii, constructorii, care au avut la dispoziție din ce în ce mai multe utilaje moderne, de mare capacitate, au reușit ca pe unele porțiuni să ajungă la cota finală a canalului. În această zonă a viitorului port Basarabi, care, prin darea în folosință a canalului, va cunoaște o puternică dezvoltare economico-socială, se va construi o importantă unitate a industriei materialelor de construcții ce va folosi materia primă rezultată din excavarea canalului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, după ce a apreciat bunele rezultate obținute, a arătat că este necesară o mai rațională folosire a utilajelor din dotare, o mai bună organizare a muncii. Secretarul general al partidului a făcut observația că forța de muncă existentă impune o calificare mai rapidă care să permită utilizarea ei mai eficientă, în conformitate cu potențialul tehnologic aflat pe șantier. Totodată, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că accelerarea lucrărilor impune o intensificare a dotării canalului cu utilaje moderne, de mare capacitate.

A fost analizată, de asemenea, amplasarea viitoarei autostrăzi Constanța — Cernavodă — București, precum și a unor poduri destinate a ușura transportul rutier în această zonă. Secretarul general a recomandat ca viitoarea autostradă să urmărească pe o porțiune mai mare traseul vechii șosele, astfel încît cheltuielile impuse de construcția acesteia să fie cit mai raționale. De asemenea, secretarul general al partidului a indicat ca viitorul pod, ce urmează a fi construit în această zonă, să aibă o deschidere largă pentru a putea permite trecerea navelor de diferite tonaje.

Vizita a continuat, examinîndu-se sta-

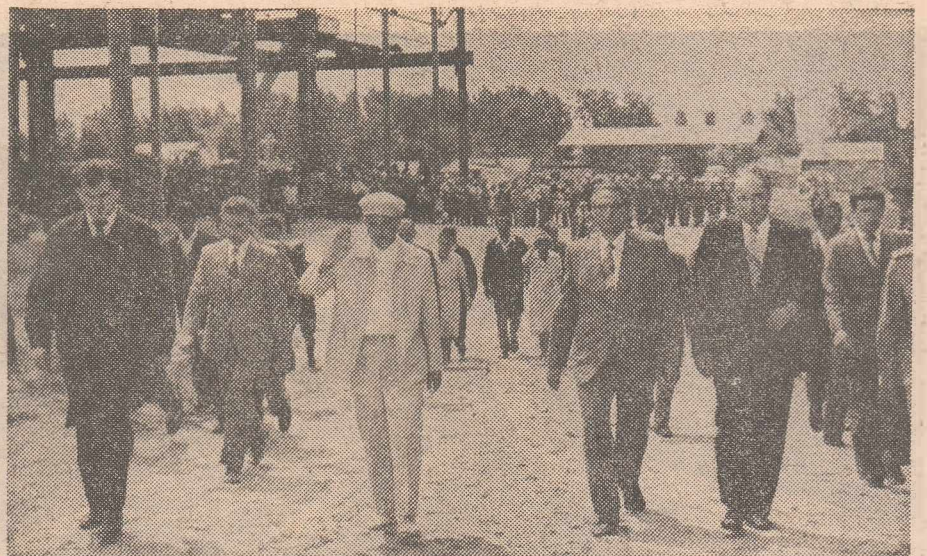
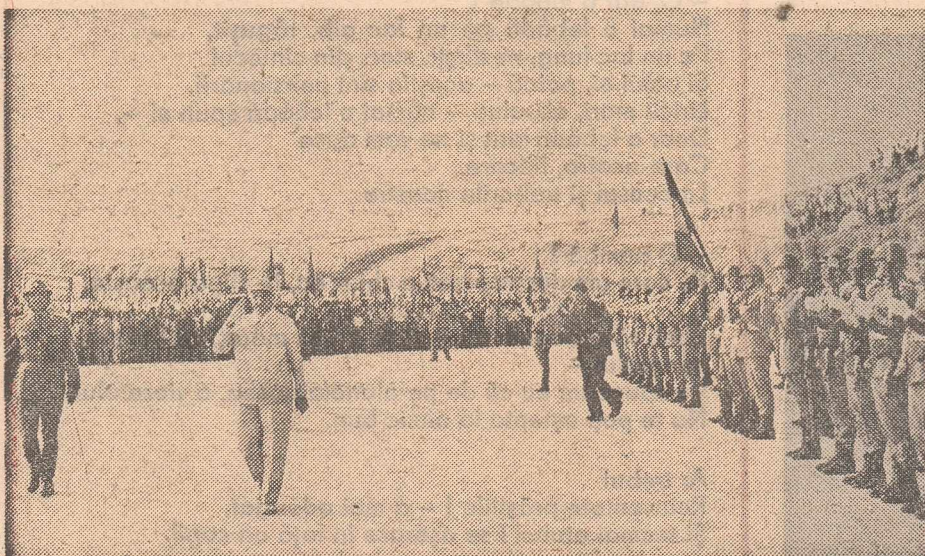
diul lucrărilor în diferite puncte ale canalului. La kilometrul 61,200, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat frumoasa lucrare tehnică ce constă într-o bandă transportoare cu o lungime de 3,5 km, mijloc de transport de înaltă productivitate, capabil să evacueze 600 metri cubi pe oră, pămînt ce este depus pe fundul mării, creîndu-se astfel platforma viitorului port Constanța Sud — Agigea.

Constanța Sud — Agigea. Viitor port. Punctul terminus al canalului Dunărea-Marea Neagră. Se lucrează intens. S-a început cu digurile de adăpostire care se vor întinde pe o lungime de 11 km. Se toarnă zilnic 500 metri cubi de beton și se depun peste 20.000 tone de piatră. Prin intermediul machetelor și al planșelor, secretarul general al partidului a examinat împreună cu specialiștii, cu organele de resort din ministere, ritmul lucrărilor. În legătură cu obiectivele aflate în construcție, tovarășul Nicolae Ceaușescu a remarcat faptul că, ținînd seama de posibilitățile existente, bazinul fluvial în care vor sosi navele cu diverse mărfuri poate fi lărgit mult mai mult decît s-a prevăzut și, de asemenea, a arătat că este necesară revizuirea proiectelor care privesc amplasarea mai rațională a digurilor și a damelor interioare.

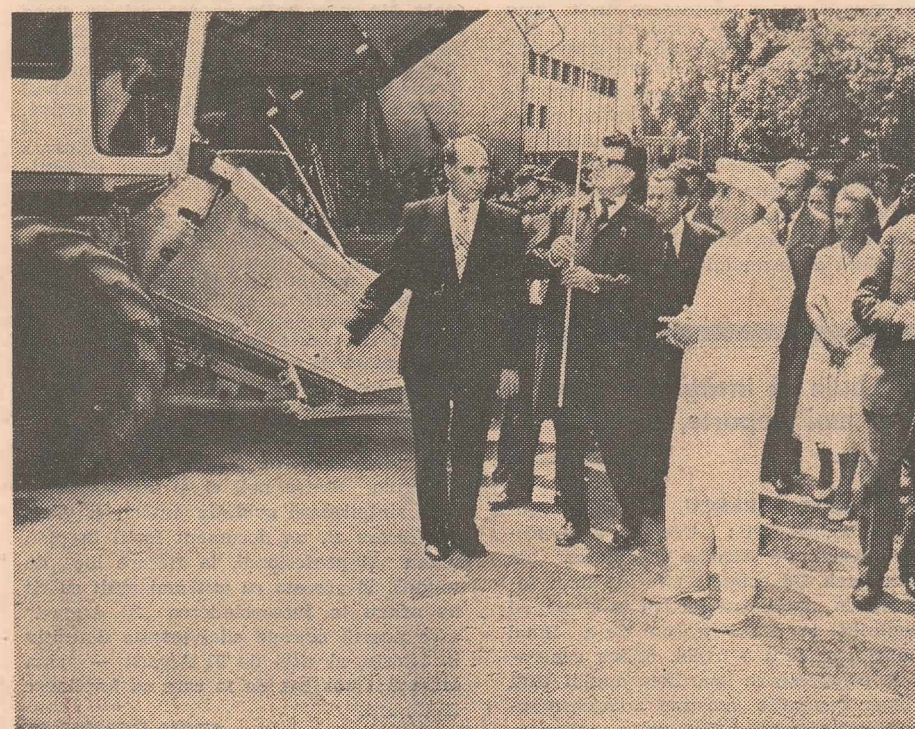
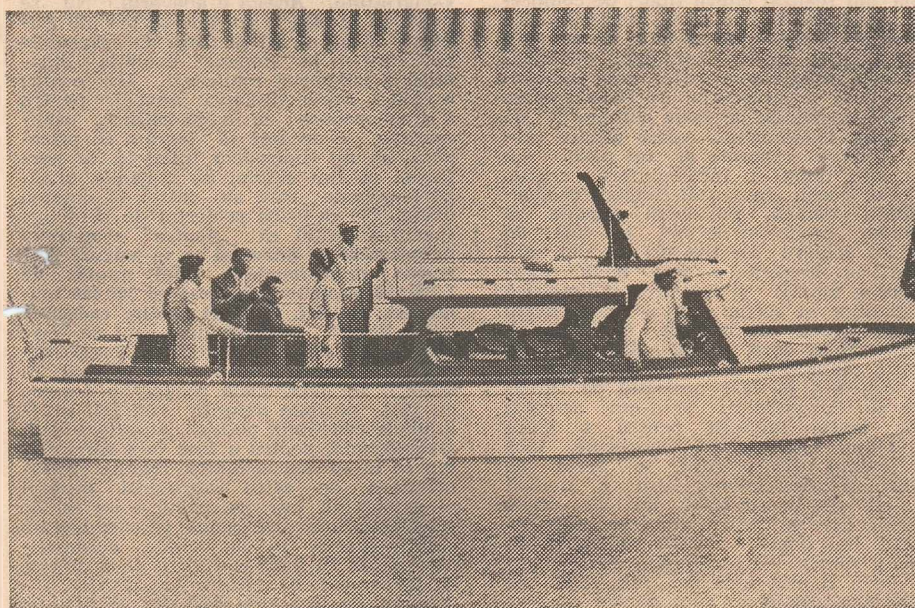
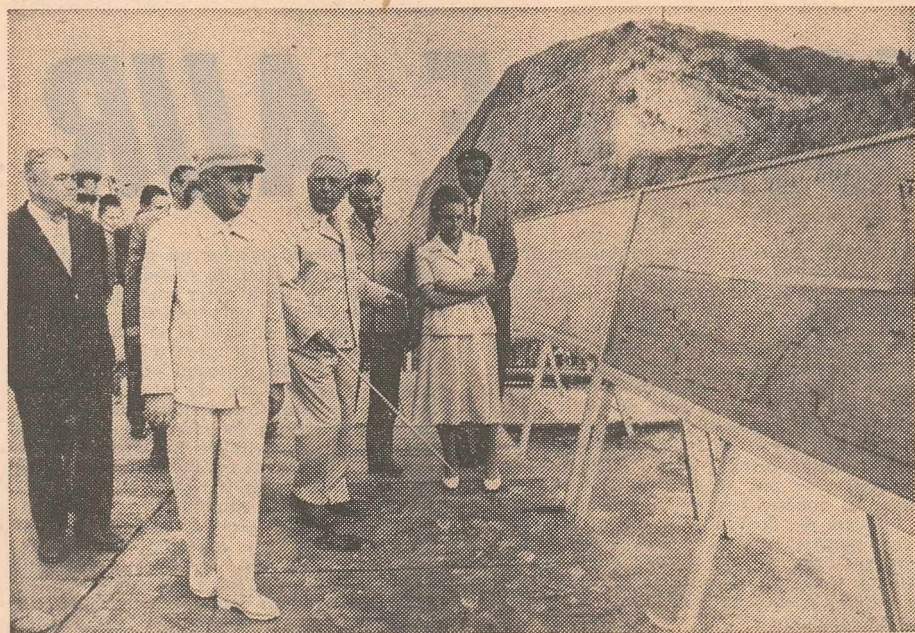
Un alt obiectiv important înscris în agenda vizitei de lucru l-a constituit Întreprinderea mecanică de utilaj din Medgidia. În acest an întreprinderea va onora în întregime cererea constructorilor canalului, de a livra șantierului 300 de autodumpere de 18 tone, utilaj superior din toate punctele de vedere autobasculantei. Secretarul general al partidului a stat de vorbă cu muncitorii, specialiștii și cadrele de conducere ale întreprinderii. Apreciînd bunele rezultate obținute de colectivul de oameni ai muncii de la întreprinderea dobrogeană, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat, în același timp, că unele mașini agricole nu corespund cerințelor agriculturii, că mai există importante resurse de creștere și perfecționare a producției. Secretarul general al partidului a subliniat că se impune organizarea producției acestor sisteme de utilaje agricole după o concepție unitară, că este necesară specializarea întreprinderii și în construcția de remorci și autodumpere de mare capacitate, că se impune diversificarea producției.

Peste tot, pe întregul traseu al vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, tovarășii din conducerea de partid și de stat au fost întîmpinați cu dragoste și recunoștință de oameni ai muncii care lucrează la obiectivele vizitate, de numeroși locuitori. Multitudinea și complexitatea problemelor abordate, probleme de strictă actualitate privind bunul mers al muncii în cele două obiective, examinarea la fața locului, în sîlul dinamic de lucru, propriu secretarului general al partidului, a modului cum se realizează sarcinile dezvoltării economice aici, la canalul Dunărea-Marea Neagră, la portul Constanța Sud — Agigea, precum și la Întreprinderea mecanică de utilaj din Medgidia, dialogul pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a avut cu muncitorii, specialiștii, cu toți factorii de muncă cărora depind rezultatele celor două obiective, numeroasele și prețioasele indicații și recomandări făcute au dovedit și cu acest prilej că vizitele de lucru ale secretarului general al partidului sînt adevărate momente de referință, în construcția noastră socialistă, repere ale unui viitor care are la temelie sa unitatea dintre partid, dintre conducătorul său și popor, care are la temelie sa potențialul creator al oamenilor muncii.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Consfățuirea de lucru cu proiectanți tehnologi și de construcții

Din inițiativa și sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, la 16 iulie a avut loc, în stațiunea Neptun, o consfățuire de lucru cu proiectanți tehnologi și de construcții din ramurile de bază ale economiei naționale.

În cadrul consfățuirii — la care au luat parte tovarăsa Elena Ceaușescu, tovarășii Iosif Banc, Constantin Dăscălescu, Gheorghe Oprea, Ion Pățan, Ion Ursu, precum și miniștri, reprezentanți ai Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, directori generali de institute centrale de cercetare, cadre de conducere din institute de cercetare și proiectare tehnologică, cercetători și proiectanți, specialiști din centrale industriale și din întreprinderi, cadre din învățământul tehnic superior — au fost dezbătute o serie de probleme privind tipizarea și economisirea materiilor prime și materialelor în activitatea de cercetare-proiectare și de realizare a mașinilor, utilajelor, instalațiilor și produselor în industrie, transporturi și în construcții.

Secretarul general al partidului a subliniat necesitatea accelerării acțiunii de tipizare în toate ramurile economiei naționale, fiind necesare

în mod deosebit măsuri pentru accelerarea acțiunii de tipizare a metalului, a mașinilor-unelte, motoarelor și utilajelor și, în general, a produselor industriei constructoare de mașini, a materialelor de construcții, produselor chimice, produselor din lemn și ale celorlalte ramuri industriale. Arătând că acțiunea de tipizare trebuie să se finalizeze în standarde și cataloage de produse, cu caracteristici precise, obligatorii în întreaga activitate de proiectare și execuție, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat ca pe un obiectiv esențial al acestei acțiuni necesitatea reducerii substanțiale a consumurilor de materii prime, materiale și energie, a importurilor, concomitent cu îmbunătățirea calitativă a produselor, la nivelul celor mai bune realizări atinse în acest domeniu pe plan mondial.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, în încheierea consfățuirii, și-a exprimat convingerea că specialiștii din cercetare și proiectarea tehnologică și de construcții, printr-o largă mobilizare a întregii lor capacități de creație, printr-o conlucrare amplă, vor răspunde cu succes acestor importante sarcini, ridicând activitatea de producție la o nouă calitate, la o eficiență sporită.

Consfățuirea de lucru cu cadrele de bază din industria ușoară

În cursul zilei de marți, 17 iulie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat, în cadrul unei expoziții urmată de o consfățuire de lucru cu cadrele și specialiștii din industria ușoară, o serie de probleme referitoare la ridicarea continuă a eficienței întregii activități din acest important sector al economiei noastre naționale. Căile de atingere a acestui obiectiv: valorificarea superioară a materiilor prime și reducerea costurilor de fabricație, îmbunătățirea calității produselor și lărgirea gamei sortimentale de bunuri de larg consum.

La această analiză, organizată din inițiativa și sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, în stațiunea Neptun, au participat tovarăsa Elena Ceaușescu, tovarășii Lina Ciobanu, Janos Fazekas, Ion Pățan, Leonte Răutu, Vasile Patilineț, precum și conducători ai Ministerului Industriei Ușoare, ai altor ministere economice, ai centralelor industriale de specialitate, ai unor institute de cercetare și proiectare, specialiști.

Reunind produse noi sau reproiectate, colecții de mostre din diferite sectoare ale industriei ușoare, realizate cu un consum mai mic de materiale, cu tehnologii mai productive, expoziția vizitată s-a constituit într-o imagine a preocupării specialiștilor de a transpune în viață orientările și sarcinile trasate de secretarul general al partidului cu privire la îmbunătățirea generală a activității de creație și producție din acest domeniu, în vederea satisfacerii în condiții tot mai bune a cerințelor și exigențelor crescânde ale populației.

În cadrul consfățuirii de lucru ce a urmat, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat sarcinile deosebit de importante ce revin industriei ușoare, care va cunoaște în viitorul cincinal o puternică dezvoltare — ritm mediu anual de creștere

de 7,1 — 8 la sută — procesul producției urmînd a fi orientat spre îmbunătățirea substanțială a structurii sortimentale și a calității, spre valorificarea la un nivel superior a resurselor de materii prime naturale și sintetice din țară. De o atenție deosebită vor trebui să beneficieze cercetarea și aplicarea de tehnologii noi care să permită utilizarea pe scară mai largă a materialelor recuperabile și re folosibile, prin aplicarea unor tehnologii corespunzătoare.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, apreciind progresele înregistrate pînă în prezent în îmbunătățirea calității produselor și diversificarea gamei lor sortimentale, a relevat că există încă rezerve importante în ce privește sporirea indicelui de folosire a materiilor prime și materialelor, atrăgînd atenția că propunerile prezentate în acest sens trebuie considerate ca fiind minimale. Secretarul general al partidului a atras, de asemenea, atenția asupra necesității livrării la export a unor produse de înaltă calitate, competitive din toate punctele de vedere.

Subliniind importanța întăririi rolului și răspunderii consiliilor oamenilor muncii — ca organe ale autoconducerii și autogestunii muncitorești — în îndeplinirea întocmai a prevederilor de plan ce revin fiecărei întreprinderi din această ramură, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat, în încheierea consfățuirii, convingerea că măsurile ce vor fi adoptate după această analiză vor mobiliza energiile și capacitatea creatoare a tuturor celor ce lucrează în acest domeniu, pentru obținerea unor rezultate superioare de producție, pentru creșterea eficienței economice și ridicarea calității produselor, în concordanță cu actualele cereri și exigențe de bunuri de larg consum ale populației.

Proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea,
in gindul și simțirea națiunii

Apariția proiectului de Directive ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român a mobilizat pe muncitorii, tehnicienii, inginerii întreprinderii „23 August” din Capitală — ca pe toți cetățenii patriei — la un amplu dialog despre problemele fundamentale ale muncii și activității lor politice. Începând din ziua în care zările miroșind încă a cerneală proaspătă de tipar au difuzat acest manifest, această chemare la revoluție în planul gândirii și acțiunii fiecăruia dintre noi, din perspectiva viitorului imediat și îndepărtat, până în anul 1990, întreprinderea a cunoscut o atmosferă de laborator politic și tehnologic. În adunări ale oamenilor muncii s-au dezbătut pe larg atât capitolele realizărilor și împlinirilor de fiecare zi din perioada premergătoare lansării directivelor de prim ordin ale vieții noastre, care sînt Directivele Congresului al XII-lea, în proiect, cit mai ales perspectivele, sarcinile care premeditează, antecalculează și prefigurează parametrii desfășurării și evoluției societății românești în anii următori. De fapt, așa cum aveau să sublinieze muncitorii, tehnicienii și inginerii abordați de către noi, Directivele reprezintă o sinteză a direcțiilor principale de activitate pe care le străbat, de cîtva timp încoace, toate secțiile și uzinele marii întreprinderi „23 August” din București. Oamenii muncii din această întreprindere-amiral a industriei românești se află încă de la începutul anului acesta în acțiune, în sensul indicațiilor prețioase ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, trasate la Adunarea generală a oamenilor muncii din 13 februarie. Prin urmare, proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea i-a aflat pregătiți! Le-a stimulat și mai mult gîndirea creatoare, ambiția de a înfăptui tot ceea ce și-au propus și de a suplimenta angajamentele asumate, de a descoperi noi resurse de inteligență și de entuziasm în munca de zi cu zi. Iată în fața noastră cîtiva din oamenii care reprezintă întreprinderea „23 August”, la ora strategiei activității politice, științifice și tehnice, în dezbaterile proiectului de Directive ale acestui Congres.

Un program cutezător,
vizionar și profund
revoluționar

Ing. GHEORGHE STAIU, șef de colectiv de proiectare la I.C.S.I.T. „Faur” din cadrul întreprinderii „23 August”: „M-am bucurat imens înregistrînd faptul că proiectul de Directive tratează problema afirmării științei ca forță de producție. Noi lucrăm într-un domeniu în care știința ne ajută enorm. De fapt, proiectul de Directive ale Congresului așază știința și tehnologia pe primul plan în cadrul luptei pentru afirmarea noului în producție. Practic, deceniul care urmează va fi „deceniul științei, tehnologiei, calității și eficienței”. Pentru noi, cei care activăm în domeniul cercetării și proiectării, aceste afirmații, aceste legi ale dezvoltării noastre viitoare constituie un extraordinar program mobilizator în munca de fiecare clipă. Cum vîd eu traducerea la scara realității a acestor deziderate în întreprinderea noastră? În primul rînd va trebui să concepem produse a căror valoare de întrebuințare este mare și al căror preț e mic. Înțelegînd prin preț economiile de materie primă, de materiale, de combustibil, de energie și forță de muncă. La inițiativa Comitetului de partid pe întreprindere s-au ales comandanamente care analizează producția noastră prin aplicarea analizei valorii pentru reducerea forței de muncă și ridicarea productivității muncii. Personal, fac parte din colectivul care a realizat în această perioadă un utilaj de mare importanță pentru economia noastră și anume: răcitoarele-grătari, proiectat pentru industria cimentului și, de obicei, importat la prețuri exorbitante. Se poate spune astfel că am acționat în spiritul proiectului de Directive, diminuînd exportul și investind în produse proprii noastre inteligente. Acum, ajungem noi să exportăm acest produs! Astfel, pentru oamenii din colectivul nostru, proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea reprezintă o preocupare fundamentală în sensul progresului economiei românești, în sensul progresului societății românești. E un program cutezător și vizionar, profund realist, pentru că din fiecare cuvînt al său răzbate spiritul cutezător, vizionar și profund revoluționar al secretarului general al partidului. De aceea, pentru fiecare din noi cutezanța sa este un exemplu strălucitor”.

Expresia voinței de mai bine
și de progres
a întregii națiuni

Ing. LUCIA CRISTESCU, șeful atelierului utilaje complexe: „Evident că ne-a produs o mare satisfacție faptul că în proiectul de Directive se subliniază importanța cercetării și proiectării în activitatea de producție. Ceea ce înseamnă că pe viitor va trebui să acordăm o atenție mult mai mare acestor faze ale producției. De fapt și până acum am acționat într-o perfectă colaborare și, așa zice eu, fuziune cu toate compartimentele care își conjugă activitatea pentru realizarea răcitoarelor-grătari, atât de prețioase pentru industria noastră de construcții, a rezervoarelor sferice pentru industria chimică și petrochimică, a preselor pentru prelucrarea lemnului și pentru unele întreprinderi chimice cit și pentru vulcanizarea anvelopelor. Prin urmare, atelierul nostru este unul din atelierele cheie nu numai pentru industria noastră ci și pentru industria chimică, a cimentului, a mobilei, a anvelopelor etc. De noi depind unități importante ale economiei noastre. De aceea, înțelegem că nivelul mobilizării noastre pentru înfăptuirea proiectului de Directive ale Congresului este ridicat la cub. De la atelierul nostru se cer proiecte de produse cu parametri superiori, de nivel mondial. Pentru că întreaga noastră industrie trebuie gîndită la cel mai înalt nivel de competență și de concurență pe piața lumii. În proiectul de Directive ale Congresului se spune că: „Pe ansamblu, industria se va dezvolta cu ritmuri medii anuale de 9—10 la sută la valoarea producției nete și de 8—9 la sută la valoarea producției globale”. Ceea ce înseamnă un ritm de dezvoltare foarte ambițios, foarte înalt, pe care nu-l vom putea îndeplini decît lucrînd într-o perfectă colaborare la nivelul industriei, al unităților și întreprinderilor producătoare de mașini și utilaje, în așa fel încît să ne echipăm cu produse de cea mai înaltă exigență. În momentul de față, dincolo de obiectivele legate direct de proiectarea diverselor produse, ne străduim să scurtăm termenele de proiectare și realizare în producție a ceea ce am gîndit și trasat pe hîrtia de calc. În acest sens, noi, cei de la „23 August”, avem o șansă mare: colaborăm în limitele aceleiași întreprinderi, sintem aproape și ne coordonăm activitatea în perfectă consonanță cu fluxurile tehnologice. Desigur, Directivele, aflate în proiect, vor fi dezbătute de-a lungul acestor luni în toată țara și vor primi o redactare definitivă în Congres. Dar tezele lor fundamentale, impuse de evoluția vieții, exprimă voința de progres a întregii noastre națiuni, constituie pentru noi un prilej de mobilizare a tuturor eforturilor de a face din produsele noastre cele mai bune produse din lume, pe profilul lor. Este aceasta o dovadă grăitoare a încrederii ce ni se acordă, a încrederii în capacitățile noastre creatoare. Stă în puterea noastră să înfăptuim ceea ce ne-am propus, pentru că nu ne-am propus sarcini imposibile de realizat ci pe măsura proiectului de Directive, proiecte realiste, întemeiate, în concordanță deplină cu evoluția firească a societății socialiste românești”.

Un imbold mobilizator,
revoluționar în munca
și viața de fiecare zi

Ing. VIRGIL CERNAT, proiectant principal la atelierul de utilaje complexe: „În proiectul de Directive ale Congresului se vorbește intens despre realizarea de produse de înaltă tehnicitate, limitarea la strictul necesar a produselor mari consumatoare de materii prime și de energie. Realitatea este că unul din obiectivele de bază ale atelierului nostru de proiectare, născut la imboldul tovarășului Nicolae Ceaușescu, este crearea de rezervoare sferice, din ce în ce mai mari dar „cu un consum specific de metal pe metru cub depozitat cit mai mic”. Aceasta înseamnă că rezervoarele uriașe pe care le vedeți în incinta combinatelor petrochimice trebuie să fie cit mai încăpătoare și să consume cit mai puțin material. Aparent, o problemă paradoxală! De unde pînă acum cîtiva ani importam aceste rezervoare la prețuri costisitoare, acum le producem la noi în țară, între altele chiar la întreprinderea noastră; de unde altădată la rezervoare de proporții mai mici întrebuințam pînă la 166 segmente sau petale de metal, am ajuns astăzi ca la volume mult mai mari să întrebuințăm

VIITOR DE AUR,

doar 34 de petale! Ceea ce înseamnă o economie de metal considerabilă. Ca să nu mai vorbesc de faptul că eliminînd premontajul rezervoarelor sferice în uzină și montîndu-le direct în combinatele unde urmează să intre în funcțiune, am economisit aproximativ 4000 de ore de muncă la rezervor! Ceea ce este enorm. Iată deci că atunci cînd oamenii sînt mobilizați de obiective fundamentale, cînd înțeleg că viitorul se poate prefigura din timp și există direcții clare, științifice de dezvoltare, se pot realiza cu ajutorul inteligenței noastre tehnice lucruri care par la început de domeniul imposibilului. De aceea, pentru mine și pentru colegii mei, proiectul de Directive ale celui de-al XII-lea Congres al partidului reprezintă un imbold și mai puternic în munca și în viața de fiecare zi”.

Cincinalul viitor e aproape
dar cincinalul prezent
nu s-a încheiat

VASILE POPESCU, frezor la secția compresoare și prese: „Cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a venit în mijlocul nostru, la adunarea oamenilor muncii din întreprindere, în februarie anul acesta, ne-a criticat aspru pentru că nu ne-am preocupat să modernizăm compresoarele pe care le producem. Era firesc. Compresoarele noastre erau depășite de mult și ieșiseră din competiție pe plan mondial. Critica tovarășului secretar general ne-a făcut să ne mobilizăm rapid forțele și materia cenușie și, deja, în luna martie, am pus pe tapet proiectul unui compresor cu „doi cilindri și fără ungere”. Adică fără ungere cu lubrifianti. În felul acesta am conceput și în cele din urmă realizat un compresor competitiv la nivel mondial, care e de dimensiuni mai mici, redus aproape la jumătate, cu economii de lubrifianti și cu investiție de metal minimă. Iată, ne aflăm în luna iulie, și noi deja am realizat cîteva tipuri de compresoare competitive la nivel mondial. Ba, avem în perspectivă, desigur, altele mult îmbunătățite și cu regim lung de întrebuințare. Răspundem astfel unei indicații importante a proiectului de Directive, de a produce utilaje de bună calitate și de folosință îndelungată. Adică utilaje care nu trebuie reparate la tot pasul sau aruncate, după o întrebuințare scurtă, la fier vechi. În sensul ridicării productivității muncii, noi avem sarcina să creștem producția de trei ori față de nivelul actual! De trei ori în doi ani! Ceea ce implică o mai bună organizare a muncii și folosirea milimetrică a spațiilor în secție, pentru că nu avem nimic altceva de investit în acest salt extraordinar, decît inteligența. Noi, muncitorii, tehnicienii și inginerii din secție am dezbătut pe larg proiectul de Directive ale Congresului. Și n-am așteptat prea multe invitații pentru a trece la fapte. S-au făcut cunoscute, încă în cadrul dezbaterilor, o serie de propuneri de îmbunătățire a muncii și s-au descoperit chiar pe loc unele soluții eficiente pentru ridicarea productivității. Dar pentru aceasta va trebui în primul rînd să ne îndeplinim angajamentul de a realiza indicele planificat de folosire a utilajelor. Fapt pentru care ne pregătăm, învățăm, experimentăm, ne reciclam, conștienți că ridicarea productivității muncii nu se poate face decît prin ridicarea nivelului de competență a fiecărui muncitor la locul său de activitate. Cincinalul 1976—1980 nu s-a încheiat încă. Avem încă destul de lucru pentru a-l încheia în condiții exemplare. Nu ne putem gîndi la viitor pînă cînd nu ne îndeplinim angajamentele prezentului. Condiția realizării planificate prin proiectul de Directive ale Congresului pentru viitorul cincinal și mai departe stă în îndeplinirea exemplară a cincinalului actual”.

Trebuie să învățăm a gîndi
și mai departe, în viitor

Ing. MIHAI POPESCU, șef atelier proiectare-compresoare: „Urmare a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, am trecut, încă din primele zile ale lunii februarie, la elaborarea tacticii și strategiei îndeplinirii sarcinilor trasate de a înnoi producția și de a o tripla. Prima generație de compresoare aparține anului 1964. A doua generație aparține compresoarelor cu doi cilindri și fără ungere. Urmează

seria compresoarelor cu patru cilindri, care se află în curs de elaborare, iar în anul viitor — seria celor cu șase cilindri pentru care inițial se prevăzuse cumpărarea unei licențe străine și la care s-a renunțat. S-a renunțat pentru că, pe bună dreptate, specialiștii noștri pot proiecta și construi compresoare de nivel mondial! Era deci necesară o mobilizare inteligentă, bine concertată a forțelor și mai multă încredere în capacitățile noastre. Astfel, în cîteva luni, după cum vedeți, am făcut ceea ce poate n-am fi reușit în mulți ani de timiditate și de comoditate tehnologică. Deja avem în perspectivă construirea unui motocompresor care funcționează cu gaz, agregat care aduce însemnate economii de combustibil mai ales în zonele unde gazul se pierde în atmosferă nefolosit. În acest fel cred că răspundem indicațiilor formulate cu cîtva timp în urmă de secretarul general al partidului: de a gîndi în perspectivă evoluția produselor la nivel mondial, de a crea generații de utilaje și agregate capabile să intre în fabricație devansînd cuceririle de pe fluxurile tehnologice. Astfel, noi întreprindem din timp ceea ce se specifică lîmpede în proiectul de Directive: „Cercetarea științifică va trebui să devanseze permanent producția”. Și lucrul acesta este pe deplin posibil dacă acționăm privind mai departe în viitor și încercînd să prevedem evoluția viitoare a științei și tehnologiei. Trebuie adică să și acționăm din punct de vedere uman în sensul proiectului de Directive ale Congresului, care întrezăresc pînă departe, în viitor, ceea ce urmează să devină, să se afirme în viață, în lume”.

Muncitorul viitorului
trebuie să fie un specialist
desăvîrșit

SANDU ILIE, maistru, șef atelier la hala 5 cazangerie: „Tot ceea ce facem, facem în spiritul proiectului de Directive ale Congresului. Acesta e adevărul. Nu se poate să lucrezi la întreprinderea „23 August” și să nu fii în temă cu exigențele pe care ni le impune evoluția dinamică a industriei românești. Dar pentru a ridica productivitatea muncii, pentru a crea produse de înaltă calitate, competitive, e necesar să lucrăm cu pricepere, să ne cunoaștem utilajele, la perfecție, să fim stăpîni pe mașinile ultra-perfecționate care au intrat în dotarea uzinei. Nu degeaba proiectul de Directive specifică faptul că „pentru acoperirea necesarului de personal se va asigura formarea profesională a unui număr de 1750000 muncitori calificați și 300000 tehnicieni, maiștri, ingineri și alte cadre de specialitate”. Dar, evident, nu ne este indiferent, cum sint pregătiți acești oameni ai muncii sau viitorii oameni ai muncii. De fapt, toate realizările noastre au fost posibile datorită ridicării nivelului de conștiință politică, muncitorească, profesională, pentru a face față sarcinilor din ce în ce mai complexe trasate întreprinderii de către secretarul general al partidului. Întreaga uzină e un fel de școală continuă. Agregatele pe care lucrăm sint în marea lor majoritate automatizate și cer un înalt coeficient de pregătire și de competență tuturor lucrătorilor, indiferent de ierarhiile profesionale. În acest caz e firesc ca toată lumea să fie dornică să-și perfecționeze cunoștințele profesionale. Ne specializăm pe operații, pe game de operații, pentru că numai printr-o înaltă pregătire competitivă umană, la nivel mondial, putem fi competitivi și la nivelul producției. Acesta este, cred, motivul pentru care, în proiectul de Directive, unul din capitole se referă tocmai la „învățămînt, forța de muncă, ridicarea gradului de calificare al tuturor oamenilor muncii”.

Într-adevăr. Întreprinderea „23 August” cunoaște în aceste zile un freamăt plin de răspundere. Se dezbate și continuă să se dezbate proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român. O emulație extraordinară face ca tocmai în aceste zile să se nască soluții neașteptate de rezolvare a unor probleme, dilematice, de producție, pînă în acest moment. Programul de perspectivă pînă în anul 1990 reprezintă nu numai o oglindă a viitorului, un scenariu al destinului fiecăruia dintre noi, ci și un document care sintetizează evoluția muncii și vieții de fiecare zi, un document fertil în plan uman și profesional, la fiecare loc de muncă. Și aceasta cu atît mai mult cu cît ne aflăm în întreprinderea „23 August” care poartă numele zilei întrate definitiv în istorie, al zilei de 23 August — ziua eliberării noastre, de la care se împlinesc 35 de ani.

ARON DOMIDE ■

TARA NOASTRA ARE

Calitatea — cerință fundamentală

Intregul popor este chemat să dezbata și să se pronunțe asupra programului inițiat de către partid, asupra proiectului de Directive ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985 și orientările de perspectivă până în 1990.

Această practică, devenită tradiție scumpă cetățenilor patriei noastre în ultimul deceniu și jumătate, este întâmpinată cu un interes major de fiecare om al muncii, indiferent de locul activității sale, pentru că documentele puse în discuție reprezintă, în fapt, chiar structura activităților noastre pe o perioadă dată, o etapă a valorificării propriilor noastre capacități în condițiile economiei rigurose și științific planificate, în ultimă analiză programul fiecăruia dintre noi, program din ce în ce mai exigent, perfect acordat cu înaltele țeluri pe care ni le propunem în vederea ridicării capacității economice

O prezență tot mai activă in circuitul mondial de valori

Proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al partidului cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985 și orientările de perspectivă până în 1990 oferă, prin aria largă a problemelor abordate, certitudinea că apropiatul Congres al partidului va avea temelii trainice, temelii ce vor asigura viitorului țării noi și minunate perspective de dezvoltare.

În acest context, care prefigurează o Românie mai bogată, mai modernă, o Românie ce se va situa la sfârșitul cincinalului viitor la nivelul statelor cu dezvoltare economică medie, Proiectul are în vedere și participarea tot mai activă a țării noastre, de pe poziții mai favorabile, la diviziunea internațională a muncii. Astfel, cifrele care reprezintă volumul comerțului exterior în perioada 1981—1985 indică o creștere cu 50—57 la sută

Drumul ascendent al agriculturii

Așteptam, mărturisesc, cu nerăbdare să pot citi acest document de mare însemnătate pentru noi toți, care prefigurează însuși viitorul nostru. Citisem mai înainte cu multă atenție cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara comună a Comitetului Central al partidului și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României și înțelesesem că agricultura urmează să cunoască o puternică dezvoltare în anii viitori, ca una dintre cele mai importante priorități ale planului cincinal 1981—1985, de care depinde însăși dezvoltarea industriei, a întregii economii naționale, ridicarea bunăstării întregului popor. După cum se știe, față de perioada 1976—1980 producția globală agricolă urmează să sporească într-un ritm mediu anual de 4,5—5 la

O optică a eficienței și buneii gospodării

Dezvoltarea în ritm înalt a întregii economii — temelie a progresului general al societății noastre socialiste — presupune prin ea însăși largirea și gospodărirea judicioasă a unei baze proprii de materii prime și de energie. Proiectul de Directive prevede astfel cu multă clarviziune că, în perioada 1981—1985, nouă, cercetătorilor Institutului de geologie și geofizică, ne revin sarcini sporite, de o deosebită importanță. Atât în ceea ce privește intensificarea și amplificarea activității de cercetare geologică, cât și în ceea ce privește eficiența acestei cercetări. Alocarea în această perioadă a unor fonduri de 1,5—1,6 ori mai mari decât în cincinalul actual trebuie să se facă în condițiile sporirii rezervei exploatabile la 1 000 lei fonduri de cheltuieli — criteriu fundamental al eficienței și calității lucrărilor geologice.

Lucrez în geologie din anul 1950, așa

a țării și a standardului de viață al cetățenilor săi.

Din conținutul proiectului de Directive apare foarte clar prioritatea calității producției, tehnicitatea ei, productivitatea muncii în condițiile unei discipline fără rabat și ale unei gândiri novatoare. Noi avem în centrală 28 de întreprinderi, în diferite locuri din țară. Asta înseamnă aproximativ zeci de mii de oameni și un mare volum de produse, dintre care multe merg la export. Confruntarea noastră cu piața internă și cu cea externă ridică probleme și dificile dar și pasionante, cărora trebuie să le facem față cât mai bine. Următorul cincinal ne va găsi cu o tehnologie complet revizuită, pusă de acord cu actualitatea și capabilă să întrevadă perspectiva. Am întreprins analize ample și aprofundate ale organizării fiecărui loc de muncă, în ideea de a obține coeficienți maximi de eficacitate, apelând la mica mecanizare, la automatizare, la tot ceea ce poate schimba în mai bine modul nostru de lucru. Colaborăm, și o vom face din ce în ce mai intens, cu institute de cercetări, cu oameni de știință din universități pentru găsirea de metode de muncă dintre cele mai avansate și productive, cum este tăierea prin laser, prin jeturi de apă, automatizarea con-

strucției tiparelor, executarea de măsurători antropometrice. Am creat în toate unitățile noastre grupuri de „ginditori”, alcătuite din ingineri, tehnicieni, maștri ș.a. al căror rol este tocmai acela de a căuta și găsi împreună căile prin care munca noastră să răspundă în cât mai bune condiții indicațiilor conducerii superioare a partidului, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu. Avem încă de răspuns unor sarcini, mai bine decât am făcut-o până acum, și știm acest lucru. Apelând la in și la cinepă, la alte materiale, urmăm să obținem o ieftinire a produselor noastre, dar nu prin degradarea calității, ci prin depășirea ei continuă.

Cred cu tărie că proiectul de Directive adus la cunoștința opiniei publice va crea acel climat de interes și participare necesar și dorit de partid, prin care se va asigura însușirea conținutului acestor documente de la conducerile ministerelor și întreprinderilor până la muncitorul din fabrică, cred în transformarea lor în realități, chiar mai curând decât se prevede în anii următorului cincinal.

IOSIF STEINBACH ■
director general
al Centralei industriale
de confecții și tricotaie București

față de realizările actualului cincinal. Creșterea constituie rezultatul politicii noastre economice, al dorinței României de a intensifica eforturile de colaborare și cooperare cu țările lumii. Țara noastră va promova cu consecvență dezvoltarea colaborării cu țările membre ale CAER, cu toate țările socialiste, care vor deține în continuare ponderea principală în comerțul nostru exterior, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii. Așa cum sublinia, la recenta Plenară, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesară desfășurarea unei activități mai eficiente în domeniul comerțului exterior și al cooperării în producție cu alte țări. Cincinalul viitor pune, astfel, un accent deosebit pe problemele legate de perfecționarea comerțului nostru exterior. Pe această linie, o tendință majoră a dezvoltării comerțului exterior în următorul cincinal, în domeniul construcțiilor de mașini de pildă, domeniu care se bucură de o atenție deosebită în ceea ce privește cooperarea economică și tehnico-științifică, o constituie creșterea ponderii acțiunii de cooperare în special prin livrarea de instalații complexe. Este calea cea mai sigură de a valorifica, la nivel superior, potențialul industriei noastre și, mai ales, capacitatea creatoare a inteligenței românești.

Ținând seama de această importantă sarcină a activității de comerț exterior, mă refer la eficiența muncii noastre, este necesar să se urmărească, așa cum se subliniază în proiect, realizarea unei balanțe comerciale excedentare, care să asigure o balanță de plăți echilibrată, consolidarea rezervelor valutare ale țării.

O creștere importantă este prevăzută în domeniul exportului, 60—71 la sută, ponderea fiind deținută, cum am arătat, de mărfurile cu un înalt grad de prelucrare. Se impune, totodată, desfășurarea unei mai bune activități de comercializare a produselor noastre în străinătate prin studierea mai temeinică a pieței externe.

Parte inseparabilă a activității generale pentru îndeplinirea Programului de faurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, domeniul comerțului exterior și al cooperării economice internaționale își întemeiază dezvoltarea pe cunoscutele principii ale respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, principiul pentru care partidul și statul nostru militează cu consecvență și fermitate în relațiile dintre toate țările lumii.

MIHAI PORA ■
director adjunct la Industriaexport

sută, având a asigura, astfel, satisfacerea în bune condiții a necesităților de consum, științific fundamentate, ale întregii populații, aprovizionarea industriei cu materii prime, precum și cantități sporite de produse destinate exportului. Pentru îndeplinirea acestor sarcini, arată proiectul de Directive, se va acționa cu fermitate pentru aplicarea cuceririlor științei agrozootehnice înaintate, în vederea obținerii unor producții înalte în toate sectoarele vegetale și animale, pentru întărirea economico-organizatorică a tuturor unităților agricole și transformarea lor în centre puternice de producție, organizate pe principii științifice.

Consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste le revine, fără îndoială, rolul hotărâtor în organizarea și desfășurarea unitară a întregii activități din agricultură, în vederea accentuării caracterului intensiv al acesteia, a folosirii cu maximum de randament a mijloacelor de producție și a forței de muncă. În cadrul acestor consilii unice, care vor organiza în mod unitar dezvoltarea tuturor ramurilor agricole, adică a producției de ce-

reale, de plante tehnice, a legumiculturii, pomiculturii, viticulturii, a creșterii animalelor și a activității de industrializare a produselor în mediul rural, va fi necesar ca sectoarele agriculturii de stat și cooperatiste să concluzeze tot mai strins, pe baza unificării mijloacelor mecanice și tehnice, a chimizării producției, a folosirii sistemelor de irigații, a activității de îmbunătățiri funciare. Am luat act, de asemenea, cu multă satisfacție că, paralel cu dezvoltarea mai accentuată a zootehniei, astfel încât din totalul producției agricole aceasta să reprezinte până în 1985 între 45—46 la sută, se va acorda o mai mare atenție creșterii și îngrășării animalelor în gospodăriile populației. Este, acesta, un drum pe care noi ne-am angajat în urmă cu mai mulți ani și, credem, cu rezultate bune, ce au creat condițiile și premisele unor succese viitoare pe care ni le dorim din toată inima și pe care ne vom strădui, cu toate puterile, să le obținem.

EMIL PANAIT ■
președintele Consiliului unic
agroindustrial Anghelști, Ilfov

că știu bine ce înseamnă acest lucru. Având în vedere specificul activității de cercetare în acest domeniu — care presupune obligatoriu ciclul: cercetare științifică, prospecțiune, explorare și exploatare — eforturile noastre trebuie să devanseze cu mult activitatea tuturor beneficiarilor noștri. Și aceasta în condițiile în care principalele acumulări de materii prime prezintă caracteristici pe care cercetarea nu poate să nu le ia în calcul cu toată seriozitatea: au o structură complexă — sînt situate la mari adîncimi — sînt situate în reliefului cu o morfologie complicată.

Iată de ce, mai mult decât oricînd, eforturile noastre trebuie orientate științific și cheltuite științific. Aceasta presupune ca, pe lângă intensificarea de ansamblu a tuturor categoriilor de lucrări geologice, o atenție deosebită trebuie acordată mijloacelor de investigație indirectă, capabile să ne ajute în obținerea de informații asupra structurii geologice ascunse, depistarea unor acumulări existente la foarte mari adîncimi. Trebuie luate astfel măsuri atît în sensul realizării de aparatură științifică modernă, cit și în sensul generalizării folosirii acestei aparaturii. Implicit, măsuri de calificare

a oamenilor care să lucreze cu ea.

Ritmurile noastre de dezvoltare, imperatiivele economiei noastre presupun, de asemenea, și o largă colaborare interdisciplinară. Dacă astăzi cercetarea geologică nu se mai face numai cu alpenștocul în mînă și rucsacul în spinare, ca altădată, nici interpretarea datelor nu mai poate fi făcută la fel ca altădată. Introducerea pe scară largă a prelucrării și interpretării automate a datelor primare se impune cu prioritate.

Firește, urmărind descoperirea și valorificarea superioară a noi și noi acumulări nu înseamnă neglijarea celor deja cunoscute. De la sterilul dat altădată cu multă ușurință la o parte și pînă la zăcămintele cele mai bogate — tuturor trebuie să le aplicăm noile imperative ale valorificării complexe, superioare.

O optică a eficienței și buneii gospodării, care trebuie să se continue apoi pe întreg drumul acestor materii — singura modalitate de valorificare superioară și a muncii de cercetare geologică, și a zăcămintelor puse în valoare de ea.

ing. dr. MARIUS VISARION ■
director adjunct științific
al Institutului de geologie și geofizică

Profundă implicare a culturii

Pentru cei ce s-ar întreba care capitol din Proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985 și orientările de perspectivă până în 1990 se referă la cultura ori slujitorii condeului vom răspunde fără nici o ezitare: toate, absolut toate capitolele, pentru simplul motiv că toate au în vedere aceeași finalitate: ridicarea nivelului material și spiritual, destinul omului pe pămîntul românesc. Iar literatura, arta în general, ce altă menire au decît zugrăvirea și înălțarea condiției umane, pentru ca pe aceste meleaguri, puternic înnoite în era socialistă, să se afirme cu toată vigoarea omul nou, vrednic de această eră. Astfel încît sarcinile de bază ale dezvoltării economico-sociale și orientările în perspectivă, privind industria, agricultura, transporturile, politica financiară, învățămîntul, comerțul exterior, condițiile de locuit, cercetarea științifică, progresul tehnic, ocrotirea mediului inconjurător, toate acestea și atîtea altele nu sînt probleme care privesc numai pe cei care lucrează strict în domeniile respective, ele privesc întreaga țară, întreaga conștiință românească, iar creatorii de valori artistice fac parte integrantă din această conștiință pe care, prin însăși substanța artei, au menirea s-o formeze la cote cit mai înalte. Un scriitor care se va dezinteresa de aspectul material al existenței umane este subminat în însăși dimensiunea spirituală a artei căci aceasta din urmă este condiționată și determinată de condițiile materiale de viață. Un personaj de roman, să spunem, care este descris în afara existenței concrete, diurne, care nu-și ivește ideile și mentalitatea din ele însele este de neconcepție aproape. Rădăcinile ideilor și mentalității au nevoie să absoarbă seva solului în care cresc și se manifestă. Și cum florile unui pom sau fructele lui nu pot fi desprinse de pămîntul ce le hrănește, în afara căruia nu sînt de conceput, tot așa omul, profilul lui spiritual, sublim ori detestabil, nu poate fi desprins de contactul, de ambianța materială. Cine ar cuteza să izoleze pe Dinu Păturică, pe Mara, pe Ion al Glanetașului, pe Ștefan Gheorghidiu, pe Lică Trubadurul, pe Mitru Moț, Ilie Moromete, Traian Liviu Grobei, Stere sau Bozoncea de țesătura, atît de complexă, a factorilor economici ori sociali? Obieciul unor critici de la comenta literatura ca o emanatie din ea însăși este o operație profund fastidioasă, care sterilizează atît opera subiect cit și actul critic. Iată prin urmare, și aici vreau să ajungem, că însușirea, pînă la delina familiarizare, a proiectului de Directive de către creatori precum și de către exegeți nu este o îndatorire exterioară, ci o condiție elementară a exercitării oneste, în cunoștință de cauză, a profesiei pe care o practică, o chestiune, am zice, de calificare profesională și de etică profesională. Ignoranța nu este niciodată, și n-a fost, un bun sfătuitor, ea se răzbuună compromițînd cel mai promițător talent. De aceea proiectul de Directive ale celui de-al XII-lea Congres al partidului, constituindu-se într-o strălucită sinteză a prezentului și viitorului românesc, se cuvine să fie un reper statornic al tuturor creatorilor de valori, din orice domeniu de activitate. Că această sinteză reprezintă o realitate în devenire nu începe îndoială pe dată ce toate programele și planurile făurite de comuniști s-au transformat într-o puternică, fascinantă realitate ai cărei beneficiari sînt oamenii plaiurilor românești. N-avem și nu ni se propune o înțelegere idilică, naivă a vieții, ci una dialectică, lucidă, în care intră constanța eforturilor ce trebuie depuse, a dificultăților pe care le presupune orice construcție grandioasă și durabilă, așa cum ne-a obișnuit viziunea matură, realistă a comunistilor. Aceste transformări spectaculoase ale României contemporane depind, într-o măsură decisivă, de înseși transformările din mentalitatea și comportarea oamenilor ce le săvîrșesc, în propriul lor folos. De aceea pe drept cuvînt vorbindu-se de „înflorirea artei și culturii noi, socialiste”, ca una din sarcinile majore ce vor fi dezbătute și stabilite la viitorul Congres al XII-lea, se precizează că sensul acestui sarcini constă în „formarea oamenilor muncii de la orașe și sate în spiritul înaltului umanism al societății noastre, al principiilor eticii și echității socialiste”.

POMPILU MARCEA ■

O deosebire ce părea eternă:

Cînd oamenii din sud rîdeau cu toată gura, cei din nord abia dacă zîmbeau

Nu mă gândisem, pînă zilele trecute, că și sudul își are nordul său...

La Stațiunea de cercetări agricole Teleorman, dr. ing. Florian Pipie avea să-mi lămurească însă deosebirile subtile și cu mari implicații economice ale trecerii de la un punct cardinal la celălalt.

Județul nostru prezintă două caracteristici total diferite, între partea sa de nord și cea de sud, din punct de vedere agricol. Recoltele obișnuite sînt cu mult mai bune înspre Dunăre și aceasta nu numai din cauză că ceva peste 35 la sută din suprafețe sînt irigate. Este, dacă vreți, ceva tradițional și, pînă la un punct, firesc. Din această cauză, zestrea agricolă a Teleormanului era mereu trasă în jos, cu 10-12 procente.

Pămîntul, înaintea oamenilor, se înfățișa cu multe lipsuri. Dacă celui din sud îi lipsea apa, celui din nord îi prisosea. Cel puțin aparent.

— În nord, continuă dr. ing. Florian Pipie, tipul de sol predominant este brunul slab podzolizat, argila cu zone gleisate, ceea ce împiedică circulația pe verticală a apei, care există în cantități suficiente. În sute de mii de ani s-au petrecut aici procese biologice complicate și multiple, care ne-au „preparat” solul de astăzi. Oricum, trebuia să se întreprindă ceva pentru că pînă și oamenii aveau să fie diferențiați întocmai pămîntului: în timp ce cei din sud rîdeau cu toată gura, cei din nord abia zîmbeau.

Intr-adevăr, în urmă cu cîțiva ani s-a înființat stațiunea de cercetări agricole a județului Teleorman, condusă de dr. ing. Fl. Pipie, unitate științifică menită să studieze condițiile naturale ale zonei și să găsească soluțiile cele mai eficiente pentru îmbogățirea pămînturilor din nord. Munca aceasta împletită cu colaborarea altor unități de cercetare, ca cele de la Fundulea și București, s-a soldat cu un bilanț complet al deficiențelor și cu un vast program de îmbunătățiri necesare, program intrat în acțiune încă din 1975 și ale cărui roade se văd acum, din plin, în cîmp. Se poate spune că recoltele acestei veri confirmă, spre bucuria oamenilor, uriașul volum de muncă al anilor din urmă.

Ogoarele din nord însumează aproape 190 de mii de hectare, dintre care 75 la sută aparțin cooperativelor agricole. Vă închipuiți cîți oameni, cite vieți depindeau de cuantumul producțiilor! Mai întii s-au aplicat lucrările indicate pe loturi experimentale, aparținînd stațiunii de cercetări: scarificare, afinare adîncă, amendamente, îngrășăminte, nivelare, asolamente etc. În general, veți spune, lucruri știute. Este adevărat, însă avînd fiecare și un grad de specificitate. La noi deosebirile structurale ale solului, condițiile de microclimat sînt atît de felurite încît, dacă scapi din vedere și o zi, măcar, pămîntul, dacă nu stai cu ochiul bine deschis și cu mințea limpede, riști să pierzi perioada optimă a executării unor lucrări, perioadă foarte scurtă și, deci, necruțătoare. În agricultură se întîmplă altceva decît în industrie: un șurub făcut la Alexandria ori la Brașov sau la Detroit rămîne același șurub, însă o scarificare ori

● Imperecherea dintre două puncte cardinale sub semnul producțiilor bogate ● Teleormanul va sta sub semnul major al recoltelor bogate ● Drum liber apei spre seva pămîntului. În Teleorman, știința și munca oamenilor la ora binemeritetei răsplăți

afinare, mergînd pînă la 70-80 de cm, executată la 40 de km de aici și pe locul unde ne aflăm reprezintă cu totul altceva. De la tarlaua asta la cealaltă, pămîntul trăiește o altă viață!

Iau drumul mai puțin bătut al Piteștiului, îndată după ieșirea din Alexandria, cale de asfalt bine umbrită de coroanele arborilor, presărată cu izvoare de apă dulce și sate pustii la ora amiezii și apoi, dincolo de Schela, drumul spre București, serpuitor printre sonde și mai rare așezări omenești: nordul sudului. În stînga șoselei, un porumb de toată frumusețea, în fasole și soia.

Stan Albeanu, din Slăvești, lucrător la stațiunea experimentală, revenit pe meleagurile natale și la munca agricolă de un an de zile, lăsînd construcțiile noii platforme industriale de la Giurgiu, care-l atrăseseră pentru o vreme:

— Porumb ca la noi, zice, n-o să vedeți pe toată valea Teleormanului. Uite, colo, peste șosea, spune mișînd ochii pentru a-și limpezi vederea. Așa-i al ceapului. Cînd al lor era atita (și Stan Albeanu arată cu mina o distanță de la pămînt în sus cit un stat de copilaș de 3-4 ani) noi de-abia îl puneam. Și uită-te acum, adaugă cu un zîmbet știrb, dar plin de satisfacție. Noi l-am muncit din greu, l-am rărit cum trebuie, să răsuflă, i-am dat îngrășăminte după cîntar, nu după ochi. Ai din sat tot trec pe-aici și se uită și ei cum mă uit și eu și ne mirăm la fel, că locul asta pe care stăm era cam lăcos și nu se punea mai nimic pe el.

Cînd șefu' le-a cerut flora de la cooperativă să le mai dea niște teren, ei pe asta l-au dat, că era mai rău, să vadă ce iese. D-aia se uită, că a ieșit ce nu știau...

La sediul C.A.P. se află președintele Gheorghe Călineaș și inginerul șef Mihai Medvediu, om albit de vreme și de experiență. În curînd avea să sosească și tehnicianul de la stațiune, Valeriu Dincă.

— Solul la noi, spune inginerul Mihai Medvediu, trebuie corectat în privința acidității sale, care este destul de ridicată. Anul acesta am avut cam 250 de hectare de amendat. Folosim cu seriozitate buletinele de analiză ale complexului adsorbtiv, aici e greșeala noastră mai veche, că nu ne prea uităm cum trebuie la buletin, așa cum fac mulți alții prin alte părți. Ne-am corectat erorile din anii trecuți recalculînd cantitățile de fosfor și pe cele de azot pe care le răspîdim în cîmp, fiindcă ne-am dat seama că prima substanță se cere moderată, iar cealaltă îmbogățită. Potasul dăm doar acelor culturi care-l consumă.

— Știi cum e țaranul: pînă nu vede, nu crede. De-aia a fost bine că stațiunea și-a făcut loturi de experiență chiar și pe locuri mai rele. Adunarea noastră generală a hotărît să facem și noi loturi. Pe 50 de hectare am pus doi hibrizi de porumb, unul dublu 120 și altul simplu 400. Am dat și 50 de hectare pentru floarea soarelui, deși oamenii au vrut să dăm și mai mult decît atît. Mulți dintre ei au făcut parte din echipele care au lu-

crat pe terenurile stațiunii și s-au convins de avantajele. De pe acum vorbesc că la porumb, dacă nu vor fi calamități, stațiunea va da și 7-8 mii kg la hectar, ceva nemaipomenit pentru zona de nord. Starea de vegetație este excepțională în momentul de față. Greutăți avem cu tractoarele și cu unele utilaje. Motoarele se strică destul de repede, mai ales la solicițări mari, cînd le punem mai multe piese active. Reparațiile efectuate la S.M.A. Teleorman nu sînt de cea mai bună calitate. De multe ori așteptăm foarte mult piese de schimb. Avem tractoare care în acest an n-au lucrat nici o zi din această cauză. Mecanizatorii se mai plîng și de calitatea ambreajelor, de pompetele de injecție, mai ales de la tractoarele S 1500. Cred că ar trebui ca cei din Alexandria să se țină mai des de capul celor care le fabrică.

Din nou la Alexandria, la Direcția generală agricolă a județului Teleorman. Ing. Mircea Popescu ne pune la dispoziție cifre grătore, pe care le însoțește cu comentariul său competent.

— Ceea ce au spus oamenii în teren este adevărat, mai ales cu privire la „contaminarea” lor față de noul program aplicat în nord, pe o scară din ce în ce mai mare. Nu mai este nici un secret pentru nimeni că pămîntul din zonă poate produce mai mult azi decît ieri și, adaug eu, mine decît astăzi. O singură condiție se mai pune în continuare cu aceeași strîngentă: calitatea lucrărilor executate. Calitate maximă fără nici un fel de concesie! Pe lîngă în, căruia îi merge foarte bine acolo, și care ajută la consolidarea economică a unor ceapuri mai rămase în urmă, am început să cultivăm ricinul. Avem bune rezultate la fasole și la soia, necunoscute pînă nu de mult pămînturilor din nord. Oamenii de acolo se interesează, din ce în ce mai mult de toate aceste noutăți care n-au crezut vedea. Orzul a înregistrat salturi spectaculoase în nord: dacă producția medie la hectar era de 2600 kg anul acesta a fost de 4000. Asta în cooperative. Dar au existat și virfuri de producție. La Olteni 4750 kg, la Tecuci 4814 la Tătărași de Jos 4512 kg. La Criu, media obținută, în afara anilor de excepție (bună sau rea), nu trecea de 2000 kg la hectar. Acum, din evaluările făcute, doar 30 la sută din suprafețe s-au recoltat, vom trece de 3000 kg boabe pe hectar. La Olteni, cantitatea atinge 3400 kg, la Dobrotesți 3450, la Tătărași de Jos 3468 kg. La porumb, media oscila între 2500-2600 kg la hectar, iar acum avem posibilitatea să trecem peste 4000 kg. Inul, care nu se cultiva în nord, va da anul acesta cea mai mare producție pe județ! Media producției de in era de 600-700 kg la hectar. La Negreni, cooperativa a scos 1581 kg și a încasat un milion și opt sute de mii de lei ieșind din impasul unei cooperative slabe. La Slăvești și la C.A.P. Tecuci s-a trecut de 1225 kg. Dacă la acordarea unor distincții, de care zona de nord a județului nostru duce lipsă, s-ar ține seama de unde s-a pornit și unde s-a ajuns, mai mult decît se ține de unele producții record, de prin alte părți, atunci s-ar vedea cită muncă au depus oamenii noștri. La C.A.P. Tecuci, în 1970, se produceau 794 kg de griu și s-a ajuns la 3.300 anul acesta, la Slăvești, în același an, pînă în 1000 de kg, iar acum 3000! Ceea ce pot să spun...

o satisfacție împărtășită de noi toți, cei care lucrăm în conducerea activităților agricole, ca și de cooperatorul de rînd, este că 1979 înseamnă pentru noi toți prima recoltă pe care știința și vrednicia au smuls-o unor pămînturi triste, pămînturilor din nord. Acum, sudul și nordul și-au imperecheat puterea.

EMANUEL VALERIU ■

Despre nou într-o fabrică nouă

Ploua peste Piatra Neamț, peste munții din jur și peste apa Bistriței. Mașina urma șerpuirea șoselei, prin orașul care își anunța evenimentul cultural — „Vacanțe muzicale”. Afișele cu programul acestora ne-au purtat pînă la ieșirea din localitate, pe drumul Săvineștiului, la poarta modernului Combinat de prelucrare a lemnului. (Oare acești oameni, mă întrebam, după ore de muncă încordată, mai au interesul și pasiunea să urmărească un întreg festival muzical? Aveam să află că, într-adevăr, mulți dintre ei frecventează concertele ca abonați.) Pînă în urmă cu 5 ani, pe aici se legănau în voie holdele, nebanuind, pe atunci, că, odată cu baterea primului fărș, tihna lor de cînd lumea va lua sfîrșit. S-au instalat în locul lor constructorii, au apărut buldozele și mașinile de tot felul, s-a scormonit pămîntul, s-au turnat fundații, s-au ridicat construcțiile, s-au adus utilajele, și, în sfîrșit, ei, făuritorii de mobilă, au pornit a inscrie în cartea locului primele succese. Din '76 începe s-au aliniat aici, creînd o adevărată platformă industrială, 4 noi capacități, cit 4 fabrici fiecare (PAL-ul, mobila corp, mobila sculptată și mobila-panouri), al căror numitor comun este predarea lor înainte de termen, ultima secție fiind și ea dată în folosință cu 15 zile mai devreme — pe 15 martie a.c.

Așadar, la această dată, cea mai tînără secție, cea de mobilă panouri, a încheiat primul trimestru din viața ei. Aflăm că în acest scurt rîstimp a reușit să devină fruntașa combinatului, că pe primele 3 luni a realizat producția globală în procent de 124,6% (cele 24,6 procente însemnînd milionul), că productivitatea muncii

a înregistrat și ea o depășire de 44,5% (ceea ce iarăși înseamnă aproape 40000 lei adunați gospodărește).

Au început prin a face niște modificări în tehnologia de fabricație a utilajelor proaspăt sosit în secție și anume adaptarea fluxului lor tehnologic de la luciul mat și pentru luciul de oglindă. În noua condiție se poate deci lucra și cu lacuri mate, și cu lacuri de oglindă, ieșind astfel în întîmpinarea cererii pieței, știînd că aceasta adeseori este oscilantă. Ar fi putut foarte bine să rămînă la starea inițială, fără a se mai lega la cap cu astfel de modificări care au însemnat numeroase ore peste program, neimpuse de cineva anume, ci doar de cea neodîhnă a căutării de care s-au lăsat cu toții prinși. Șeful secției, Ion Nițu, recunoaște că nu se putea face acest prim pas atît de important pentru mersul viitor al fabricii, cit și al altora care au urmat, fără o sincronizare pe ideea muncii cu cei 4 maiștri — Constantin Toader, Ion Pendus, Toader Plăcintă și Ioan Acreșii, cit și cu șeful atelierului electric, Petru Cioinigel, și cu mecanicul specialist Fănică Drăgan. Că, între ei, disonanțe pe această temă nu au existat, o dovedesc faptele lor. Am pus astfel la punct o problemă care în majoritatea fabricilor de profil a fost tratată cu ușurință: transportoarele-încărcătoare de proveniență românească. Cînd se împotmoleau, de regulă, se renunța la ele. Au ajuns și ei într-un astfel de impas din care nu s-au lăsat pînă nu au ieșit cu fruntea sus. Mai concret, e vorba de agregatul de găurire cărula i-au introdus niște limitatoare ce elimină mersul în gol al capetelor de burghiere. „Cînd vom avea

timp — ne mărturisește șeful secției — o s-o dăm la inovații, lucrarea noastră dovedindu-se deosebit de eficientă. Pînă atunci însă vrem să o extindem și în celelalte secții ale combinatului”. Au făcut deci o inovație, dar nu au vreme s-o anunțe, timpul căutărilor și rezolvărilor fiind încă pentru ei foarte dens. Printre altele, ni s-a relatat o povestioară plină de tilc despre inventivitatea acestor oameni. Există de mai bine de doi ani în secția nr. 1 o mașină de șlefuit cu două benzi, adusă din import, care stătea nefolosită. Odată descoperită de ei în părăsire, n-au mai avut stare pînă n-au căpătat a-probarca de a li se da lor utilajul în cauză. S-au pus, apoi, a-i înlocui niște piese, cu altele făcute de ei, reușind, în final, să facă o veritabilă mașină de lustruit care, față de cea obișnuită, din dotare, are o productivitate cu mult mai mare, reușind să satisfacă întreaga producție, în faza finală de lustruire.

Am putea continua cu atîtea alte exemple legate de același neastîmpăr al căutărilor. Dealtfel, am fost și martori la o scenă care, de la distanță, devenea de-a dreptul ilară. Luaseră de la colegii lor de la Constanța o rețetă a executării intarsiilor cu nestrapol, în loc de furnir de paltin — invenție a colectivului constantean. Ajunseseră, după numeroase experiențe de laborator, la probele de turnare. De aici, secvența comică amintită. Pregătiseră pentru eveniment fel de fel de ustensile, parte din ele aduse de acasă: un tub de plastic cu o conductă mică, metalică, o pilnie, prevăzută cu o biluță de rulment, un ibric, un ceainic. Nici unul dintre ele nu reușea însă corect turnarea. I-a scos din încurcătura tinichigiu care, asistînd din umbră, le-a adus tot un fel de ceainic, făcut de el cu o altă ocazie, din tablă. De ce ne-am

oprit și asupra acestui exemplu, poate nu dintre cele mai semnificative? Tocmai pentru a sublinia larga deschidere a acestui colectiv în fața noului. Prin acest procedeu, numărul oamenilor care pînă aci lucrau manual la montarea firului de paltin în panoul furniruit s-a înjumătățit, timpul de efectuare a operației reducîndu-se și el de 3-4 ori.

Și în modelarea muncitorească a tinerilor au înscris rezultate demne de luat în seamă, asupra lor acționînd constant luarea de atitudine colectivă, cînd situațiile o cereau. Un singur exemplu în acest sens. Nicolae Catană, tînăr de 27 de ani, ajunsese a fi plimbat dintr-o secție în alta, doar-doar și-o găsi și el nașul în ale muncii. A ajuns și la Ion Nițu în secție. Cum acesta îl fusese și profesor și îl știa ca pe un băiat capabil, l-a chemat la el, l-a muștruluit între patru ochi, l-a ajutat și în rezolvarea unor probleme personale pe care întirziatul nostru arunca toată vina. Astfel, a pornit-o pe drumul cel bun. De o lună de zile, ni se spune, a fost promovat ca șef de echipă, ajungîndu-l din urmă pe Gh. Butcă — cel mai bun șef de echipă de la finisaj, tînzînd să-l întrecă.

GEORGETA BLĂNARU ■

P.S. Oamenii secției ne-au rugat să transmitem de această cale următoarele două mesaje: 1. Prefabricatele primite de la I.F.E.T. Piatra Neamț nu sînt livrate la termen și nici nu intrunesc condițiile de calitate, dînd multă bătaie de cap colectivului. 2. Încă se mai așteaptă și acum, după mai bine de trei luni de la intrarea în funcțiune, tablourile electrice pentru tunelul de gelifiere și uscarea, cit și ventilatoarele de la cabina de pulverizat lacuri — ambele avînd ca furnizor U.C.R.U. București.

Olimpiada internațională de matematică

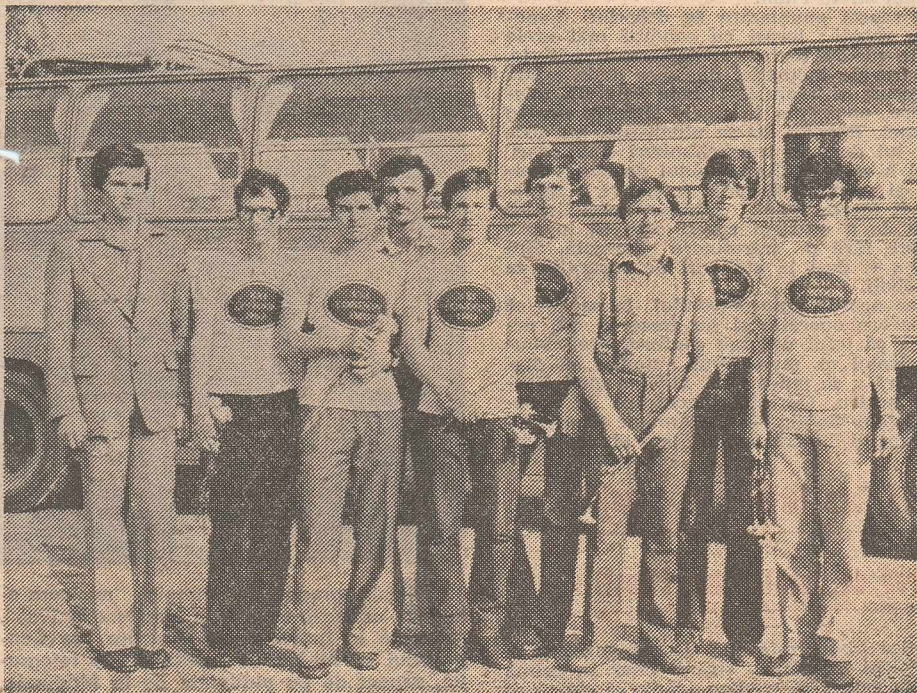
Elevii români — locul doi pe națiuni

● Au în mișcare naturațea și dezinvoltura unei echipe de sportivi pe care nu și le-au pierdut nici când, impurpurați de emoția vederii cu cei de-acasă în urma succesului obținut, coborau scara avionului, mai puțin zgomotoși, bineînțeles, decât o echipă de sportivi adevărați, și erau îmbrățișați de către familii și profesori, ei înșiși emoționați până la lacrimi.

A 21-a ediție a Olimpiadei internaționale de matematică, desfășurată de curând la Londra, s-a încheiat cu un prestigios succes al elevilor noștri. În clasamentul general pe țări, România a obținut locul doi, cu 240 de puncte, după Uniunea Sovietică, 267 puncte, și înaintea delegațiilor R. F. Germania, 235, Angliei, 218, Statelor Unite, 199, R. D. Germane, 180 puncte. Remarcabile succese individuale s-au alăturat succesului echipei românești. Nistor Victor, elev în clasa XI-a a Liceului de matematică-fizică nr. 1, cu profil informatic, din București, a fost distins cu premiul I, reprezentând 39 de puncte din 40 posibile. Premiul II au obținut Chirică Dragoș, Liceul „Mircea cel Bătrîn” din Constanța, Mașek Vladimir, Liceul „Gheorghe Lazăr” din București, „Zaharescu Alexandru, Liceul Industrial Codlea, Millea Liviu, Liceul „Nicolae Bălcescu”, din București, iar premiul III Nagy Gabriel, Liceul de filologie-istorie „Ion Creangă” din București și Enescu Bogdan, Liceul „B. P. Hasdeu” din Buzău.

I-am cunoscut pe toți într-una din zilele trecute într-o încăpăre a Ministerului Educației și Învățământului și, intrucit știam că delegația a cuprins opt elevi, cel de-al optulea fiind Ionescu Adrian de la Liceul nr. 6 București, care s-a în-

țimplat să nu ia nici un premiu, cînd i-am întrebat pe cei șapte premiați unde le este colegul, adăugînd bineînțeles că succesul nu poate exista decît într-o competiție în care e firesc să apară și insuccesul, ne-au spus că el este la strand. Un răspuns în care ni s-a părut că întrezărim nostalgia unor amintiri încă nu bine sedimentate ale copilăriei cu toate că, dacă i-am mai considera pe acești elevi de 18 și 19 ani copii, desigur că am greși. Însă, chiar dacă vîrsta lor este alta, ei vin de bună seamă dintr-o copilărie frumoasă și atent ocrotită de lumea familiei și a școlii românești de azi, dovadă — emoționantă dovadă chiar — fiind faptul că premiații Olimpiadei internaționale de matematică păreau că se simt în incinta ministerului la fel de nestinjenți ca pe culoarele și sălile de clasă ale liceelor lor, că fuseseră primiți și vorbiseră cu conducerea ministerului ca și cum ar fi discutat cu directorii școlilor unde ei învață și că ascultau cuvintele șefului delegației, conferențiar doctor Ion Cuculescu de la Facultatea de matematică București, ca și cum ar fi fost dirigintele lor. Cei mai tineri matematicieni români, care s-au dovedit a fi, cum premiile obținute ne arată, printre cei mai buni din lume — între cei de aceeași vîrstă, bineînțeles — n-aveau nimic, în înfățișarea lor, de savanți prematuri însă, cu siguranță, dintr-un comportament și un mod de a vorbi în care încearcă să-și facă loc de pe acum o anumită austeritate și rigoare, o mai mare precizie a gestului și cuvîntului, se putea întrezări semnul unic, distinct, al celui pornit pe drumul lung și spinos al cunoașterii.

Savanții noștri de mîine

Din ceea ce ne spune profesorul Ion Cuculescu, anul trecut șef al juriului Olimpiadei internaționale de matematică găzduită chiar la noi în țară, iar anul acesta șef al delegației românești prezente la cea de-a 21-a ediție, de la Londra, a olimpiadei, aflăm că succesele de prestigiu ale elevilor noștri au fost obținute în cadrul unei competiții ce și-a cîștigat ea însăși, de-a lungul anilor, un cert și binemeritat prestigiu.

— Olimpiada internațională de matematică a fost, la începuturi, inițiativa țărilor socialiste din răsăritul Europei. Cu timpul, numărul participanților a crescut. Anul acesta au fost prezente 23 de țări, dintre care 19 au trimis delegații complete. Au fost prezenți și observatori din partea unor țări care intenționează să se înscrie în concurs în anul viitor. Australia, de exemplu.

— Un student cu pregătire medie, să zicem, ar fi putut rezolva problemele date spre rezolvare acestor elevi?

— Cu siguranță, nu. Și nici chiar unii profesori, poate. Problemele au fost grele nu atât prin cunoștințele cit prin intuiția și perspicacitatea pe care le cereau. S-a cerut „gîndire matematică”.

— Discutînd cu cei șapte elevi care au obținut premiile am fost curioși să aflăm cum au ajuns ei să facă o pasiune din matematică și chiar să-și formeze pînă acum ceea ce de dumneavoastră numeați gîndirea matematică. În familie ei n-au matematicieni și nici măcar rude cu o specialitate înrudită, ce le-ar fi putut deveni modele pentru a le imita, într-o primă etapă. În afară, poate, de Nistor, al cărui tată este profesor de fizică. Înseamnă că meritul de a fi creat pasiuni și de a fi știut să le cultive este al școlii.

— Ei au profesori foarte buni. Profesorii Caragea de la Liceul „Mircea cel Bătrîn” din Constanța, Cremarencu de la Buzău, Popa Sorin de la Liceul „Ion Creangă” din București. De fapt toți profesorii acestor elevi sînt profesori excepționali. Așa se explică și de ce elevii din

licee de filologie-istorie pot obține, iată, premii la un concurs internațional de matematică.

— Cum sînt selecționați cel mai buni elevi?

— La noi, primul filtru este, se știe, Olimpiada națională de matematică. Cei mai buni elevi din țară au fost aduși anul acesta la Liceul „Mihai Viteazul” din București, unde, în trimestrul al treilea au alcătuit o clasă specială. Ei au avut program școlar obișnuit, la celelalte materii, iar o dată la două zile aveau pregătire specială de matematică. Clasa aceasta a cuprins 31 de elevi din care, printr-un examen de baraj, au fost aleși opt pentru delegația de la Londra.

— I-am întrebat pe elevii premiați dacă le place cu precădere de pe acum vreuna dintre științele matematice, dacă și-au stabilit preferințele, și am apreciat răspunsul lor sincer că n-au optat încă pentru o direcție sau alta. Modul cum vor evolua, rămîne, înțeleg, o problemă deschisă.

— În linia marș, da. Însă unii deja au hotărît. Patru dintre ei dau, chiar acum, examen de admitere la facultăți. Millea la electronică iar Enescu, Nagy și Mașek la Facultatea de matematică. Sperăm să calce cu toții pe urmele celor ce, cu mai mulți ani în urmă, erau elevi și obțineau diferite premii la Olimpiada de matematică, iar acum sînt profesori ori cercetători renumiți. Dan Voiculescu, Mircea Martin, Radu Gologan, Sorin Popa, Silviu Coman, iată numai cîteva nume la care mai puteți adăuga pe Adrian Oancea, student excepțional și absolvent în acest an al Facultății de matematică. Dealtfel, ca să vă mai dau un exemplu, Horia Pop, cercetător la I.N.C.R.E.S.T., care a făcut parte acum din conducerea delegației, era și el, în urmă cu mai mulți ani, participant — ca elev — la Olimpiada internațională a celor mai tineri matematicieni.

DUMITRU ELIADE ■

Iubesc talentul împlinit prin muncă

— Victor Nistor, a trecut exact un an de la interviul pe care mi l-ai dat după cîștigarea olimpiadei internaționale de matematică de la București. Iată-ne acum, la două zile de la întoarcerea voastră, a lotului de elevi-matematicieni sau matematicieni-elevi, de la Londra și rezultatele sînt cunoscute: România a obținut locul doi pe națiuni, iar tu locul întâi. Ce reprezintă acest loc doi pe națiuni?

— Cel mai bun rezultat al nostru în condițiile în care au fost prezente multe din țările care au bune școli de matematică. Locul acesta reflectă creșterea nivelului olimpiadei noastre naționale. În primă și ultimă instanță este vorba de lărgirea bazei de selecție, deoarece există licee bune și profesori bine pregătiți în multe orașe din țară.

— După cite știu, cu ani în urmă, pe la începuturile acestei olimpiade, ne-am clasat tot pe locuri fruntașe.

— Nu cunosc exact cum au stat lucrurile la început, dar știu bine că pașnică-para era foarte mică. De exemplu, ne clasam undeva în primele trei locuri, dar la concurs luau parte doar patru națiuni. Anul acesta au fost 23 de țări.

— Cui crezi că se datorează saltul, mai precis?

— Se lucrează mai bine în cercurile de matematică. Profesorii care au condus aceste cercuri sînt foști participanți la olimpiade și s-au numărat printre absolvenții de frunte ai facultății de matematică. Iar facultatea de matematică din București, de exemplu, are și profesori de valoare și o bună bibliotecă. Deci, există azi condiții excelente pentru a se forma matematicieni adevărați, valoroși.

— Este arhicunoscut că lumea noastră are nevoie de matematicieni, de matematică, progresul tehnic fiind imposibil fără dezvoltarea matematicii. Tu ai nevoie de matematică? Nu crezi că ai putea face la fel de bine și altceva? Ai participat, dacă îmi aduc aminte, și la olimpiada de română. De ce matematică?

— Frumusețea unei teoreme, a unei demonstrații îmi dă senzația măreției. E greu de explicat, mă simt parcă alt om, am sentimentul creației. Cam ceea ce îți dă o operă de artă.

— Cînd privești sau cînd realizezi opera de artă?

— Este o analogie perfectă. Cînd înveți matematica este ca și cum ai contempla un tablou. Îți descoperi sensurile, semnificațiile. Cînd faci o demonstrație, crezi.

— Îți place pictura?

— Foarte mult. Îmi plac Picasso, Braque, Paul Klee, Miro, Kandinsky, Mondrian, Max Ernst pe care i-am văzut la Londra, la Tate Gallery.

— Ai pictat vreodată?

— Cînd eram mai mic. Desenam. Acum nu mai desenez pentru că nu știu dacă voi reuși să reprezint exact ceea ce vreau să spun. Un mare pictor spunea că drumul de la imaginație la pînă trece prin braț.

— Ce a fost cu participarea ta la olimpiadele de română?

— Eram mai mic, citeam mult, iar matematica am început s-o îndrăgesc prin clasa a nouă. Învățam la matematică din clasele primare, dar îmi lipsea pasiunea, tragerea de inimă. Asta a venit mai târziu.

— Cîte ore lucrezi pe zi pentru matematică?

— Cel puțin două ore. Mai citesc ceva, joc baschet. Cam asta e viața mea: fac două ore de matematică, joc baschet sau trag la coș, dacă sînt singur, în curtea unei școli vecine, vin acasă, citesc ceva, încerc să învăț să citesc foarte repede, altfel nu mă mai descurc cu vremea, apoi plec la școală, care este după-amiază.

— La celelalte materii cum mergi?

— Destul de bine. De obicei sînt foarte atent în clasă.

— Vorbeai de baschet. Dă-mi cîteva nume de sportivi la care îți.

— În primul rînd Dumitru. Este o dragoste veche, din copilărie, și, în plus, țin și cu Steaua. Ilie Năstase, Nadia Comăneci...

— De ce la ei?

— Au realizat foarte mult prin muncă. Dumitru povestea odată, într-un interviu, că după antrenament alerga de unul singur în jurul unei păduri. Îi ieșea sufletul numai ca să fie cel mai bun. Vedeti, Dobrin, cred eu, e spectacol. Prea arată că este cel mai bun, fără să-și vezi efortul. Parcă ar ascunde ceva din cît poate, spunîndu-ți: vezi pot și așa, dar nu vreau mai mult. Iubesc talentul împlinit prin muncă, efortul de a fi bun atunci cînd trebuie să fii bun. Atunci cred că poți să fii și mindru de ceea ce îți reușește.

— Acum, la olimpiada de la Londra, cred că erai într-adevăr mindru cînd ai urcat pe podium și ai primit premiul întâi.

— Atunci mai puțin. Îmi reproșam mereu punctul pierdut. Mă gîndeam că s-ar putea spune despre mine: e bun, dar nu chiar așa de bun.

— Apropo de punctul pierdut, ce s-a înfîmplat, de fapt?

— În a doua zi de concurs, am terminat mai repede și am avut timp să mă verific de cîteva ori. Am avut însă în vedere doar calculele și am omis un caz particular. Se strecurase o greșeală de logică și n-am observat-o. M-am gîndit la început la acest caz particular, dar m-am luat cu calculele și am uitat de el. O simplă neatenție și în loc de 40 de puncte am obținut 39.

— Revin: totuși, cînd te-ai bucurat foarte mult de rezultatul tău?

— Cînd s-a anunțat punctajul pe țări. România era pe locul 2. Punctajul meu spune ceva în măsura în care a reușit să aducă echipei acest loc.

— Ești orgolios?

— Cînd simt că pot, că sînt bun, da. Dar îi respect pe cei care sînt mai buni decît mine.

— Ce nu suporti la semenii tăi?

— Mulțumirea de sine.

— Ce înseamnă premiul de la Londra?

— Primul premiu, cel de la București, anul trecut, a însemnat mult mai mult pentru că mi-l doream. Olimpiada nu este un scop în sine. E un reper cu ajutorul căruia mă pot controla dacă progrez în matematică sau nu. Sînt foarte ambițios, muncesc mult, dar e foarte important să știu dacă sînt într-adevăr capabil să devin matematician. Particip la olimpiade ca să-mi risipesc indoielile.

— La anul vei mai concura?

— Nu știu. Dacă voi fi selecționat, da. În orice caz, la anul mă interesează foarte mult intrarea la facultatea de matematică.

— Victor Nistor, ai participat la vreo opt olimpiade de matematică, trei de fizică și una de română. Ai obținut 3 premii întîi la olimpiadele naționale, ultimul anul acesta, 2 premii întîi la olimpiadele internaționale, București-1978 și Londra-1979. Este, pe scurt, bilanțul reușitelor tale. Crezi în copiii teribili?

— Copiii teribili cred că sînt un fel de glumă a soartei, un răsfăț al societății. Ca să fii cîștit nu prea știu cum arată un copil teribil.

— Ce spun părinții despre succesele tale?

— Tata este fericit, pentru că el mi-a îndrumat primii pași în matematică. Mama are o oarecare teamă. Probabil că așa și trebuie.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Atenție, roboții!

● Ei nu au încă nume, dar există, lucrează, se pregătesc să contribuie la soluționarea unor sarcini arzătoare din industrie

La întâlnirea cu viitorul erau de față: el, robotul, — încă fără nume, dar gata de lucru —, creatorii lui și subsemnatul, emoționat de o întâlnire atât de ieșită din comun. Acolo, în unul din cele mai bine înzestrate ateliere ale politehnicii bucureștene, la Facultatea de tehnologie a construcțiilor de mașini, se afla rodul, cit pe ce să spunem: insufletit, al celor mai îndrăznețe gânduri ale specialiștilor noștri, rodul colaborării eficiente dintre mai multe catedre universitare din București și Timișoara, Institutul central de cercetări și proiectări pentru tehnologia construcțiilor de mașini, Institutul de proiectări automatizări, Institutul de cercetări pentru mașini-unelte și agregate București — în cadrul unui program coordonat de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie.

Că introducerea robotilor în industrie nu mai este un vis, o perspectivă îndepărtată și cam nebuloasă, o dovedește și creșterea de metal din fața noastră. Ea poartă, dealtfel, numărul 2, primul robot pregătindu-se să se angajeze, se pare, la o întreprindere constructoare de mașini. Iată, așadar, una din materializările vii, deosebit de convingătoare, ale indicațiilor secretarului general al partidului, reafirmate și la ultima Plenară comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, privind „necesitatea ca cercetarea să devanseze cu cel puțin cinci ani activitatea economică, oferind soluții noi pentru diferite domenii de activitate cu cîțiva ani înainte”. Deși în momentul de față ne aflăm încă în faza de cercetare, introducerea treptată a robotilor în industrie se prefigurează nu ca un lux, ci ca un imperativ. Pentru a nu da decât un exemplu, direcția tehnică a întreprinderii de autoturisme Pitești apreciază că nu peste multă vreme cerințele sporite de producție ale uzinei vor impune utilizarea și a roboților, firește, nu pentru a înlocui oamenii, ci pentru a-i elibera de muncile grele și repetitive, permițându-le să se concentreze, cu mai mult folos pentru ei și pentru societate, asupra activităților productive realmente creatoare. În acest context mai larg, mașina din fața noastră are multe șanse să inaugureze seria roboților „fabricanți” de autoturisme.

● „Un punct de cotitură a tehnicii”

Ne găsim la un punct de cotitură a tehnicii — sint de părere creatorii robotului: inginerul Ioan Crișan, directorul general al Institutului central de cercetări și proiectări pentru tehnologia construcțiilor de mașini, profesorul doctor inginer Dolohi Drimer, șeful catedrei de tehnologia materialelor și sudură de la Facultatea de tehnologie a construcțiilor de mașini, șeful de lucrări inginer Adrian Paris și inginerul Constantin Petrescu. Dacă acum cîțiva ani cibernetica a revoluționat — și continuă să revoluționeze — producția, ne apropiem de momentul cînd va bate ceasul pentru robotonică. Poate că el a și sosit. Oricum, nu încapem îndoielă că peste cîțiva ani unul din indicatorii principali ai nivelului de dezvoltare a industriei și ai productivității muncii va fi numărul de roboți folosiți în economie.

— Dar să începem cu începutul. Ce este un robot, tovarășe profesor Drimer? Fiecare ne închipuim că știm exact sensul noțiunii, dar apoi ne dăm seama că ignorăm definiția precisă, tehnică.

— Nici nu e simplu de dat o asemenea definiție, se mai duc discuții chiar între specialiști. Am putea totuși numi robot o mașină dotată cu program pentru a executa operații tehnologice de înaltă productivitate și care poate avea atașată la „terminația” ei, practic, orice unealtă. Este, dacă vreți, o mașină inteligentă. Deosebirea de mașinile-unelte cu program constă în manevrabilitate. Robotului putem să-i modificăm lesne programul, să-i imprimăm o flexibilitate în procesul de producție apropiată de cea biologică. În plus, el își optimizează singur mișcărilor, prin însuși programul său intern. Este, în acest sens, o mașină care învață!

— O mașină inteligentă. În tehnică, aceasta presupune un creier electronic foarte dezvoltat.

— Intocmai. „Lădița” cu aspect nepretențios pe care o vedeți alături de robot constituie un adevărat record de miniaturizare. Într-un spațiu de cîțiva zeci de centimetri cubi s-a înmagazinat capacitatea de lucru a unui ordinator care, construit cu o tehnică mai puțin perfecționată, ar ocupa un etaj. Pentru realizarea acestei inteligențe artificiale colectivul nostru a colaborat cu una din cele mai mari companii producătoare de roboți din lume, o firmă americană de mare prestigiu. Subliniez, am colaborat: a fost o conlucrare reală, de la egal la egal, americanii declarîndu-se interesați în unele idei și concepții originale ale specialiștilor români. Și noi, firește, am profitat din plin de experiența și de tehnologia partenerului. Rezultatul: robotul a fost realizat în mai puțin de un an, ceea ce reprezintă o înfăptuire tehnică remarcabilă. Îndrăznesc să afirm că în momentul de față s-a conturat la noi o concepție de cercetare și de proiectare pentru fabricarea de roboți în România. Dealtfel în proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român se specifică în mod clar că „vor fi intensificate cercetările în domeniul microprocesoarelor, al cibernetizării proceselor tehnologice, al utilizării roboților industriali”.

— Care au fost, care sînt dificultățile de care se lovesc pionierii robotonicii românești?

— Această nouă știință, dacă o putem numi astfel, face apel concomitent la cele mai avansate cunoștințe de mecanică, hidraulică, teoria mecanismelor, automată, electronică și, bineînțeles, tehnologie. Practic, trebuie să imităm omul și gândirea sa în procesul de producție. Uluitor de complicat. Batem un cui în perete... Chiar și acest act simplu, devenit mecanic, reflex, implică o continuă conversație — nu prin vorbe — a omului cu lumea înconjurătoare. Este deci necesar ca să-l facem și pe robot capabil să poarte această conversație. Trebuie să-i dăm coordonatele matematice ale punctului în care va bate cuiul, trebuie ca el să poată prinde ciocanul, să se asigure că piesa nu e defectă (de pildă, că are „floare”), să așeze ciocanul în poziția justă și apoi să verifice că este în adevăr perpendicular pe perete. Să comande declanșarea dispozitivului de percucie și să nimerască exact centrul „florii”, apoi să se convingă că între timp nu s-a deplasat cuiul și abia după aceea să treacă la pasul următor s.a.m.d. În fond, sînt zeci de acțiuni, dirijate de creier și contopite într-una singură. Toate acestea omul le face inconștient, după ce, prin practică, a integrat o sumedenie de procese distincte, desfășurate fiecare pe parcursul cîtorva secunde, și le-a optimizat.

— Este, de fapt, ceea ce face un bun meseriaș.

— Tocmai fiindcă și-a optimizat și armonizat mișcărilor. Privindu-l ai impresia că asisti la executarea unei simfonii. Or, actele reflexe trebuie modelate matematic și comunicate

robotului. Dar noi nici nu știm, în toate amănunțele, cum și unde se formează ele la om! Din fericire, deși medicina și biologia nu au dat încă toate răspunsurile, cunoaștem suficient pentru a construi roboți. Și este un semn al acestui sfîrșit de veac dominat de cibernetică faptul că noi, specialiștii în construcția de mașini, colaborăm permanent cu centrul de biotehnologie, situat la cîțiva metri de facultatea noastră și condus de conferențiarul universitar Mihai Nicu, doctor în științe medicale.

● Artiști al polideservirii mașinilor

Ce s-a realizat, practic, în construcția de roboți la politehnica bucureșteană, în colaborare cu celelalte institute și instituții amintite? Iată:

● Un prim robot hidraulic, conceput tot de cel patru specialiști mai sus-amintiți și care urmează să fie utilizat ca operator la mai multe mașini de turnat sub presiune. Polideservirea apare, astfel, ca una din principalele rațiuni economice ce justifică folosirea roboților în industrie.

● Robotul nr. 2, pe care vi l-am prezentat la începutul articolului, se va specializa, probabil, în sudura caroseriilor auto.

● Un al treilea robot, mai mic, în curs de asamblare, tot la catedra de tehnologia materialelor și sudură, va servi în calitate de controlor cu ultrasunete în industria nucleară, fiind imun la radiații. „Părinții” săi sînt profesorul Drimer, șeful de lucrări inginer Constantin Ionescu, inginerul Vlad Negulescu și tehnicianul principal Silviu Păun.

Chiar și din această scurtă enumerare se desprind domeniile preferențiale pentru roboți: locuri cu condiții mai grele de muncă — vopsitorie în mediu toxic, galvanizare, turnătorie, forjă, sudură, acele sectoare ale industriei nucleare unde există pericol de radiații — precum și asamblări unde intervin mișcări repetitive, plictisitoare, epuizante în unele situații, pentru om, în special pentru femei. Robotul nu se plictisește, nu obosește, se simte în largul lui doar în trei schimburi (iată deci o altă contribuție posibilă a sa la realizarea unui deziderat major al industriei noastre, și anume utilizarea intensivă a mașinilor) și se dovedește a fi foarte fiabil. Ambiția specialiștilor cu care am discutat este de a construi roboți care să lucreze minimum două mii de ore fără o întreținere specială, fără „concediu medical”, fără a fi duși la atelierul de reparații, ca să nu spunem clinica de roboți.

O deosebită atenție se acordă autocontrolului, în sensul că robotul însuși verifică fiecare operație și nu trece la cea următoare fără a se asigura că totul decurge conform programului. Altfel, ar exista pericolul ca muncitorul automat să distrugă mașina în neștiință, fără a se putea oori, aidoma unui Ucenic Vrăjitor al veacului nostru. Odraslele mecanice se dovedesc însă, repetăm, pe deplin fiabile — în termeni tehnici — adică de nădejde, în limbajul nostru curent, nu al roboților.

● Un robot își va face formele de angajare

la întreprinderea de autoturisme Pitești

Mustesc, în politehnica bucureșteană, la cei angajați în proiectarea de roboți, și idei de viitor, stranii doar la prima vedere, dar realizabile din punct de vedere tehnic și de mare eficiență potențială:

● Roboți auditivi, care să asculte de vocea omenească.

● Roboți pentru alimentarea automată a mașinilor-unelte, ceea ce ar permite, în principiu cel puțin, dublarea productivității muncii folosindu-se actualele mașini-unelte. Alimentarea automată este o problemă de mare însemnătate și interes, după cum s-a relevat și la recenta Plenară a Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie.

● Roboți pentru metalizare, nerealizați încă pe plan mondial, dar la care gîndesc și specialiștii noștri. Ei ar contribui la soluționarea unei cerințe presante, asupra căreia atrăgea atenția tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara din 4-5 iulie; „...recuperarea și refolosirea materialelor. Se are în vedere ca, pe această cale, să se acopere 40%-50% — în unele sectoare chiar peste 50% — din necesarul de materiale și materii prime pentru consumul intern”. Care ar fi aportul roboților? Să luăm, de pildă, arborii cotiți de la autoturisme, piese de construcție dificilă și costisitoare, a căror reconștituire ar aduce economii, într-o perspectivă mai lungă, de sute de milioane de lei. Aceasta ar presupune însă remetalizarea lor cu ajutorul unui pistol cu pulbere metalică depusă în jet de plasmă. Operație greoaie și cu un anumit grad de toxicitate: pentru protecție se lucrează în costume ca de scafandiu! Roboții ar fi muncitorii ideali.

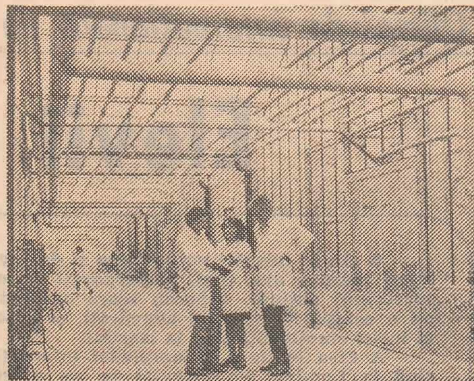
Firește, toate acestea nu se vor înfăptui de azi pe mâine, sînt mai mult gînduri, proiecte încă nu foarte clar definite, dar ele nu provin de la visători, ci de la specialiști de înaltă calificare. Apar la ei, pentru viitorul mai îndepărtat, și idei poate cu iz științifico-fantastic, dar și ele puternic ancorate în realități tehnice și economice. De ce — se întreabă interlocutorii noștri — roboții să imite doar omul? Deocamdată lucrurile stau așa, fiindcă terenul nu este mai familiar. Dar iată, furnicile sînt mult mai productive decât „mașina umană”, dacă raportăm greutatea insectei la lucrul mecanic pe care-l prestează. Am putea împrumuta de la furnică multe idei tehnice interesante, pe care omul, ca ființă biologică, nu le-ar putea transpune în procesul muncii de zi cu zi tocmai din cauza limitelor sale naturale, biologice. Dar robotul?! Așadar, exemplul furnicii îi insuflește nu numai pe fabuliști, ci și pe viitorii constructori de roboți.

Pentru ca, în general, problemele robotonicii să intre în preocupările unui cerc cit mai larg de specialiști, îndeosebi tineri, prin definiție deschiși tuturor ideilor novatoare, ar fi necesar ca de pe acum să se reflecteze la cele mai bune modalități pentru transmiterea acestor cunoștințe și în politehnicile noastre. Cursuri de robotonică? De ce nu. Sau poate, la început, simple conferințe. Important este ca problematica să fie adusă în atenția viitorilor ingineri. Cu atât mai mult cu cit, mai devreme sau mai în viitor, se vor ivi și necesități de întreprindere a „parcului” de roboți. Dealtfel, studenții de la Tehnologia construcțiilor de mașini au și asistat la nașterea primilor noștri roboți.

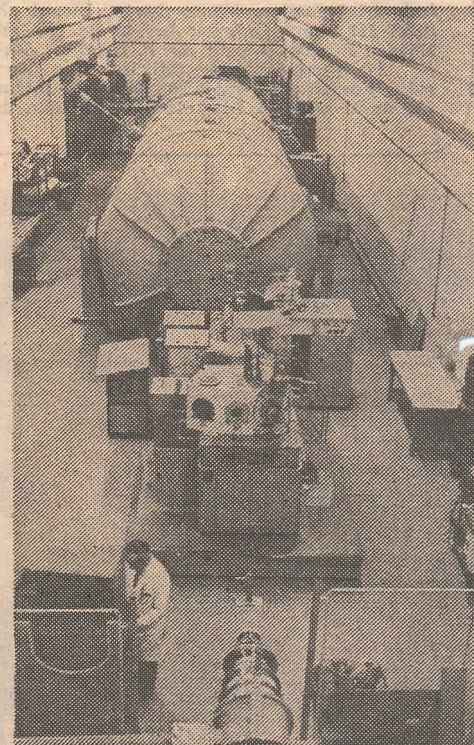
Așadar, programa politehnicilor readuce excursia noastră pe tărîmul actualității. Cînd în 1921 Karel Capek a folosit pentru prima oară cuvîntul robot în drama sa de faimă mondială „R.U.R.”, totul părea simplă fantezie scriitoricească. În adevăr, pe atunci lipseau bazele obiective, tehnice, pentru un asemenea salt în necunoscut, automată era în față, nu existau calculatoare electronice, cibernetica, teoria sistemelor, iar tehnologia se afla la un nivel inferior față de cel actual.

Azi, înseși datele problemei s-au schimbat fundamental. Robotonica bate la ușă. Un robot își pregătește formele de angajare la Pitești. Dar miine?

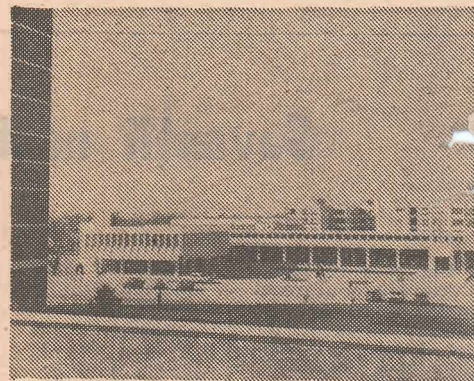
LIONEL NIȚESCU ■

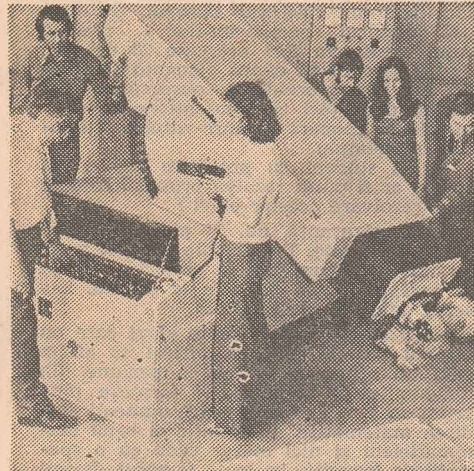
La fitotronul de la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea (în fotografie) genetiștii acționează pentru a conferi noi caracteristici plantelor, în vederea realizării unei agriculturi de înaltă productivitate.

„Primul agregat de energie nuclearo-electrică urmează să intre în funcțiune în 1985”, se arată în proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al partidului. În fotografie, aspect de pe platforma de la Măgurele.

La Centrul național de fizică, creație a ultimilor ani, Programul de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic își găsește una din principalele baze materiale.

O fotografie document: robotul industrial creat la Facultatea de tehnologie a construcțiilor de mașini de la politehnica bucureșteană, prin colaborarea unui cerc larg de specialiști și de instituții de cercetare. El vestește apariția unei întregi generații de roboți industriali, care, într-un timp nu prea îndepărtat, vor schimba, poate, fața muncii industriale din țara noastră. Proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român prevede intensificarea cercetărilor în domeniul roboților industriali.

Știința în avanposturile progresului

(Urmare din pagina 1)

Pentru traducerea în viață a Programului adoptat de Congresul al XI-lea, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, împreună cu ministerele economice, au dezvoltat în continuare rețeaua de cercetare științifică aplicativă, cu precădere în subramurile și ramurile cu contribuție majoră la producția materială, luând totodată o seamă de măsuri pentru creșterea eficienței muncii de cercetare și sporirea aportului acesteia la promovarea produselor și tehnologiilor noi, la mecanizarea și automatizarea proceselor.

Concomitent, s-a modificat tematica și s-a completat structura organizatorică a institutelor, cu scopul creșterii experienței și contribuției tehnologice a acestora, pentru o mai rapidă asimilare a produselor în industrie.

În vederea unei valorificări mai rapide a rezultatelor cercetării în producție, s-au constituit colective mixte de cercetători și tehnologi din unitățile productive, colective care asigură asistența tehnică și pregătirea de fabricație, până la punerea în fabricație a produselor și atingerea parametrilor proiectați.

În vederea rezolvării unor teme și obiective complexe, pentru mai buna coordonare a activității pe direcțiile importante ale dezvoltării economiei și ramurilor industriale, s-au constituit institute centrale și s-au reorganizat, în același scop, academiile de științe. Totodată, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie a inițiat o suită de programe de cercetare multidisciplinare, cu scopul de a crea o rezervă de soluții științifice și tehnologice, mai ales în domeniul surselor noi de energie și al resurselor minerale cu conținut sărac de materie activă.

Ca urmare a măsurilor organizatorice și modificării de conținut a obiectivelor, cercetarea aplicativă s-a apropiat mai mult de producție, a făcut pași importanți în direcția integrării cu producția. Drept rezultat, în ramurile de bază ale industriei, ponderea produselor noi și re-proiectate va reprezenta în 1980-85 la sută, în condițiile creșterii volumului de producție de 1,7 ori față de 1975.

Măsurile organizatorice, adaptarea conținutului cercetării științifice cu precădere la nevoile producției materiale au transformat cercetarea științifică în ramura destinată să modernizeze structura altor ramuri ale producției materiale, să contribuie în mod hotărâtor la progresul economic și social al societății.

● Spre anul 2000

Programul dezvoltării științei și tehnologiei pentru perioada 1981-2000 are în vedere îndeplinirea obiectivului strategic stabilit prin Programul partidului, precum și rezultatele obținute în actualul cincinal.

Cercetarea științifică va contribui la dezvoltarea puternică a forțelor de producție, prin creșterea susținută a producției materiale, la dezvoltarea armonioasă și proporțională a tuturor ramurilor în condițiile accentuării procesului de modernizare a structurilor, la creșterea calității activității economico-sociale — prin sporirea aportului productivității muncii la realizarea producției, a eficienței fondurilor fixe — la apropierea țării noastre de nivelul țărilor dezvoltate, la sporirea participării României la schimburile comerciale și la cooperarea internațională, la ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului.

Programul are la bază orientările stabilite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele republicii, pentru dezvoltarea bazei de materii prime și de energie, reducerea consumului de materii prime, materiale, combustibili și energie, creșterea productivității muncii și a calității produselor, creșterea calității vieții, ocrotirea sănătății și protecția mediului înconjurător.

Programul va contribui la menținerea unui ritm anual de creștere a producției globale industriale de 8,0-9,0 la sută și a producției globale agricole de 4,0-5,0 la sută.

Cercetarea științifică va trebui să asigure baza tehnologică pentru realizarea unui ritm de creștere a investițiilor de 5,4-6,2 la sută.

Prin măsurile prevăzute în Program se urmărește participarea cât mai mare a cercetării științifice la creșterea productivității muncii, într-un ritm mediu anual care va fi de 7-7,5 la sută pe total industrie, precum și la reducerea cheltuielilor materiale cu un ritm anual de 7-8 la sută.

În vederea realizării Programului se vor avea în vedere următoarele direcții principale și obiective ale cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și introducerii progresului tehnic.

● Asigurarea energiei la nivelul unui ritm de dezvoltare economic intens

În ce privește dezvoltarea bazei de materii prime și energie, Programul are în vedere că volumul resurselor minerale astăzi cunoscute (rezerve determinate cu conținuturi economice exploatabile) asigură nevoile dezvoltării economiei naționale, la structura actuală a consumului, pentru o perioadă relativ scurtă. De asemenea, se are în vedere criza mondială a materiilor prime și energiei primare.

În acest context, Programul este orientat spre următoarele căi principale posibile: identificarea de noi resurse, folosirea de înlocuitori ai resurselor respective și perfecționarea tehnologiilor de extracție și de preparare, care să permită utilizarea de materii prime minerale cu conținuturi mai reduse de substanțe minerale utile, creșterea randamentelor de utilizare a materiilor prime.

Aceste posibilități au fost adoptate ca jaloane pentru orientarea tematicii de cercetare a Programului 1981-2000. Ramuri industriale miniere extractive îi revine, în acest scop, un rol deosebit important.

Existența unor zăcăminte de materii prime dificil exploatabile impune abordarea unor obiective de cercetare tehnologică care să asigure realizarea unor procedee de exploatare și valorificare cu productivități similare celor existente pe plan mondial.

Se estimează că tehnologiile prevăzute în Program vor putea atinge un nivel competitiv pe plan mondial în următoarele domenii: valorificarea „in situ” a șisturilor bituminoase, gazeificarea subterană a șisturilor de lignit, topirea într-un singur agregat a concentratelor cuproase, tehnologii combinate de preparare a minereurilor feroase și neferoase cu conținuturi reduse, precum și în aplicarea unor procedee și tehnologii de tratare pe cale chimică complexă a pre-concentratelor de substanțe nemetalifere. Tehnologiile prevăzute vor asigura îmbunătățirea calității cărbunelui cocsificabil, a concentratelor miniere de metale neferoase, rare și insoțitoare, a produselor metalurgiei neferoase etc.

În domeniul industriei petroliere, Programul acoperă ma-

ioritatea obiectivelor prevăzute pentru subramura extractivă de petrol și gaze, și anume: dezvoltarea lucrărilor de cercetare geologică și de explorare la mare și foarte mare adâncime; dezvoltarea lucrărilor de cercetare geologică pe platforma continentală românească a Mării Negre; creșterea factorului final mediu de recuperare și, implicit, a rezervelor recuperabile de țitei; valorificarea superioară prin metode miniere a nisipurilor și șisturilor petroliere și bituminoase; dezvoltarea tehnologiilor noi și perfecționarea celor existente pentru forajul, punerea în producție și exploatarea sondelor de țitei și gaze; reducerea consumului de combustibil prin cercetarea și realizarea de noi aparate și instalații de ardere.

Cu privire la asigurarea energiei, principala problemă a țării noastre în acest domeniu o constituie asigurarea unui nivel de energie la nivelul unui ritm de dezvoltare economic intens, stabilit de Programul partidului, în condițiile diminuării resurselor energetice proprii și încordării situației mondiale a energiei.

Programul, pornind de la aceste premise, are ca scop: lărgirea bazei de materii prime energetice convenționale, în principal prin intensificarea și creșterea eficienței prospecțiunilor pentru materii prime energetice prin tehnici de mare performanță, inclusiv prin teledetecție, creșterea producției de cărbuni energetici, creșterea factorului final de recuperare a țiteiului din zăcăminte, exploatarea țiteiului pe platforma continentală a Mării Negre, amenajarea integrală a potențialului hidroenergetic economic exploatabil și valorificarea rezervelor de șisturi bituminoase; valorificarea economică a unor noi surse de energie, și anume: energia nucleară, energia geotermală, energia solară, energia vântului, recuperarea energiei din deșeurile industriale organice, conversia cărbunilor în combustibili gazozii sau lichizi, energetica hidrogenului, noi surse electrice de energie, conversia magnetohidrodinamică a căldurii, tehnici criogenice (la temperaturi foarte scăzute) de stocare și transport al combustibililor și energiei electrice.

Pornind de la premisa necesității protejării resurselor naturale, concomitent cu asigurarea unor ritmuri înalte de dezvoltare a economiei naționale și a reducerii ponderii cheltuielilor materiale, se va urmări dezvoltarea cu precădere a acelor ramuri și domenii care să asigure realizarea unor produse și tehnologii eficiente, cu consumuri reduse de materii prime, materiale, combustibili și energie.

● Îmbinarea armonioasă a consumurilor cu resursele

Principalele direcții spre care se vor îndrepta eforturile cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și introducerii progresului tehnic, pe linia reducerii consumurilor materiale, sunt următoarele: elaborarea, implementarea și extinderea de tehnologii cu consumuri materiale și energetice scăzute; realizarea de noi produse, înlocuitori ai celor deficitare, cu caracteristici tehnice superioare, în condiții de eficiență sporită; creșterea randamentelor și duratei de viață a mașinilor, utilajelor și instalațiilor; valorificarea integrală a resurselor energetice secundare; utilizarea pe scară tot mai largă, ca adaosuri, înlocuitori sau în scopuri energetice, a deșeurilor.

Programul acordă o atenție deosebită dezvoltării tehnicilor cu influență generală asupra creșterii calității și eficienței întregii activități economico-sociale.

Rezultatele obținute în științele de bază vor genera dezvoltarea în continuare, în ritmuri înalte, a electronicii, informaticii, automatizării, precum și crearea unor tehnologii noi neconvenționale. Accelerarea pătrunderii acestora în practica din toate sectoarele vieții economico-sociale va face să sporească în mod hotărâtor capacitatea oamenilor, mașinilor și instalațiilor de a crea cu eficiență sporită bunuri materiale, produse cât mai „bogate în informație”, care înmagazinează o cantitate tot mai mare de creație originală, cu consumuri cât mai reduse de energie și materiale; va imprimă întregii activități economice un stil caracterizat prin delința raționalizare a efortului material și uman, prin îmbinarea armonioasă a consumurilor cu resursele, prin urmărirea fermă a obținerii celei mai înalte calități, a maximei eficiențe.

Dezvoltarea și generalizarea utilizării informaticii va răspunde cerințelor tuturor ramurilor economiei naționale, asigurând creșterea eficienței în activitatea de cercetare, proiectare, producție și conducere, contribuind astfel la dezvoltarea bazei de materii prime și energie, la reducerea consumurilor și cheltuielilor materiale de producție, la creșterea productivității muncii și a calității produselor, a calității vieții, la ocrotirea sănătății populației și la protecția mediului înconjurător.

Utilizarea informaticii în activitatea de cercetare științifică și proiectare tehnologică va conduce la efecte economice importante privind proiectarea optimă a produselor, tehnologiilor și obiectivelor de construcție și la o creștere însemnată a productivității activității de cercetare, inginerie tehnologică și proiectare. Vor fi dotate cu tehnică de calcul toate institutele de cercetare, proiectare și inginerie tehnologică.

Creșterea considerabilă a automatizării proceselor de producție se va asigura prin introducerea accelerată a elementelor, aparatelor și echipamentelor de automatizare, în special a microprocesoarelor și a altor componente electronice evolute, în controlul și reglarea proceselor tehnologice și a sistemelor de mașini din ramurile de bază ale economiei naționale.

În anii și deceniile următoare se vor perfecționa procesele tehnologice convenționale aflate în folosință curentă în industrie și celelalte ramuri ale activității economice, în deosebi în sensul apropiării randamentului tehnic și economic al acestora de limita teoretică maximă.

● Tehnologii neconvenționale de mare eficiență

Totodată însă, cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică vor urmări elaborarea și promovarea în practică a unor noi tipuri de tehnologii care, folosind în mod creator descoperirile din domeniul fizicii, chimiei, biologiei și științelor tehnice, se vor caracteriza prin randamente superioare celor cunoscute în prezent; vor asigura valorificarea mai avansată și mai eficientă a materiilor prime, materialelor și energiei; vor lărgi baza de materii prime a producției; vor permite reducerea substanțială a consumurilor specifice și organizarea superioară a producției prin automatizare și pătrunderea informaticii.

Folosind realizările din domeniul fizicii, se va tinde spre înlocuirea unor tehnologii bazate pe mișcarea mecanică de ansamblu cu tehnologii ce acționează la nivelul mișcărilor atomice a materiei, ca acelea bazate pe utilizarea fasciculelor de electroni și ioni, inclusiv de ioni grei, prelucrările prin electroeroziune și electrochimice, prelucrările cu laseri, microplasmă și plasmă; tehnologii bazate pe comportarea materiei în condiții extreme de presiune și tempe-

ratură, precum acelea utilizând frigul adânc, elaborarea materialelor speciale la presiuni înalte; tehnicile folosind vidul și tehnologiile bazate pe acțiunea cimpurilor, de pilă, tehnicile care fac apel la ultrasunete sau la cimpurile electrostatice și magnetice.

Realizările revoluționare în domeniul chimiei permit elaborarea de tehnologii neconvenționale de mare eficiență pentru sintezele chimice, prin acțiuni specifice asupra structurilor spațiale și funcțiilor secvențelor moleculare, având drept efect crearea posibilităților de obținere a produselor de sinteză în condiții de temperatură și presiune apropiate de cele normale, cu reducerea substanțială a consumurilor de energie.

Progresele înregistrate în domeniul biologiei, în special prin aplicarea concepțiilor și metodelor biochimiei și biofizicii, vor conduce la dezvoltarea accelerată a noului domeniu al ingineriei genetice, cu aplicare largă în elaborarea de tehnologii industriale neconvenționale în domeniile industriei extractive, energeticii, agriculturii, industrializării produselor agricole, medicinei. Se vor dezvolta tehnici de recuperare a țiteiului din zăcămint și de extracție a substanțelor utile din minereuri pe baze microbiologice, tehnici de sporire a productivității, a conținutului energetic și nutritiv al biomasei, de conversie a acesteia în combustibili ca hidrogenul, metanul, alcoolii, obținerea de proteine și aminoacizi prin culturi de microorganisme noi, dezvoltarea industriilor fermentative, crearea de noi soiuri de plante și rase de animale de mare eficiență economică, noi sinteze de substanțe farmaceutice active.

Elaborarea de tehnologii neconvenționale în industria românească va trebui să devină un obiectiv important al activității de cercetare și dezvoltare. În acest scop, se vor organiza în cadrul institutelor de cercetare și inginerie tehnologică, nuclee de cercetare tehnologică specializate, în atribuțiile cărora vor intra atât elaborarea procedurilor respective cât și a echipamentelor de producție și control și participarea la realizarea materialelor specifice necesare.

Prin gradul de nouitate și de abordare a unor domenii încă neexploatare, tehnica spațială va reprezenta un capitol important al activității de cercetare în țara noastră. Activitățile spațiale vor fi îndreptate, în primul rând, spre acele aplicații care răspund cu maximum de eficiență obiectivelor economice înscrise în planul de dezvoltare a economiei naționale și care pot contribui la soluționarea problemelor majore ale economiei, prin valorificarea potențialului național de resurse naturale, punerea în valoare de noi surse de energie, modernizarea tehnologiilor în pas cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii.

Ca factor important al creșterii eficienței economice, tipizarea va trebui să se dezvolte pe o bază profund științifică, în forme specifice ca: tipizarea produselor, unificarea elementelor, extinderea concepției modulare, realizarea unor echipamente tehnologice multifuncționale ș.a.

Se vor avea în vedere, în principal, crearea și dezvoltarea seriilor unitare și familiilor de aparate și organe de mașini de uz general, echipamente pentru acționări hidraulice și pneumatice etc.; extinderea tipizării în concepția elementelor componente pentru autovehicule și tractoare, mașini de ridicat, mașini agricole, mașini-unelte; tipizarea schemelor de automatizare, măsurare și control; crearea gamelor tipizate de utilaje componente pentru instalații tehnologice chimice, metalurgice, de materiale de construcție, astfel încât să crească mult ponderea modulelor tipizate în componența utilajelor și a liniilor tehnologice; realizarea modulară a liniilor tehnologice, care să permită utilizarea multifuncțională a acestora, ceea ce va conduce la creșterea gradului lor de folosire și la dezvoltarea unei producții economice de produse de mic tonaj.

Pentru a menține cercetarea și ingineria tehnologică națională la curent cu rezultatele obținute pe plan mondial și a evita riscul angajării de forțe și resurse în direcții ce sînt deja explorate, se va acorda o atenție deosebită informării documentare, folosindu-se tehnici noi de documentare computerizată. Sistemul va fi automatizat și optimizat în etape succesive, astfel încât să asigure cu operativitate întreaga cantitate de informații necesare la toate nivelurile și va fi conectat la sistemele internaționale de profil. Un rol important va reveni, în acest sens, folosirii avantajelor pe care le oferă rețelele și centrele de informare științifice ale organismelor internaționale specializate.

● Pregătirea întregii societăți pentru o etapă marcată tot mai mult de automatizare și cibernetizare, de computere și roboți

La sfîrșitul actualului deceniu, societatea românească va dispune de potențialul economic și uman necesar care să-i permită să se angajeze, în următoarele decenii, într-un proces accelerat de dezvoltare a științei și tehnicii.

Acest proces va amplifica rolul activității de cercetare și dezvoltare în ansamblul producției socialiste lărgite, în condițiile în care dezvoltarea economică a țării se va asigura, în principal, prin creșterea substanțială a productivității muncii, a calității și competitivității produselor, a eficienței economice a muncii sociale.

Consecințele acestui proces vor fi mutații ample în structura producției materiale a economiei naționale, generînd apariția unor noi subramuri ale industriei și agriculturii, ale activității economico-sociale în general.

Evoluția științei și tehnologiei scoate în evidență că majoritatea noilor cuceriri sînt rezultatul unei colaborări interdisciplinare. În acest context, în deceniul ce urmează se vor extinde și mai mult formule de organizare a cercetărilor în echipe mixte de investigații interdisciplinare, ce angajează forțe din diferite ramuri ale științei și activității productive. În aceste condiții se vor folosi forme noi de organizare ale procesului cercetare-proiectare-producție, care să conducă la scurtarea perioadei de transformare a inovației tehnologice în produs.

Este necesară pregătirea întregii societăți pentru o etapă în care se anunță pătrunderea pe scară largă a automatizării și cibernetizării, a informaticii, a computerelor și roboților.

Noile condiții impun crearea și manifestarea activă a unei largi opinii de masă pentru realizarea de economii, pentru gospodărirea cu maximum de exigență a tuturor resurselor de materii prime, combustibili și energie, valorificarea lor superioară, atât în procesele de producție cât și în celelalte domenii ale activității economice și sociale.

Dinamismul evoluțiilor contemporane, al dezvoltării noastre economico-sociale, restructurările ce vor avea loc în perioada următoare amplifică necesitatea obiectivă a desfășurării unui proces susținut de reciclare a tuturor oamenilor muncii, care să le pună la dispoziție cele mai noi cunoștințe științifice și tehnice necesare adaptării lor permanente la noile condiții. Ridicarea continuă a nivelului tehnic al producției, intensificarea proceselor de mecanizare și automatizare, pătrunderea tot mai puternică a informaticii și tehnicii de calcul în economie, fac necesare noi eforturi pe planul pregătirii profesionale, al ridicării nivelului de calificare.

Amintiri din Insurecție

Bătălia de la porțile Capitalei

„În „Jurnalul de operații” al Grupului de Armate „Ucraina de Sud” generalul Gerstenberg — după 3 atacuri zadarnice — își recunoaște categoric înfrângerea de la Podul Băneasa, raportînd telefonic — la 24 august, către orele 11,30 — forului superior că: „rezistența românilor este foarte dirză, și nu e chip să se pătrundă în oraș” *).

De-a lungul unei existențe zbuciumate de peste cinci veacuri, o singură dată a izbutit Bucureștiul să se apere cu succes împotriva invaziei.

Numai o dată — în august 1944 — a fost cruțată Capitala noastră de urgența unei ocupații cumplite și de toate consecințele ei, care, de astă dată — spre deosebire de primul război mondial — ar fi fost catastrofale.

Fermitatea și vitejia românească au făcut ca, și-n 1944, tot în luna august să se hotărască soarta României, întocmai ca acum 60 de ani, în bătăliile de la Mărăști, Mărășești, Oituz. Și de data asta — cavaleria **) noastră s-a acoperit de glorie, luptînd vitejește pentru apărarea Capitalei.

Recomandat de șeful meu, am fost numit, în martie 1944, la comanda Regimentului de Gardă Călăre și tot el m-a ajutat să transform acel mîndru regiment de paradă, care nu fusese nici o zi pe front, într-o admirabilă unitate de război.

Și astfel, cînd — după arestările de la Palat, în după-amiaza de 23 August — am primit ordinul telefonic pregătitor, cu indicativul „Pajura”, care însemna alarmă de gradul I (de război), am dat, cu toată liniștea și încrederea, dispozițiuni ca escadroanele să se deplaseze, în cea mai mare iuteală, echipate de companie, în Parcul Jianu la dispoziția Comandamentului Militar al Capitalei; iar eu mi-am precedat unitatea, ca să primesc ordine.

După cum se știe, prima și cea mai importantă problemă, care condiționa reușita Insurecției, era asigurarea — cu orice preț — a stăpînirii orașului. Comandamentul Militar, care avea răspunderea operațiunilor, dispunea inițial de 3 regimente de cavalerie, la care se adăugau un batalion de parașutiști (la Pipera) și cîteva companii de recruți, de la părțile sedentare ale unităților din garnizoana București. Aceste trupe au fost sprijinite frățește, de la început, de Formațiunile de luptă patriotice.

În fața acestor efective modeste, care însumau 7000 de luptători plus 6 batalioane de jandarmi dușmanul dispunea — numai în interiorul Capitalei — de peste 8000 de oameni, în sprijinul cărora puteau interveni repede alți 6000 aflați în zona pădurilor Băneasa și Tunari, cum și pe aeroporturile Otopeni și Băneasa. Menționez că fasciștii transformaseră Pădurea Băneasa, denumită de ei „Lagerwald”, într-un puternic „reduit”, capabil să facă față oricărei neplăceri din partea noastră. Dar tot aici se mai găsea și regimentul român 115 infanterie de sub comanda colonelului Victor Popescu; desi aflat într-o situație grea el putea interveni împotriva germanilor. Hitleriștii, mai aveau la Ploiești și în zona petrolieră, peste 20000 de oameni, care păzeau cea mai importantă bogăție a țării, petrolul.

Și totuși comuniștii români, inițiatorii Insurecției naționale armate și principalii săi organizatori și conducători, n-au pregătit să pornească la luptă într-una din cele mai grele conjuncturi din istoria noastră; și prin asta ei au binemeritat de la patrie.

Încrăzător în forțele poporului — însestat de libertate națională și socială — cunoscînd starea de spirit antihitleristă a armatei, folosind împrejurările favorabile, create de victoriile armatelor sovietice, de puternicele lovituri pe care le dădeau în acele zile trupelor hitleriste în zona Iași-Chisinau, P.C.R. a trecut, împreună cu celelalte forțe cu care colabora, la înfăptuirea planului său îndelung pregătit.

Înainte de a relua firul povestirii cu acțiunea regimentului, voi apela la notele de campanie ale unuia din tinerii și bravii mei subalterni, amintiri ce vor oferi cititorilor o imagine fidelă a activității escadroanelor, din momentul cînd au fost alarmate și pînă la intrarea în dispozitiv. Elevul caporal Teodor Bals, căci la el mă refer, este dintre oamenii privilegiați care — după ce a participat activ la plămădirea istoriei, chiar pe cîmpul de luptă — își poate îngădui să povestească, după trei decenii și jumătate de la Insurecție, cu verva și talentul său de scriitor, faptele așa cum s-au petrecut aievea. Citez deci un fragment din amintirile poetului, fost luptător la Băneasa, în plutonul 1 al esc. 2, comandat de viteazul locotenent Smărăndescu.

„5 după-amiază. A sunat alarma. Sărim din finul podului în curte. Cu tot echipamentul de război! Incolonarea pe șosea. O forțată de nedescris. Plecăm. Îmi amintesc femeile ieșite la porți, privind îngrijorate cum alergam pe uliți. Pe șo-

seaua Giurgiului, pe sub platani, prindea contur coloana, de un verde stins, cu străluciri de căști. La ora 18, ordin de plecare, spre Capitală, în marș forțat.”

„Notez în mers. Șosea pustie. Treceam de Cimitirul Belu. Incepe să se însereze. Coborîm spre Dimbovița. Unde mergem? ne întrebăm în șoaptă. La regiment, pe Plevnei, spun unii. Plecăm pe front, zic alții. În Moldova; ne-a venit și nouă rîndul... Din Piața Națiunii urcăm pe bulevard, spre Universitate. S-a inserat. Pe bulevard puțină lume. Ici, colo, grupuri de civili trec aproape în fugă spre străzi laterale. Reclamele la „Aro” sînt stînse. Ce film o rula?”

„Din Piața Victoriei, capul coloanei intră pe Jianu. Aproape de statuia aviatorilor ne-am oprit. Stăm de aproape un sfert de oră. Ofițerii au intrat în curtea Comandamentului (acolo, în Palatul Brincoveanu era Comandamentul Militar al Capitalei). Ies din rînd și intru în curte, să văd ce-i. Sînt doar elev la Școala Militară!... La ghereta de lingă poartă, dincolo de zid, un plutonier și cîteva ostași impart arme. Civili grăbiți intră și ies, în fugă, cu pistoale și cu ZB-uri. Și totuși, ce se întimplă? Întreb santinela. Nu știe. Ies ofițerii. Plecăm iar, în marș forțat. Piața Balcanică. Arcul de Triumf. Șoseaua Kiseleff. Podul. Oprim. Ordin să baricadăm podul peste lac, cu bărcile tirite în șosea și arbori doborîți din parc. În dreapta și în stînga podului, între tușiuri, tunurile noastre antitanc. Săpăm pe dimb, în fața căii ferate, gropi individuale și amplasamente de arme automate. În spatele liniei, în parc, se instalează Comandamentul și trenurile de luptă.”

„Stau cu plutonierul Jorăscu, soldatul Pietraru și încă vreo cîteva la stația de benzină. La radio se anunță, din minut în minut, că va fi transmis un comunicat important. S-a înnoptat de-a binelea. E aproape 10. Un clot de lună se ridică în Bărăgan. Stăm încordați lingă aparatul de radio. Pe dimb, soldații sapă încă gropi, sub lună. În jur, prin ierburii, țîrîit de greieri!”

„Am ascultat comunicatul! Țipăm, cît ne țin puterile, de bucurie... Am primit ordin să nu-l lăsăm pe nemși să intre în București!”

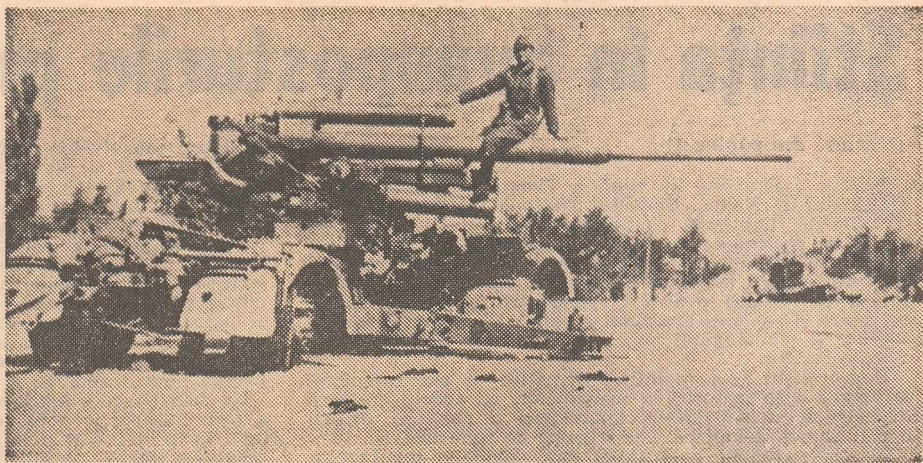
Ce s-a petrecut la C.M.C. în timp ce escadroanele mele parcurgeau — în marș forțat — distanța dintre cantonamentul de la Progresul și viitorul cîmp de luptă?

„Planul de acțiune” — în linii mari — prevedea ca: a) Regimentele 2 Călărași și 4 Roșiori, cu sprijinul Formațiilor de luptă patriotice, să încercuiască și să dezarmeze, în noaptea de 23/24.VIII, toate unitățile și Misiunile militare hitleriste din oraș, în timp ce: b) Garda Călăre va interzice — cu orice preț — pătrunderea forțelor dușmane în Capitală, pe direcțiile: 1) Tunari-Herăstrău, 2) Otopeni-Băneasa, și 3) Mogoșoaia-Străulești-București.

Era clar că Garda Călăre primea, în după-amiaza aceea, o misiune de sacrificiu; și, dealtfel, acest lucru mi l-a confirmat, fără înconjur, chiar comandantul Capitalei, în clipa despărțirii: aveam să ducem o acțiune defensivă, FĂRĂ GIND DE RETRAGERE.

Afară de misiunea principală, regimentul trebuia să participe, cu forțele strict necesare, la dezarmarea hitleriștilor din oraș. Menționez că operațiunea s-a soldat cu dezarmarea a 11 obiective, repartizate nouă în parcurile Filipescu și Bonaparte, obiective printre care figura și Gestapoul din Aleea Alexandru; s-au capturat, cu acel prilej, 650 de hitleriști.

Revenind la misiunea principală, amintesc că, după o scurtă recunoaștere a terenului, efectuată încă pe lumină, am ho-

tărît să-mi instalez apărarea la sud de „centura lacurilor”, unde poziția era bine acoperită de obstacole naturale, greu de trecut, și se putea apăra cu forțe puține, chiar împotriva unui inamic superior. Într-adevăr, la traversarea lacurilor Băneasa și Herăstrău, cele trei direcții de pătrundere în oraș sînt „sugrumate” de podurile respective, care constituie pentru atacator „puncte obligate de trecere”.

Așadar, dacă vom interzice aceste treceri prin baricade solide, ținute sub foc puternic și apărate de oameni hotărîți, dușmanul nu va răzbi. Silit să se angajeze pe front îngust, el nu va putea să-și valorifice superioritatea numerică și va apărea în bătaia focului apărării întocmai ca „oile la strungă”!...

„Dispozitivul” se impunea astfel de la sine: 3 grupări, corespunzătoare celor 3 poduri.

Gruparea centrală (din fața Podului Băneasa) cuprindea un escadron de pușcași a patru plutoane, escadronul de armament greu și 3 tunuri antitanc; iar rezerva regimentului, în care se afla și un pluton de tancuri, avea ordin să intervină, cu prioritate, în sprijinul acelei grupări. Podul era solid baricadat, către ieșirea de sud; iar în spatele baricadei, la 40-50 m. se aflau piesele antitanc, împinse dincolo de poziția de apărare, instalată pe rambleul căii ferate București-Constanța.

Dispozitivul s-a realizat complet către miezul nopții; dar este inutil să afirm că nimeni n-a mai putut închide ochii după aceea. Toți eram conștienți că regimentul nostru fusese pus de strajă la porțile Capitalei, ca să asigure liniștea și securitatea cetățenilor și pentru a garanta buna desfășurare a insurecției. Acest sentiment de mare răspundere, pe care l-am constatat atunci la toți ofițerii și ostașii mei, s-a dovedit a fi îndreptățit cînd s-a cunoscut conținutul ordinului telegrafic, care emana direct de la cartierul lui Hitler și prevedea ca trupele germane: 1) să pătrundă cu forța în București și — împreună cu hitleriștii blocați în oraș — să înăbușe „răscoala”; 2) să aresteze pe toți conducătorii mișcării, să instaleze imediat un guvern progerman și să treacă la represalii energice împotriva poporului român „trădător”.

Și totuși noaptea de 23-24 august s-a scurs destul de liniștit; un singur eveniment merita să fie menționat: trecerea generalului nazist Gerstenberg prin liniile noastre, spre Otopeni. Se știe că acel general s-a prezentat la Palat, angajîndu-se, pe cuvînt de onoare, față de generalul Sănătescu, prim-ministru al țării, că va convinge pe colegii săi generali, aflați în Lagerwald, să părăsească — fără luptă — teritoriul României. I s-au dat, ca însoțitori, doi ofițeri de Stat Major **), avînd asupra lor un permis de trecere de la C.M.C. Și astfel s-a prezentat la Podul Băneasa, unde a fost oprit de sît. Lucian Spiroiu, care comanda plutonul însărcinat cu paza apropiată a baricadei și care avea să cadă — grav rănit — în preajma obstacolului ce apăra.

După controlarea actelor, ofițerul l-a îngăduit să treacă; dar odată ajuns în Pădurea Băneasa — la ai lui — Gerstenberg a arstat pe cei doi însoțitori români și a organizat, personal, atacul ce avea să se dezlănțuie, peste cîteva ore, la Podul Băneasa. El avea să plătească, curînd, cutezanța sa. Reamintesc că, în dimineața de 23 august — retrăgîndu-se de la Otopeni, împreună cu colegul său gl. Stahel (singerosul călău al Varșoviei), și cu 2000 de hitleriști valizi, îmbarcați în mașini — Gerstenberg a încercat să se salveze spre Ardeal, prin pasul Buzăului; dar, întîmpinat, pe apa Prahovei de elemente din Armata a 4-a, a capitulat, la Gherghița, localitate istorică, pe vremuri reședință de vară a voievozilor munteni. Și astfel, făcînd calea întoarsă, omul în care Hitler își pusese toată nădejdea pentru „pacificarea” României, a trecut — de astă dată fără nici o opreliște — peste podul de la Băneasa, și a nimerit tocmai într-un lagăr de prizonieri.

Grăbit să execute porunca lui Hitler, generalul Gerstenberg alese drumul cel mai scurt (autostrada) pentru a pătrunde în Capitală; dar, așa cum se întîmplă uneori, acel drum s-a dovedit a nu fi fest și cel mai bun. Și astfel, dîndu-și seama că nu poate răzbi peste pod, el a recurs la aviație, executînd bombardamente furibunde asupra poziției noastre, în nădejdea că ne va zdrobi rezistența. Dar n-a izbutit decît să ne provoace pierderi și să distrugă podul de pe calea ferată București-Constanța, care — lovit în plin — s-a prăbușit, blocînd complet circulația pe autostradă.

Așa s-a desfășurat încheierea hotărîtoare cu dușmanul din acele zile ale anului memorabil 1944. Și primul omagiu scris, adus la Comandamentul Capitalei, care își încheie „Darea de seamă” asupra operațiunilor regimentului printr-o frază cuprinzătoare:

„Rezistența dirză și hotărîtă a ostașilor acestui brav regiment de gardă a pus stavilă definitiv pătrunderii germanilor în Capitala țării, garantînd astfel desfășurarea favorabilă a insurecției și asigurînd viitoarea bază de plecare a patrioților pentru nimicirea completă a crotopitorilor fasciști” (v. Arhiva M.F.A. — vol. 242/1 — fila 72).

Pe locul de unde a plecat riposta nimicitoare, împotriva crotopitorilor — este așezată o placă de marmură albă, pe care stă scris:

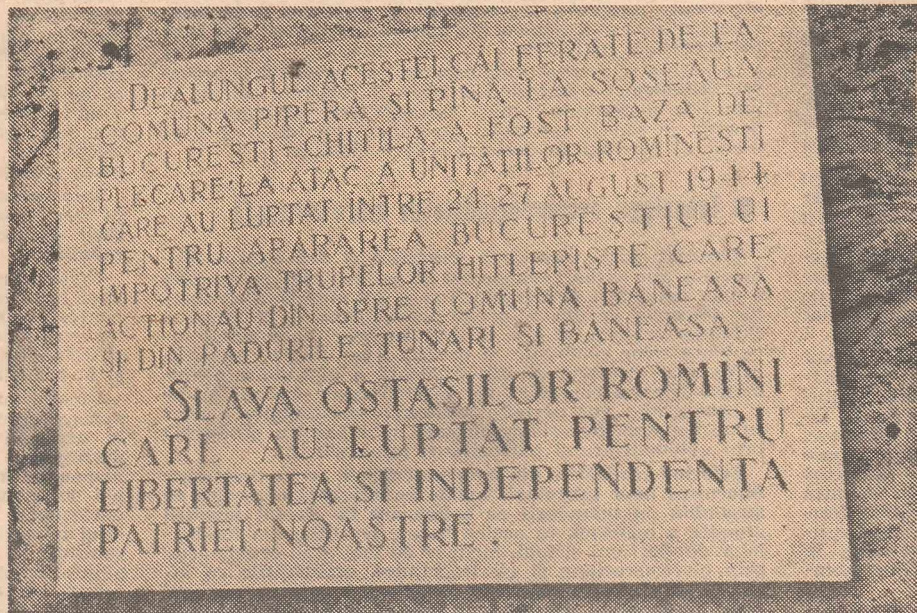
„De-a lungul acestei căi ferate, de la comuna Pipera și pînă la șoseaua București-Chitila, a fost baza de plecare la atac a unităților românești, care au luptat între 24-27 august 1944, pentru apărarea Bucureștiului, împotriva trupelor hitleriste, care acționau dinspre comuna Băneasa și din pădurile Tunari și Băneasa.

Slavă ostașilor români, care au luptat pentru libertatea și independența Patriei noastre.”

În încheiere, mă simt dator să îndemn pe cititori să nu uite că „miracolul” de la 23 August a fost posibil numai datorită faptului că comuniștii români — patrioți curajoși și hotărîți — au dat atunci semnalul antrenînd în lupta sfîntă de eliberare — într-un elan sublim — toată suflarea românească, în frunte cu oastea țării.

Lor li se cuvine și omagiul modest pe care un bătrîn luptător al Insurecției îl aduce azi — la a 35-a aniversare a eliberării Patriei — oamenilor de mare curaj și fierbinte patriotism care au inițiat, au pregătit și au condus actul acela măreț, înscris de atunci în calendarul Istoriei noastre ca cea mai mare sărbătoare a neamului românesc.

General-locotenent în rezervă
MARCEL OLTEANU ■

*) v. revista „Magazin Istoric” din august 1972 — fila 19.

**) În primele 24 de ore de la declanșarea Insurecției, nu se aflau în București decît 3 regimente de cavalerie: Reg. 4 Roșiori, 2 Călărași și Garda Călăre.

***) Lt. colonelul Valeriu Selescu, din Marele Stat Major, și lt. colonelul Bogdan Florescu, din Comandamentul Militar al Capitalei, care aveau asupra lui permisul de trecere, semnat de colonelul Dămăceanu, șef de Stat Major C.M.C.

Cisnădie

Valoarea veacului și valoarea secundeii

Cisnădia, cetatea covoarelor, a postavurilor și a mătasurilor, burgul „testos și ferecat” din poarta Sibiului, îmbrăcat în cămașa de zale a clădirilor cu ziduri patinate, oraș al ordinii, al rigoarei, străbătut de străzi regulate, drepte, cu dalajul tocit de trecerea generațiilor, unde jocul lumii și al umbrelor se organizează nu liber, ci cu metodă, ca pe un vast cadran solar, aceiași de secole și până azi, Cisnădia, acest oraș-muzeu, dar oraș viu, oraș industrial-cultural al epocii noastre, se fălește cu niște intimități, cu niște unicități, cu niște fapte — mai vechi sau mai noi — care legitimează, pe drept, niște orgolii. Breasla postavurilor din Cisnădie, înființată în 1513, e cea mai veche din Transilvania. Cea dintâi școală profesională textilă din România se deschide aici, în 1888. Cisnădia e un cadran solar, cu sferturi de oră și cu secunde marcate prin monumente, iar vâzduhul ei e un uriaș orologiu. Străvechiul orologiu din turnul-străjer al orașului (turnul bazilicii fortificate din veacul al XIII-lea) e, spun hrisoavele, cel mai vechi din sud-estul european. Sub respirația lui, împletită cu dangătele și cu bătăile altor bătrâne ornice, aerul pare a deveni un reflex muzical de ceasornicărie, cu foșnete mătăsoase de arcuiri și de mașinării delicate, revărsind peste burg o ploaie melodică de cristale. Ți se pare că aici, în acest spațiu străbun al ordinii, al rigoarei, totul se mișcă, s-a mișcat și se va mișca totdeauna foarte încet, deși foarte sigur, după mecanica de ceasornicărie a turnurilor care măsoară veacul. Ți se pare că nu se poate ieși, că e imposibil să ieși vreodată, fie și numai c-un pas, din metrica, ordinea, ritmul și calmul acestui burg, fiindcă această metrică, această ordine, aceste ritmuri de viață s-au constituit în timp, ca și arhitectura, ca și omul ce calcă asfaltul cotidian cu un pas istoric. Dar spațiul acesta ce pare închis în carapacea lui seculară, spațiul acesta ce pare c-a înghețat ca în rama unui tablou, își anexează (adecă sub semnul unicității!) priveliști, deschideri și perspective revelind dimensiunile noi sub care respiră și trăiește, la ceasul de față, timpul. La un pas de turnul din veacul al XIII-lea, într-un frumos edificiu, e un muzeu (unicul la români) al istoriei industriei textile, inaugurat acum cinci ani. Acum un an, tot aici (și tot cu statutul unicității, cel puțin până acum), s-a deschis primul „club al textiliștilor” din România, instituție a tehnicii și a științei, focar al ideilor novatoare și al

dezbatărilor fertile, consacrate unor teme acute ale producției.

În cei 35 de ani de la Eliberare, populația Cisnădiei (împreună cu cea a Cisnădioarei, comună suburbană a burgului) a crescut de la 6 000 la 24 000 de locuitori. În același răstimp, în aceeași proporție (adică de patru ori), a sporit și industria. Cele trei mari fabrici de interes republican („Textila”, autoarea celebrelor covoare de Cisnădie, „Mătasea roșie” și „11 Iunie”, ultima specializată în fabricarea de stofe) vor realiza, anul acesta, o producție de peste 2,5 miliarde lei. Prin ele, prin aceste falnice și moderne porți industriale ale orașului, pleacă spre țară — și spre zeci de alte țări ale lumii — produsele hârnicii cisnădienilor, români și germani, înălțând la noi străluciri un prestigiu consolidat din veac. Ar trebui deci, zice primarul Vasile Hanzu, să împingem acele ornicului cu cel puțin două sferturi de cadran mai înainte, făcând ziua orașului mai cuprinzătoare, adică mai largă, și anul mai lung, adică mai intens. Dar operația s-a și făcut, se face regulat, pe toate planurile. La „Textila”, de pildă, capacitatea de producție a covoarelor mecanice pluseate a crescut, în ultimul timp, cu 700 000 mp/an. Replanfind o astfel de cifră la locul ei de origine, adică în halele în care bat zi și noapte războaiele de țesut covoare, obținem o dublă și semnificativă imagine, cea a efortului constructiv, a efortului investițiilor și, lângă ea, cea a efortului diurn al muncii, înglobând, în cuprindere și intensitate, mereu și mereu noi valori. Vertiginosă dezvoltare industrială, cu întregul-i cortegiu de consecințe, în special pe planul exploziei demografice, a făcut, ne spune V. Hanzu, să se ivească, peste noapte, cel puțin câteva contradicții presante. Orașul s-a trezit, dintr-o dată, prea mic, prea strimț, prea izolat, ediliilor lui găsimu-se în fața a numeroase probleme (privind construcțiile de locuințe, transportul, modernizarea de străzi, alimentarea cu apă etc., etc.), de loc ușoare, soluționabile însă în viitor, prin dezvoltarea progresivă a Cisnădiei. Se construiesc, mereu, blocuri de locuințe, se vera armură a secolelor, care îmbracă orașul, fiind spartă, ca o cămașă de zale, de gîturile înaltei macarale-turn, mai înalte decît turnurile de breaslă, mai înalte decît donjonurile castelelor cu săgeată și ceas. S-a construit, în anii din urmă, 1 300 apartamente (anul acesta: încă 230), 100 de garsoniere (anul acesta: încă 100), 500 de case individuale, 1 100 de locuri în cămine pentru nefamiliști. Deci, încă un salt peste

fruntăriile vechi, încă un prilej pentru a revizui orologiile, pentru a le împinge acele înainte cu cel puțin un sfert de cadran.

Transformându-se, dezvoltându-se, anexându-și priveliști, deschideri și perspective noi, Cisnădia rămîne totuși ea însăși, panorama ei compunându-se ca și cea a unui covor, clipă de clipă, într-o mișcare complexă de răsuciri și bătăi, dar subsumate — toate — unei idei, unui desen, unui motiv.

Cum arată covorul de Cisnădie? Meșterii marii fabrici a orașului țes covoare „persane” care se vind și se caută în toată lumea, arta covorului oriental e aici seculară (la Sibiu, Brukenthalul pune sub ochii vizitatorilor câteva exemplare rarissime de astfel de scoarțe orientale, zise „de Transilvania”, așezate de specialiști printre cele mai valoroase covoare vechi din Europa), dar la fel de veche, deși mai puțin cunoscută, e, tot aici, arta covorului popular, care, la fel, a dat în timp o întreagă suită de capodopere. În Cisnădioara, în zeci de case, bat, serile, războaiele de țesut, femeile-țesătoare îi concurează pe meșterii Cisnădiei, scoarțele lor sint căutate de numeroși colecționari. Cimpul acestor covoare e detașat, e împrejmuit, ca și priveștița locului, cu chenare de preț, ca o grădină. Omul locului vede cimpul frumos ca atare, el îl tratează scump, pe fonduri cu culori gingașe, ca atunci cînd este imprimăvărât. El, om al muntelui, n-are sfișia spațiului gol, ca omul cimpiei, și, de aceea, pe cimpul covorului el sădește flori sau podoabe utilizate rafinat, și mai ales strălucit valorate printr-o dispunere aerată, amplă. E un canon estetic, pe care îl regăsim și în înfățișarea de astăzi a locului, în desenul său arhitectural, în podoabele sale de arbori și flori. Cisnădia e invadată de flori și arbori, care acoperă toate spațiile disponibile, toate arterele, toate piețele, toate curțile, fără însă ca să inee, să înăbușe, ci într-o rinduală savantă, cu știința dozării efectelor, cu o artă ce o calciază — sau o inspiră! — pe cea a meșterilor ori a meșterilor de covoare, Cisnădia rămîne, și prin aceasta, ea însăși, așa cum o știm din veac. Distincțiile obținute pentru frumusețe și bună gospodărie (locul III pe țară în 1969, locul IV în 1976, locul VIII anul trecut, în întrecerea dintre orașele cu peste 10 000 de locuitori) spun, în acest sens, destul.

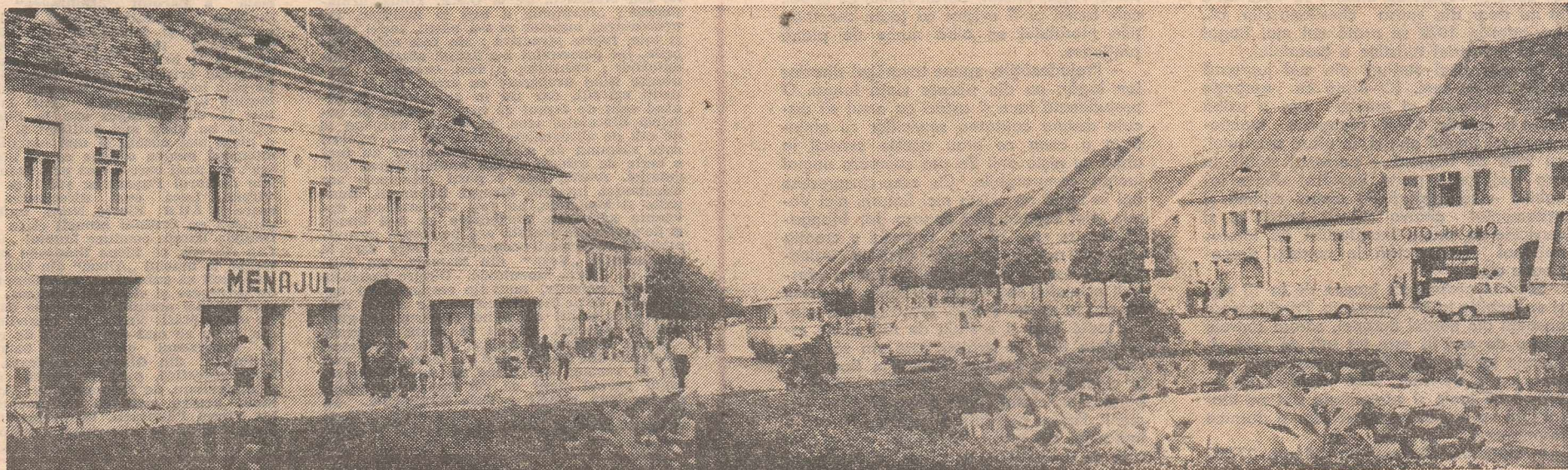
Pe aria veche a orașului-burg, cu clădirile sale patinate de vreme, s-au schimbat, aparent, doar locații. Dar s-au schimbat, deși la prima vedere insesizabile, multe

altele. Soneriile cu cordon și clopoțel nu mai funcționează (le folosesc copiii, la plugușoarele de Anul nou), iar oamenii, în covirșitoare majoritate tineri, veniți din toate zonele țării, își bat tovarășește în geam sau se somează telefonic de la casă la casă (sint în oraș peste 1 000 de posturi telefonice, urmînd ca din 1980 să înceapă dublarea capacității centralei). Noii locatari n-au redus grădinile, acum (spre deosebire de anii mai vechi) au și apă mai multă, ca să le ude. În ultimul an, spun registrele primăriei, consumul de apă potabilă pe cap de cisnădian a ajuns la 200 de litri zilnic. În 1980 va ajunge la 380 de litri (ceea ce, spun calculele specialiștilor, va racorda orașul la nivelul cel mai înalt al veacului). Spectaculoase în noile cartiere, întime, dar nu mai puțin profunde pe vechea arie a orașului, transformările, cum spuneam, nu tulbură niște mai vechi armonii, ci, dimpotrivă, le prelungesc rezonanțele. Cisnădia a fost, și rămîne, un burg solemn, taciturn, zidit într-o liniște tonică, plină, fertilă. Marile mișcări epice, zgomotele, tumultul se petrec între zidurile ca de cetate ale modernelor fabrici, în timp ce străzile rămîn solemne și calme, dangătul orologiilor fiind prea mătăsoș ca să foarfece creierul liniștii, iar cînd trîmbițează claxoanele automobilelor (peste 500 de autoturisme proprietate personală) par că prind glas cocosiți de tablă de pe acoperișurile de țiglă. În orașul cu mari instalații industriale moderne, dotate cu agregate răspunzînd la comenzi electronice, în orașul ocupat de o populație tină și dinamică, culegî, la ceasul de față, un sentiment de împlinire, de mindrie, de civilizație constituită, de tumul de acum limpezit, cristalin ritmat, ca un simbol al certitudinilor. Al certitudinilor prezentului și viitorului.

N-a fost, desigur, întotdeauna așa, sentimentul pe care-l culegi acum este unul nou. În cuprinsul acestor locuri, scria cîndva prof. I. Simionescu, „numai paznicul reprezintă viața omenească. Pe ziduri crește în voie luminărica cu zeci de flăcări, alături de tufe de cimbrisor și de ghirlănzile de clementis cu flori argintii. Amintirea vremurilor depărtate, începutul ruinei, natura care pune stăpînire pe truda omului, toate împletesc în jurul cetății (e vorba de bazilica-cetate din veacul al XIII-lea, n.n.) o atmosferă mai impresiionantă decît la Sighisoara”. O atmosferă de paragină, de „plîns al ruinelor”, de declin istoric sau de istorie consumată, care nu mai avea nimic de spus, ci doar de plîns. Pe undă sonoră a vechilor orologiilor se suprapun acum ritmurile industriale, ritmurile construcției, se suprapune o viață fierbinte, plină, dinamică, o viață de calitate nouă, o viață amplu deschisă spre viitor.

În acest an al 35-lea al renașterii României, istoria Cisnădiei — ca a tuturor așezărilor noastre — se află, astfel, încă la început.

ILIE PURCARU ■
Foto: ELENA GHERA ■

Un litoral bătut în pietre scumpe

Turist se cheamă tot cetățeanul care iese dintr-o agenție de turism cu biletul de stațiune în mână. Dacă foarte adesea cetățeanul nu are în vedere decât problemele agreabile ale noii sale situații, agenția de turism trebuie să țină seamă, pe lângă acestea, de alte o mie și una de probleme, mai mult sau mai puțin agreabile.

Alcătuind dicționarele de sinonime, lingviștii — ca și turiștii — iau în considerație doar câteva din treburile turismului. Turismul e asociat ideii de călătorie cu toate nuanțele ei: drumeție, deplasare, voiaj, excursie, turneu, expediție, ascensiune, preumblare, croazieră, periplu, colind, pribegie, peregrinaj, pelerinaj, hagialic, circumvagație, odisee, hoinăreală și chiar dromomanie. Cum se poate observa, nimic din ce-ar atinge fondul relației turist — agenție de turism. Or, o întreprindere de turism are la bază, ca orice întreprindere, o seamă de interese economice, pasionante. Cu cât sînt mai pasionante aceste interese, cu atît turistul e mai mulțumit în condiția lui de turist.

Cumpărînd un bilet de odihnă pe litoralul Mării Negre, cetățeanul cumpără, de fapt, o sumă de servicii. El se gîndește cu drag la binecuvîntarea soarelui și a apei, el vine la mare pentru soare și pentru apă. Totuși — și oricît de bizară poate să pară chestiunea — darul soarelui și al mării nu intră în nici unul din bilanțurile contabile ale industriei de turism. Băile în mare și prăjeala pe nisipul plajei sînt grijile naturii. Sigur, turism pe litoral fără soare și cu mare rece parcă nu prea se face. Dar cum se întîmplă și zile urite, și apă foarte rece e grija industriei turistice să nu li se simtă plictisul.

Omul vine la mare să se odihnească, să petreacă și să se bronzeze.

I.H.R. Mangalia — adică întreprinderea de hoteluri și restaurante cu sediul la Mangalia și avînd în administrație stațiunile din sud: Jupiter, Aurora, Venus, Saturn și, bineînțeles, orașul stațiune care-i dă numele — face periodic, prin chestionare, cercetarea felului în care se odihnește și petrece turistul, cercetarea mulțumitei sale și a lucrurilor pe care le-ar avea cumva de reproșat. Chestionarele spun, cu argumente statistice, adevărul că industria turistică a litoralului românesc cunoaște, de la an la an, un plus de competență și eficacitate. Opinia tovarășului Ion Iagăr, directorul I.H.R. Mangalia, este că 1979 are toate șansele să fie un an de referință în turismul pe litoral. Nu numai pentru că O.N.T.-ul a știut să asigure, pe plan intern și extern, contracte bune pentru întreg sezonul, ci și pentru aceea că s-a reușit o sesizabilă îmbunătățire a serviciilor. E loc pentru mai bine în orice activitate — iar în turism, cu osebire — dar cum mai binele se vede în raport cu binele, să observăm, și nu doar din spusa chestionarelor, că, într-adevăr, 1979 se arată cel mai bogat an al industriei turistice a litoralului.

În cele cinci stațiuni din sud lucrează 9 400 de oameni. (O uzină cu aproape 10 000 oameni ai muncii este o uzină mare!) Practic, I.H.R. Mangalia funcționează tot timpul anului. În afara sezonului, cu 2000 de oameni — personal stabil, în cea mai mare parte încadrat dintre localnici — se asigură nu numai odihna și tratamentul citorva mii de turiști, ci și serviciile la unele manifestări de interes național (contractări în comerț, simpozioane etc.).

Sezonul propriu-zis începe de la 15 mai și se închide la 10 octombrie. Primii sosesc oaspeții din nordul Europei, cărora soarele nostru de mai le este tot atît de cald cit soarele lor de iulie. Românii așteaptă mai ales lunile de vară, deși mulți bagă de seamă că iunie și septembrie sînt pe litoral luni nu numai frumoase, dar și darnice în petreceri.

În stațiunile din sud turistul are 27 300

locuri în hoteluri și vile, 3 700 de locuri în căsuțe și 5 500 în camping-uri. Sudul oferă toate formele de cazare și masă, pentru toate gusturile și buzunarele. Ce-i ciudat e că turistul român ajunge uneori în stațiunile din sud după ce luptă pentru un loc și nu-l obține la Mamaia. Tradiția e un fapt minunat, dar iată și cazul cînd tradiția nu-i un sfetnic competent.

Rimînd harnic „Mamaia” cu „văpaia”, cîntăreții din festivaluri ai litoralului au lăudat încă o dată un loc care e o laudă chiar de la natură și a cărui faimă vine să sporească firesc cu timpul și cu investițiile în turism ce s-au făcut și se fac aici. Pentru Venus, Jupiter, Aurora, Saturn, Mangalia și, mai sus, Neptun, Olimp, Costinești, cîntăreții și poeții n-au aflat rimă, deși soarele își aruncă la fel văpaia, deși nisipul și marea sînt le fel.

Cît despre arhitectură, avem în jumătatea sudică a litoralului una din cele mai mari izbinzi ale arhitecturii românești. La Aurora, hotelurile se cheamă Rubîn, Safir, Onix, Perla, Agat, Cristal, Coral. Nume cu teme, cum temeii ar fi existat ca poate construcțiile litoralului să aibă nume de pietre prețioase.

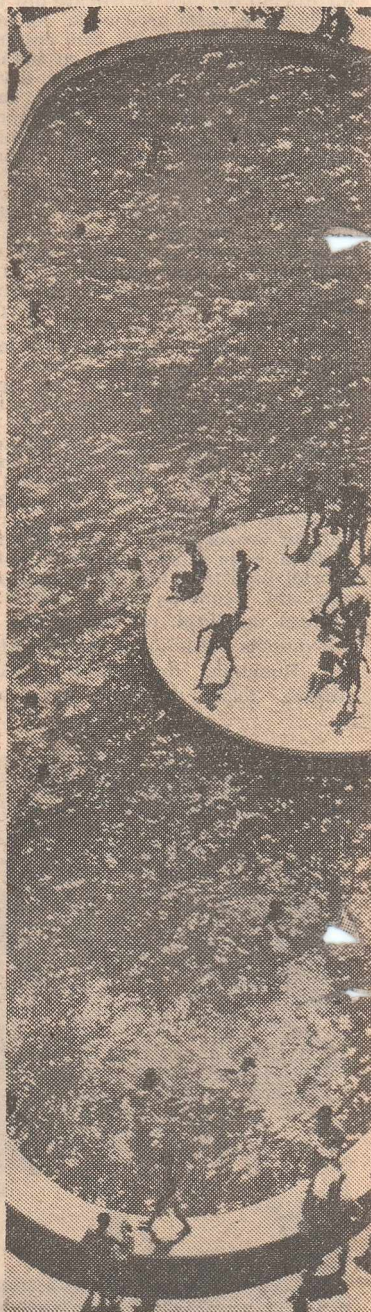
— Prejudecățile, spune tovarășul director Ion Iagăr, au din păcate viață lungă. O prejudecată face și astăzi ca omul să discute despre calitatea serviciilor cu amîntirea a ceea ce erau aceste servicii în urmă cu niște ani. Se pot compara numai lucruri comparabile. Cu zece-cinsprezece ani în urmă nu exista nici Saturn, nici Venus, nici Jupiter, nici Aurora. Iar Mangalia era ce știm că era. Litoralul e creația ultimilor ani, a ultimului deceniu, îndeosebi, și este o expresie elocventă a creșterii nivelului de trai în România. Litoralul nostru, în sezon, e chiar toată țara. E pentru toată țara și e slujit de toți să ne reprezinte țara la străinii care vin să ne-o vadă și să-și facă concediul în România. Și chiar la ai noștri. Odată cu ridicarea hotelurilor, a stațiunilor am calificat și oamenii. Pentru pregătirea forței de muncă a industriei de turism pe litoral a fost nevoie de un efort la fel de mare ca pentru

edificarea stațiunilor. Eu vorbesc de stațiunile din sud, dar să nu uităm că există încă și Neptun, și Olimp, și Costinești și nordul. Personalul întreprinderii noastre e numeros: 9 400 de oameni. Din aceștia, cam 2 000 vin din țară. Aș vrea să mulțumesc și prin intermediul revistei Flacăra județelor care ne ajută în fiecare an cu echipe foarte bune, astfel încît un număr de restaurante să fie etalon în ce privește calitatea mesei și a serviciilor: județul Cluj, prin O.J.T. și I.C.S.A.P. cu echipele de la restaurantele Narcis, Cleopatra, Topaz și Granat, județul Timiș, cu echipe complete la Safir și Topaz — Clujul și Timișul cu peste o sută de oameni fiecare —, apoi județul Brașov, prin Trustul Carpați, județele Hunedoara, Prahova, Mehedinți, Buzău, Piatra Neamț, Iași, Dolj. E foarte important să calificăm cum trebuie oamenii, să le cultivăm profesionalismul, să le dezvoltăm simțul patriotic. În Constanța, de pildă, personalul e stabil. În sud, avem o anume fluctuație. În citeva veri am reușit totuși să formăm și personalul localnic. În prezent, cei care au mai lucrat în servicii revin. Și revin cu dorința de a se perfecționa. Că se perfecționează, că putem vorbi de un substanțial spor de calitate în servicii o dovedește și interesul în creștere pentru litoralul românesc al unor turiști din toată lumea, al englezilor, al turiștilor din R. F. Germania, din U.R.S.S., din țările socialiste. De fapt, litoralul e o lume foarte peștigată căreia noi îi imprimăm un stil. De calitatea acestui stil, de specificitățile lui iau act și oamenii locului. Nu ne este indiferent ce învață ei de la oamenii întreprinderii noastre. Litoralul nu este al județului Constanța. Îmi place să o repet: e al țării. Sînt cuvinte pe care le spun oricînd am prilejul și în care văd viitorul muncii și la I.H.R. Mangalia.

Să nu uităm că pe lângă turismul organizat mai vin la rude cunoscuți ori în gazdă alte citeva zeci de mii de oameni. Mangalia, bunăoară, vara își dublează populația. Faptul creează destule probleme în aprovizionare, în transport. Cînd se hotărăște să devină turist, cetățeanul capătă deodată altă psihologie. Cînd vremea e frumoasă, viața e frumoasă și toată lumea mulțumită. Cînd se mai strică vremea, cînd turistul stă două zile cu ochii la cer să aștepte soarele, toți nervii și-i varsă pe personalul din hoteluri, restaurante, din celelalte servicii.

TUDOR OCTAVIAN ■

● În ultima zi a șederii sale la Cap Aurora, scoțianul I. B. Pyper din Aberdeen, 41 Braeside Terrace, a notat în cartea de impresii a restaurantului „Topaz”, administrat de Ion Moisescu, de la O.J.T. Timiș, următoarele: „curățenia a fost la înălțime, iar prezentarea meselor mi s-a părut, soției mele și mie, foarte atractivă; am fost serviți repede, iar personalul s-a arătat amabil și îndatoritor; mîncarea a fost excelentă, meniurile fiind preparate cu artă”. Or fi scîntenii zgîrciți, dar nu în aprecleri! ● Ținînd cont de faptul că în plin sezon pe șoselele litoralului trec, în medie, aproape 40 de mii de autovehicule în 24 de ore, factorii care răspund de starea drumurilor au luat o serie de măsuri vizînd îmbunătățirea circulației. Astfel, cele 3 porți principale ale Constanței, intrările dinspre București, Mangalia și Medgidia, au fost modernizate, devenind adevărate magistrale cu 4-6 benzii. ● Se produce, la această oră, pe litoral, aproximativ 80 de formații orchestrale, între care, la restaurantul „Vega” din Mamaia, cea condusă de Horia Moculescu. Despre prestația grupului respectiv, unul din responsabilii turismului de pe litoral zicea că „e mult mai slabă decît în alți ani, fiind foarte puțin gustată de public”. E cit se poate de exact. ● Lui Constantin Andrei de la complexul „Belona” din Eforie Nord i se întîmplă tot mai rar în vremea din urmă să meargă drept, omul pîrînd sigur că cel mai scurt drum dintre două puncte e linia împleticită. În plus, C.A. are apucături de patron, taie și spinzură, țipă și amenință, prezența și com-

portarea lui fiind o pată pe obrazul întreprinderii demnă de stimă și respect. n-are nimeni ac de cojocul acestui civilizată și recalitrant? ● Edițională a ziarului „Dobrogea” intitulat „Litoral” publică, joi un amplu și interesant interviu cu toare a I.H.R. Eforie Nord, unitate medicală originală, unele priorități pe plan internațional”. Reținem aici mațiile inventatorului: „nici la nici la Saint Tropez sau la Singa există un nisip mai catifelat și mai o plajă mai curată și mai îngrijită omenesți pentru oricine ca pe litoral”. Ca unul care a fost prin locurile știe doctorul Pușcaș ce știe! ● Si Virginia Luca este directoarea c toare a I.H.R. Eforie Nord, unitate distinsă cu Ordinul Muncii clasa a Daniela Istrate conduce hotelul „Cri Cap Aurora, că Elena Stănescu face treabă la hotelul „Atena” din Saturn rim decit să subliniem, cu exemple de pricepere și simț gospodăresc, ci sînt tot mai prețuite în rețeaua de t pe malul Mării Negre, lor încredinț din ce în ce mai des funcții de răs ● Programul oferit de barul național” din Olimp excelează l lui coregrafică, pusă la punct, cu minuțiozitate, de Zoltan Balint. Un laudă pentru calitatea costumelor, lui Viorel Păunescu, întreprinzător complexului de alimentație publică

Un județ de sezon, dar un sezon ce ține tot anul

— Tovarășe Vasile Trandafir, anul acesta, al patrulea al cincinalului revoluției tehnico-științifice, marcat de evenimente de o însemnătate deosebită pentru poporul nostru, de sărbătorirea a 3 decenii și jumătate de la insurecția antifascistă și antiimperialistă, de cel de al XII-lea Congres al partidului, a intrat în a doua parte a sa. În deschiderea acestui interviu, v-am ruga să ne vorbiți despre realizările obținute pe primele 6 luni ale anului 1979 de Centrala de turism O.N.T. „Litoral”, al cărei director general sunteți. Au fost ele la înălțimea sarcinilor și a așteptărilor?

— Depășirea substanțială a planului la toți indicatorii, cu 20 de milioane de lei la capitolul desfacerii mărfurilor, cu 6 milioane de lei la valoarea turismului intern, îmi permite să răspund afirmativ la întrebarea dumneavoastră. Pentru ca cititorii revistei „Flacăra” să-și facă o imagine cât mai exactă asupra dimensiunilor muncii și activității celor aproximativ 30 de mii de lucrători ai centralei noastre, trebuie să spun că mai bine de jumătate din cei aproape 3 milioane de turiști români și străini ce vizitează, anual, țărmul românesc al Mării Negre sosesc în mod organizat, beneficiind de serviciile unităților Centralei O.N.T. „Litoral”. Având în grijă o salubă și armonioasă concepție și foarte bine dotate, creație temeinică și mândră a orânduirii socialiste, oamenii muncii din întreprinderile și instituțiile centralei pe care o conduc s-au străduit și se străduiesc să fie la înălțimea sarcinilor trasate, a indicațiilor deosebit de prețioase date, în repetate rânduri, de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prin valorificarea cât mai deplină a condițiilor naturale ale litoralului, prin utilizarea tot mai eficientă a bazei materiale, prin diversificarea și îmbunătățirea serviciilor, ei au căutat să transforme acumulările cantitative într-o nouă calitate și, judecând după rezultatele ob-

ținute pînă acum, au reușit în bună măsură. La jumătatea anului 1979, cred că pot susține că am făcut o treabă serioasă, satisfăcând atît exigențele oamenilor muncii din țara noastră, cit și pe cele ale turiștilor veniți de peste hotare.

— După ce am petrecut câteva zile de documentare între Mamaia și Mamaia, avem convingerea că vorbele dumneavoastră au multă acoperire în fapte. Se cade însă să precizăm ce a adus nou 1979 din punct de vedere al bazei materiale a litoralului?

— Cum spuneam, ne-am propus ca 1979 să fie un an al calității, fără ca asta să însemne că îmbogățirea bazei materiale a fost neglijată. La Mamaia s-au construit hotelurile „Amiral” și „Condor”, cu 243 de paturi fiecare, cu 575 de locuri în unitățile de alimentație publică alăturate, cu o sală polivalentă și o piscină comună. Am avut în vedere, pe aceeași linie, amenajarea în stil rustic a hanului „Balcan”, precum și modernizarea și dotarea cu un confort ridicat a unui mare număr de hoteluri și vile.

— Ce trebuie să înțelegem prin modernizarea și dotarea cu un confort ridicat?

— Mobilier schimbat, televizoare și telefoane în camere, frizerii, piscine, în general, un întreg arsenal de măsuri menit să conducă, alături de mărirea și diversificarea mijloacelor de agrement, la o trecere a vacanței în condiții competitive cu cele existente în stațiunile din străinătate cu îndelungată tradiție în materie de turism.

— Trecind de la una la alta, tovarășe director general, v-am întrebat citi turiști români se găsesc, în acest moment, pe litoral?

— Peste 55 de mii. Numărul lor este aproximativ egal cu cel al vizitatorilor străini.

— V-am pus o asemenea întrebare pentru că, de pildă, se vorbește că stațiunile românești, preluind o parte din oaspeții obișnuiți ai unor stațiuni din străinătate,

afectate de calamități, au în acest sezon un număr mai mic de locuri disponibile pentru turismul intern. E adevărat?

— Deși numărul turiștilor străini e în creștere, litoralul nostru a fost și rămâne deschis, în primul rînd, oamenilor muncii din România socialistă, ale căror cereri, tot mai exigente de la an la an, ca urmare a creșterii nivelului de trai, încercăm să le satisfacem în cel mai înalt grad. Ca să ilustrez această afirmație, am să spun că am extins, în restaurante, meniurile în 3 variante, la alegere, sistem practicat pînă anul acesta numai în raporturile cu oaspeții de peste hotare. Pentru că tot veni vorba, în ceea ce privește alimentația publică, folosim pe scară largă, în prezent, un nou rețetar. Acesta urmărește, pe de-o parte, eliminarea unor preparate greu digerabile sau dăunătoare echilibrului ponderal, a coloranților artificiali și, pe de alta, creșterea cantității de legume și paste făinoase, în așa fel încît între nevoile organismului și aportul de substanțe nutritive, fundamentat științific, să se realizeze o concordantă.

— Există, tovarășe Vasile Trandafir, o problemă a personalului pe litoral?

— În general, nu. Oamenii avem de ajuns și de bună calitate, fapt întărit și de scăderea considerabilă a reclamațiilor înaintate de turiști. Dealkfel, conștiința că selecționarea și pregătirea personalului muncitor constituie cheia asigurării prestațiilor turistice, am calificat pentru sezonul 1979, prin cursuri de scurtă durată, aproape 500 de cadre, bucătari, ospătari, bufetieri, receptioneri, frigotehniști și lifterii. Un număr considerabil de lucrători din centrală s-au specializat în străinătate. Alții au absolvit cicluri intensive de însușire a limbilor străine. Asta nu înseamnă însă că am rezolvat toate problemele. Cea mai importantă dintre ele, cu care ne confruntăm în prezent, se leagă de reorientarea calificării personalului după structura turiștilor.

— În ce sens?

— Anul acesta, de exemplu, ne-au sosit de 5 ori mai mulți turiști din Anglia. În 1980, numărul acestora se va dubla, ceea ce ne obligă să acordăm o atenție deosebită specializării personalului, care va trebui să stăpînească mai bine limba engleză și să cunoască în amănunțime datele gastronomiei insulare.

— E de datoria noastră să amintim, în încheierea acestui dialog, că mai multe din întreprinderile pe care le aveți în subordine s-au clasat, anul trecut, pe locuri fruntase în întrecerea desfășurată la nivelul Ministerului Turismului, I.H.R. Eforie Nord fiind distinsă cu Ordinul Muncii clasa a III-a, aceste onoruri reprezentînd tot atitea dovezi că în Centrala de turism O.N.T. „Litoral” se acționează cu responsabilitate și pricepere. Cu aceasta, știind că sunteți director general, nevoia unei completări, vă ascultăm cu interes.

— Avem preocupări deosebite în ceea ce privește protejarea plajelor și lupta contra poluării apei marine. În comparație cu ceea ce se întîmplă în alte părți, litoralul românesc e robust, dar se poate vorbi, pe alocuri, de un fenomen de erodare a plajelor. La Mamaia, de pildă, marea a invadat metri întregi de nisip. Pentru combaterea acestor fenomene există fonduri suficiente, Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor conduce operațiile de protejare a plajelor, dar demararea întregii acțiuni e oarecum întîrziată. Noi am transportat, în acest an, peste 60 de mii de metri cubi de nisip, deși asta nu era strict treaba noastră. S-ar putea, și cu asta închei, ca turiștii veniți pe litoral să mai aibă, pe ici pe colo, motive de nemulțumire. Oricît ai munci de bine, totdeauna rămîne loc pentru mai bine. Vreau să-i asigur însă, prin intermediul revistei „Flacăra”, că întreg personalul Centralei de turism O.N.T. „Litoral” depune permanente eforturi pentru ca vacanța lor să fie cit mai plăcută, cit mai bogată în satisfacții.

VIDIU IOANIȚOIAIA ■

Fotografii de GH. AMUZA ■

național”, prezent peste tot în ciuda faptului că umbli în cirje, în urma unei fracturi. Altfel vorbind, Viorel Păunescu face într-un bicior ceea ce alții nu reușesc în două! Zînd asta, ne gîndim la condiția minoră a programului artistic pus la dispoziția publicului de barul „Melody” din Mamaia unde, după o vorbă aruncată de careva, dar adevărată pe jumătate, Nicolae Sever a alcătuit numerele mai mult prin corespondență! Pentru că tot ne aflăm în acest domeniu, să adăugăm că spectacolul de la barul „Paradis” din Venus, responsabil Dorel Peicu, realizator Cornel Patrichi, e mai bun de la o zi la alta, prezentînd un final de program pe cea mai înaltă țînută, avînd ca protagoniști pe membrii Ansamblului de dansuri populare „Banatul” din Timișoara și pe Aurelian Andreescu, în mare formă. Ce se mai mîncă la Mamaia? De la hotelul „Parc” la tabăra Năvodari, o salbă de restaurante, de bufete, de cofetării, de plăcînării, de ceainării și așa mai departe, care iesfac într-o singură zi 50 de mii de mii de mii, 60 de mii de sticle de bere, 30 de mii de răcoritoare și 6 mii de apă minereală, 4 mii de cîrnăciori, 5 mii de chifle, multe și tot atîtea șnițele, 30 de mii de prăjituri, 4 sute de kilograme de pește, pine, gogoși, frigărui și restul tacimului. Atenție la silueta! La Eforie Sud, nu departe de Teatrul de vară, s-a deschis recent un bazar al cooperăției meșteșugărești, cum sînt multe pe litoral. Din păcate, obiectele scoase la vînzare rîmin cel mai adesea, în-deobște în ceea ce privește ceramica, la un ni-

vel foarte scăzut al exigențelor artistice. E. V. Cernousov din Rostov pe Don, sosit la hotelul „Felicia” din Venus prin intermediul firmei „Inturist”, declară: „Trumuseșea locurilor și ospitalitatea gazdelor ne-au asigurat o vacanță minunată; vă mulțumim din toată inima și vă urăm noi succese”. Aceleași cuvinte calde ne-au fost aduse la cunoștință de un grup de turiști irakieni, între care avocatul Abdulsattar Jasim și medicul Adnan Fadhi, amîi din Bagdad. Un om care, în plin sezon, nu doarme decît 4 ore pe noapte, economistul Dumitru Diaconescu, director comercial la I.H.R. Eforie Nord. Intîlnire, în holul hotelului „Cristal” din Cap Aurora, cu inginerul Petre Mehedintu, fotbalist la Politehnica Timișoara, tocmal coborît, împreună cu fiica sa Andreea, din camera 409. A venit la mare, ne spune, ca să se refacă înaintea celui de al 7-lea campionat pe care-l va juca sub culorile formației studentești și ca să învețe! Absolut al Facultății de electrotehnică, Mehedintu e în anul al II-lea la A.S.E., avînd în pregătire examenul de contabilitate și calcul electronic. Să-i ținem pumnii strînsi! În holul aeroportului internațional Kogălniceanu de lângă Constanța, pictorul amator Valentin Donici expune o suită de lucrări așezate sub titlul „De la Dunăre la mare”. Valentin Donici e de profesie marinar. Balerina Elena Dacian e de găsit, în aceste zile, la hotelul „Sirena”, aflat la intrarea în stațiunea Saturn. Ea nu dansează, se odihnește. La bucătăria bufetului expres „Litoral” din

Eforie Nord, pensionarul Colea Olexiuc, specialist cu renume în prepararea produselor reci, îl ajută pe Nicolae Moraru, amîi făcînd o treabă de ispravă și bucate foarte solicitate de consumatori. Poate că n-ar strica, gîndim, ca toate casele unității respective, altfel condusă cu pricepere de Ioana Prundiș, să funcționeze în același timp, scurttînd timpul de așteptare al numeroșilor clienți. Oamenii au simțit că se mîncă pe cîntele „Litoral”, să le creăm condiții să mînce și repede? Oltian din Bistrețu, Ion Vizitiu e, din acest sezon, responsabil la restaurantul „Perla Mării” din Eforie Nord, una din unitățile de mare capacitate ale litoralului, numărînd peste 400 de mese. Între atitea calități, confirmate de cei care-l trec pragul, Ion Vizitiu are, cum glumește, și un defect, fiind un înfocat rapidist! Firește, antrenorul giuleștean Ion Motroc, aflat într-un foarte scurt concediu, nu l-a ocolit, cei doi hotărînd că Rapidul va promova în A. Nu ne rămîne decît să adăugăm că ar fi și cazul! În condițiile creșterii traficului de călători pe calea ferată, a intrat în circulație, zilele trecute, un nou accelerat pe ruta Mangalia-Iasi, via Galați. Garnitura pleacă din Mangalia la ora 13,15. O prezentă discretă, foarte apreciată de oaspeții litoralului, se numește Radio-Vacanța. Pe undele lui am aflat, între altele, că dintre copiii pierduți și găsiți pe plajă cei mai mulți sînt băieți! Tot băieții...

Din partea Consiliului popular al orașului Bălan :

„În legătură cu scrisoarea **Dorinei Cerbu** din orașul Bălan, adresată redacției **FLACĂRA**, vă informăm că numitei i s-a asigurat loc de muncă la Întreprinderea minieră Bălan, începând cu data de 15 iunie 1979“.

Din partea I.P.C.M. — București :

„În legătură cu scrisoarea lui **Rusu Gheorghe** adresată redacției, prin care acesta solicita sprijin în obținerea unei locuințe, vă informăm că i s-a atribuit o locuință în strada Aviator Sănătescu nr. 8 la data de 5 iunie a.c.“.

Sint pensionarul **Alexandru Calotă** din satul Budeni, comuna Comana, județul Ilfov, și în să vă mulțumesc atât dumneavoastră cât și Ministerului Sănătății pentru receptivitatea pe care ați avut-o față de un suferind ca mine. În ziua de 9 iunie a.c. am fost înștiințat că s-au dat indicații Direcției sanitare a județului Ilfov de a se lua măsură în vederea internării mele într-o unitate de recuperare din București.

Mă numesc **Alexandru Mateescu** și domiciliiez în Capitală. Doresc să propun conducerea I.T.B. : după seismul din 1977, linia de tramvai nr. 3 a fost fracționată în două, respectiv 3 bară și 3 sud. Socotim că la ora actuală linia s-ar putea reunifica, astfel ca foarte multă lume care lucrează la întreprinderi să atungă la acestea fără a schimba mijlocul de transport, așa cum se face acum, obținându-se în același timp o circulație mai fluentă a vagoanelor.

În vara anului 1975 — deci acum patru ani ! — mi-am predat pentru unele reparatii autoturismul meu FIAT 850 nr. 1-HD-7217 la autoservice-ul din Caransebeș ce aparține de Cooperativa de consum din localitate. În 1978 atelierul cu pricina s-a mutat în Teregoava, apoi s-a desființat. Am vrut să-mi ridic autoturismul, chiar nereparat, ocazie cu care am constatat dispariția multor piese. Am dat cooperativa în judecată, iar în mai a.c. Tribunalul Caransebeș mi-a comunicat că acțiunea se casează, expertul neprezentând rezultatul expertizei. Dosarul poartă nr. 2619/78. Mi se recomandă acum să deschid o nouă acțiune. Cit va mai dura acest calvar ? ! (Petru Moconi, comuna Răchitova, satul Ciula Mică, județul Hunedoara).

Din partea Întreprinderii „23 August”, Satu-Mare :

„Referitor la scrisoarea cititorului **Ion Bac** din comuna Brănișca, județul Hunedoara : întreprinderea noastră nu poate livra piese de schimb din fabrică particularelor. În cazul tovarășului Bac, piesa solicitată nu este piesă de schimb și nu se poate defecta decât prin depănare defectuoasă sau forțări, dar fiind vorba de un pensionar, biroul C.T.C. va trimite depanatorul întreprinderii pentru depănarea aragazului în cauză“.

În numărul 25 al revistei **FLACĂRA** am citit cu bucurie vestea mult așteptată în articolul „Antarctica și realitatea unui vis românesc” ; îl felicit din inimă pe acești lucizi vizitatori și le doresc neștrămutată hotărâre. Doresc să flu printre desigur că nu puținii care să-și afirme sprijinul în vederea expediției și, față de modestele mele posibilități, subscriu cu o cotizație anuală de una sută lei până la inaugurarea Triunghiului românesc antarctic (Nicolae Vlădescu, profesor, Liceul „Ion Vidu”, Timișoara).

Procuratura Generală a Republicii Socialiste România :

„Referitor la scrisoarea adresată redacției de către **Vasilica Spandole**, vă încunostintăm că, prin sentință civilă, Florin Daniel Credea a fost încredințat ei spre creștere și educare. Cum tatăl, Mihai Credea, se opune, s-a luat legătura cu secretarul comitetului de partid și președintele sindicatului de la centrala unde lucrează acesta, în vederea executării acestor hotărâri“.

În ultimii ani am fost de cîteva ori în Tulcea și am admirat, în centrul orașului, în piața civică, un frumos supermagazin cu trei nivele care însă la etajele 1 și 2 nu au nici un singur geam. Singurele deschizături, abia observabile, sint cîteva orificii pentru ventilație. Astfel că două din cele trei nivele ale magazinului sint luminate în permanență cu neon. Cum se împacă oare spiritul proiectantului cu cel al economiilor, problema atît de acută a zilelor noastre ? (Constantin Pădureanu, Dorohoi).

Locuiesc în București pe strada Intrarea Doina nr. 5, sectorul 6. Sint un om bătrîn și lipsit de puteri, fiind singur. Lingă perețele camerei există o magazie din cauza căreia nu-mi pot monta o fereastră pentru a avea și eu lumină și aerisire în locuință. Chiriașul Ion Constantin a sârît să mă bată atunci cînd i-am solicitat respectiva înființare a ferestrei. L-am dat în judecată, a venit o comisie de la procuratură, în fața ei el a declarat că îmi cedează magazia, după plecarea comisiei însă i-a pus la-căt. Precizez că este vorba de o proprietate de stat (Nicolae Iordache).

Întreprinderea de confecții „Flacăra”, Cluj-Napoca :

„Referitor la sesizarea făcută revistei de către **Maria Bec**, prin care reclamă comportarea soțului său Ioan Bec : conducerea întreprinderii a stat de vorbă în repetate rânduri cu Ioan Bec, atrăgîndu-i-se atenția asupra comportamentului din familie. Dînsul în întreprindere are o comportare bună, justificînd neînțelegerile din familie prin faptul că au convingeri religioase diferite“.

Locuiesc în sectorul 3 al Capitalei și ca și în alte sectoare și la noi s-au construit o multime de edificii noi, frumoase, funcționale. Ceea ce mă nedumescărește însă — și aceasta nu este o situație caracteristică numai sectorului 3 ! — este faptul că nu s-au construit biblioteci ! În sectorul meu de pildă s-au demolat cincisprezece astfel de biblioteci, fără a se ridica în schimb absolut nici una. Este o situație care nu se poate să nu dea de gînd ! (Gheorghe Ghinescu).

Revin asupra problemei discutate de altfel și în paginile revistei, aceea a vînzării de boia pe piața particulară, în lipsa existenței ei în comerțul de stat. Mi-am făcut studiile în Timișoara și am fost repartizat într-o localitate rurală din județul Arad. Am avut prilejul să constat aici că oamenii sint bogați, chiar foarte bogați, dar nu prin munca prestată la C.A.P., unde se, due mai mult de formă, ci din prepararea și vînzarea boielii. Un calcul sumar m-a făcut să constat că aceștia scot, incredibil, în 26 zile-muncă, circa 19.500 lei ! Fără a socoti și pericolitatea pe care o poartă boiaua „dreasă” cu tot felul de coloranți toxici (Ion Zaharia, Reșița).

Direcția sanitară a județului Cluj :

„Am primit scrisoarea de mulțumire adresată revistei privind activitatea medicilor Olinuc Nour și Lucia Dosan, precum și a surorilor medicale din salonul 6 al Clinicii medicale din Spitalul clinic județean Cluj-Napoca, semnată de **Ioan Corcea**. Scrisoarea a fost prelucrată cu întreg colectivul în cadrul unei ședințe de lucru din unitate“.

Un an de zile am bătut cu lacrimi în ochi pe la mai multe uși pentru a-mi căpăta pensia normală după decesul soțului. Două decizii date în urma proceselor avute s-au anulat. În urma intervenției revistei **FLACĂRA** am intrat, lată, în posesia unei decizii definitive, cîștigînd și toate drepturile ce mi se cuvin pe un an de zile. Ca o mamă ce sint, cu trei copii buni, vă mulțumesc și vă mulțumim din suflet, dorîndu-vă sănătate și putere de muncă. Cu admirație pentru tot ceea ce întreprindeți (Valeria Pojoni, Galați).

Consiliul popular al comunei Heleşteni, județul Iași :
„Considerînd drept juste cele sesizate de către **Fetru Onciu**

revistei **FLACĂRA**. Biroul executiv al Consiliului popular a hotărît să-i acorde un ajutor bănesc ocazional în sumă de 500 lei în cursul trimestrului III a.c., rîmînd ca în continuare să se analizeze posibilitatea acordării și altor ajutoare în limita prevederilor legale“.

Mă numesc **Dorel Bunea**, locuiesc în orașul Sinaia, strada Ghiocilor nr. 5. De aproape două luni de zile, în cartierul în care locuiesc, Izvor, o namilă de urs face ravagii pur și simplu : numai în ziua de 28 iunie a.c. a omorît 3 porci și 2 juncani. Plus de asta, după ce se întunecă ție teamă să mă ieși din casă, să nu dai nas în nas cu el. Poate că aceste rînduri vor fi citite și de către cei în drept a ne reda liniștea și siguranța.

Din partea Comitetului municipal Bacău al P.C.R. :

„Urmare scrisorii adresate redacției de către un grup de cetățeni din cartierul Cremenea, Bacău : în urma verificărilor s-a constatat justetea celor sesizate. S-au luat măsuri de restrîngere a spațiului afectat de constructor și refacerea străzilor Progresului, Aleea Ghiocilor, Theodor Aman și Miron Costin. În prezent aceste străzi sint redade circulației normale“.

Mă numesc **Mariana Cotoi** și sint elevă la Liceul industrial din orașul Drăgășani. Aș dori să fac celor în drept următoarea propunere : casetofonul „STAR M.C. 12”, avînd prețul de 2.058 lei, s-ar vinde cred mult mai bine dacă plata s-ar face în rate, așa cum se procedează de pildă cu televizoarele „SPORT” care costă 2.870 lei bucată. Aș dori să-mi iau și eu un casetofon, cu plata în rate mi-ar fi cu mult mai ușor să o fac“.

Din partea Consiliului popular al municipiului Tg. Mureș :

„În legătură cu scrisoarea adresată redacției de către **Szabo Ștefan Ludovic**, publicată în nr. 22 : pentru încălcarea obligațiilor sale de serviciu, tehnicianul principal Florin Maloș a fost sancționat cu diminuarea retribuției sale pe luna Iunie cu 5%, avînd consecințe și asupra beneficiului anual. Totodată cazul a fost prelucrat în colectivul de lucru, în vederea evitării cu desăvîrșire pe viitor a unor asemenea abateri“.

Locuiesc în blocul din bulevardul Republicii nr. 12-18, Arad. De aproape o lună de zile circa 60 de apartamente din acest bloc sint fără apă rece, locatarii din acestea pîndind noaptea „venirea” apei pentru a acumula o cantitate cit de cit folositoare. Am făcut nenumerate sesizări la IJGCL Arad, Uzina de apă-dispecerat etc., dar nu s-a rezolvat absolut nimic (Ștefan Guran, Arad).

Sint **Vasilica Călin** din București, strada Sovata nr. 9, sectorul 7. V-am mai scris că din luna septembrie 1977 nu mai primesc alocație pentru minora Cristina Mocanu, care mi-a fost încredințată prin lege. În urma intervenției revistei **FLACĂRA** Secția 26 C.F.R. Craiova mi-a solicitat o dovadă de la Notariatul de Stat al sectorului 7 cum că nu am serviciu. Am fost la notariat, am scos dovada, am trimis-o respectivei secții și de atunci tot aștept, dar degeaba.

Din partea Direcției sanitare a județului Prahova :

„Urmare scrisorii **Vasilicăi Tudorache** din comuna Predealul Sărari : sus-numita este în vîrstă de 33 ani, cu o vechime în muncă de 1 an și 6 luni și a fost încadrată, cu o maladie cardiacă, la Cooperativa de consum Șoimari, secția țesut covoare. Intrucît în prezent s-a constatat că maladia ei cardiacă s-a agravat, s-a făcut propunerea de pensionare care urmează să fie analizată de Comisia județeană de expertiză și Comisia județeană de pensii“.

Din partea UJCAP Argeș :

„Referitor la scrisoarea semnată de **Maria Dumitru** adresată revistei : **Maria I. Dumitru** a decedat de un an de zile. În numele ei continuă să scrie fiul ei, care este membru cooperativ și dorește să stăpînească și pămîntul

mei sale, ceea ce conform legilor nu este posibil“.

În vara anului 1977 am participat la concursul de admitere la Facultatea de electronică, secția ingineri, din cadrul Institutului politehnic Gh. Gheorghiu-Dej București, unde nu am reușit. În anul următor am vrut să mă înscriu la o altă facultate, din Bacău de data asta. Am vrut să-mi așadar dosarul de la București la Bacău. În februarie 1978, printr-o împrejurare mi-am pierdut buletinul. Ei bine, de atunci secretariatul Institutului politehnic din Capitală refuză să-mi elibereze actele — diploma de bacalaureat, livretul militar etc. — care îmi sint necesare. Deși am adevărîntă de la miliție, cei de aici se împotrivesc să-mi elibereze dosarul pe motiv că „nu au mai avut un astfel de caz ! ?” (Alexandru Moroșan, Bacău, strada Viorelelor nr. 9, blocul cămin nefamilisti, apartamentul 3).

Pe șoseaua București-Mangalia E. 15, Direcțiunea de drumuri execută lucrări de consolidare a părții carosabile prin așternerea de criblură, material care afectează serios circulația rutieră. Eu de pildă în ziua de 12 mai m-am trezit cu o rafală de criblură provenind de la o mașină a unor italieni care mi-a făcut parbrizul țîndări. S-a încheiat proces verbal cu miliția, dar cînd să ajung la ADAS pentru despăgubiri, acestea mi s-au refuzat pe motiv că „nu reținusem numărul mașinii străine ! ?” Ceea ce ar fi fost practic imposibil, atîta timp cit eu mă chinuiam să evit un accident și mai grav, din cauza orbirii. Procedul celor de la ADAS nu mi se pare corect (S. Nicolae, Constanța).

Locatarii din strada Cuza Vodă de la numerele 64, 65 și 54, sectorul 5, București, vă aducem la cunoștință că amplasarea și funcționarea restaurantului „Ambianța” reprezintă o încălcare a celor mai elementare reguli ale comerțului civilizat. Grătarul cu coș ne introduce fum în casă, se desfac sticle cu bere pentru acasă într-un zgomot infernal, ambalajele sint depozitate în mormane, pe stradă, dîndu-i un aspect de bîlci (scrisoarea este semnată de 7 familii).

Mă numesc **Marin Vasile** și locuiesc în București, strada Matei Corvin nr. 22, sectorul 8. Vă aduc calde mulțumiri pentru intervenția dumneavoastră pe lângă Direcția de telecomunicații a municipiului București care mi-a rezolvat favorabil cererea instalîndu-mi un post telefonic solicitat.

Calea Sagului, un cartier muncitoresc al Timișoarei, se află situat la o distanță apreciabilă de centrul municipiului. Aici se află complexul comercial „Doina” cuprinzînd alimentara, un restaurant și o cofetărie. Din păcate, în fiecare sîmbătă și duminică cofetăria devine local pentru nunți, asta în timp ce la singura cofetărie care mai este în cartier, și aceea foarte mică, coada să fie interminabilă (Gheorghe Vădăsan, Timișoara).

Din partea Consiliului popular al sectorului 3 :

„Privitor la scrisoarea lui **Ion Șburlea** prin care solicita sprijin în vederea obținerii unei extinderi de spațiu : sus-numitul solicită extindere de spațiu pentru o încăpere ce este deținută cu forme legale de **Victor Cloranu**, om al muncii la Întreprinderea «23 August». Faptul că acesta din urmă mai lipsește de acasă, nu este un motiv pentru a i se lua locuința“.

Din partea Comitetului județean Ilfov al P.C.R. :

„Referitor la scrisoarea prin care **Mugur Țăranu** sesizează că a fost penalizat pe nedrept de

către conducerea depozitului Giurgiu al UJCC Ilfov : din cererile făcute a rezultat că imputația aplicată, în sumă de 655 lei, nu a fost legală și ca atare ea a fost anulată prin Decizia nr. 79/1979“.

Din partea Comitetului de partid al sectorului 3 al Capitalei :

„Referitor la scrisoarea adresată redacției de către mai mulți oameni ai muncii de la Întreprinderea de instalații și montaj București, prin care se sesizează unele lipsuri ale tovarășului N. Bocioacă, vă comunicăm : de la data de 1 II 1979 N. B. îndeplinea funcția de șef de echipă în mod ilegal. S-a hotărît ca, începînd cu data de 1 VII 1979, tovarășul Bocioacă să fie trecut în procesul de producție, în locul său urmînd a fi desemnat un muncitor cu o bună pregătire profesională și politică, care să desfășoare activitatea direct în procesul de producție“.

În **FLACĂRA** nr. 43/1973 a apărut o sesizare a noastră, urmare căreia organele în drept s-au angajat să rezolve problema la care ne refeream. Au trecut de atunci aproape 6 ani, și problema respectivă continuă să existe, făcîndu-ne imposibilă odihna noastră și a copiilor noștri. Este vorba de restaurantul „BULEVARD” din Ploiești, mai exact de grădina de vară a acestuia care se află între locuințele noastre, și unde, seară de seară, orchestra produce un zgomot infernal ; au loc bătăi, se injură, puternicele stații de amplificare ale orchestrei sint amplasate la o distanță de circa 5 metri față de apartamentele blocului în care locuim. (Asociația de locatari a blocului din strada 30 Decembrie nr. 1, Ploiești).

Mă numesc **Terezia Kulesar**, domiciliiez în Carei, strada Gh. Barițiu nr. 15. În perioada 10 X. 77 — 10. V. 78 am urmat un curs de calificare la Întreprinderea de stofe „Dorobanțul” din Ploiești, fără scoatere din producție și fără să primesc rechizite. La calcularea cheltuielilor de școlarizare s-a ajuns la suma de 7.075 lei, sumă ce mi se pare exagerat de mare și care aș dori să-mi fie recalculată.

Din partea Consiliului popular al sectorului 4 :

„Referitor la scrisoarea tovarășului **Nicolae Șerb**, adresată redacției **FLACĂRA**, prin care solicita aprobarea de a include în contractul de închiriere pe fiica sa, vă informăm că sus-numitul și s-a rezolvat situația în sensul că fiica sa a fost inclusă în contract“.

Vă rog să mă ajutați să rezolv situația mamei mele în ceea ce privește locuința ; se numește **Gheorghita Vasile**, locuind în București pe strada Murguța nr. 11, sectorul 7. A lucrat 25 de ani neîntrerupt la Trustul de construcții nr. 1 din Capitală, acum este pensionară în vîrstă de 58 ani. Cu toate că i s-a promis rezolvarea problemei locuinței în Capitală, nu s-a făcut nimic, iar acum, avînd domiciliul de flotant, în planul de construcții, imobilul în care stă urmează a fi demolat. După 25 de ani de muncă i s-a spus să plece de unde a venit. Aș dori ca forurile competente, citînd aceste rînduri, să-i acorde un minim de spațiu locativ în București, deoarece nu are unde să se reîntoarcă : acum 25 de ani a fost alungată cu doi copii mici (**Maria Ratz, Baia Mare**).

Din partea UJCAP Brăila :
„Referitor la scrisoarea adresată redacției **FLACĂRA** de către **Ioana Pencu** din comuna Rimnicelu, satul Constantinești, care solicita schimbarea locului de muncă fiind bolnavă, vă comunicăm că situația ei fiind reală, conducerea cooperativei agricole de producție a hotărît trecerea ei în cadrul fermei de legume, unde lucrează în prezent, sus-numita declarîndu-se mulțumită“.

● „**FLACĂRA**” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Scrisoarea profesoarei Doina Hongu, din comuna Cristești, județul Iași, este a unei mame disperate, căreia i-a murit unicul copil în spitalul de la Pașcani și nimeni n-a putut — iar ea bănuiește că nici n-a vrut — să afle cauza certă pentru care copilul nu mai trăiește. Nefasta întâmplare s-a consumat la 3 decembrie 1977. De atunci, mama a scris direcției sanitare, apoi altor foruri, cerind anchetarea și elucidarea cazului. A așteptat și a tot așteptat această elucidare.

Luni, 9 iulie a.c., la Direcția sanitară a județului Iași. Mă legitimez și o întreb pe tovarășa Ioana Munteanu, secretara directorului, dacă pot vorbi cu dînsul. Aflu că „tovarășul director e ocupat momentan”. O rog pe secretară să-l anunțe, cînd are ocazia, că-l aștept. Trebuie să repet rugămîntea, ca să mi se promită că voi fi anunțat. Este ora 11 cînd ies pe hol, iar în următoarea jumătate de oră mai multe persoane intră la director și ies. La 11,30 îl deranjez pe directorul adjunct Călin Boișteanu. Mă prezint, îi spun pentru ce am venit. Mă ascultă atent, mă întreabă și se întreabă cum să procedăm, apoi tresare la un gând bun: „Să-i spun tovarășului director; oricum, trebuie să-l informăm”. Revine amabil, mă invită la secretara șefului, îmi așază un scaun lângă ușa cabinetului și-mi spune, spre nemulțumirea mormăitoare a Ioanei Munteanu, să intru imediat ce iese persoana dinăuntru. Cînd, în sfîrșit, trec pragul, am senzația stranie că am parcurs fulgerător o distanță uriașă. Mă primește un om a cărui sollicitudine îl condamnă, desigur, la un război surd cu toată falsa amabilitate de dincolo de ușa sa. Auzise abia de la adjunctul său că îl aștept.

Doctorul Ștefan Iancu este director doar din anul acesta. Află acum datele cazului. Cere secretarei dosarul cu sesizările din 1978, Ioana Munteanu ni-l aduce deschis unde trebuie și precizează referindu-se la reclamantă:

- A primit răspuns, degeaba spune ea că n-a primit.
- De unde ați aflat că spune asta? întreb.
- Dumneavoastră ați zis, mi se răspunde.
- Nu, n-am zis, îi amintesc.
- Sau că e nemulțumită...

Directorul își roagă colaboratoarea-cerber să-și vadă de treburile ei. Dosarul ne arată că prima sesizare a Doinei Hongu a fost trimisă direcției sanitare în decembrie 1977. Scrisoarea a fost repartizată tovarășei Maria Liciu, medic inspector. „N-am participat însă la anchetă, ne spune aceasta, pentru că eram prinsă cu examenul de primariat pe care mi-l pregăteam”.

Scrisoarea a trimis-o tovarășului conferențiar Nicolae Trifan, specialist cu atribuții la clinica de pediatrie și la Spitalul de copii din Iași. Acesta, împreună cu alți specialiști s-au deplasat la Pașcani. Cazul a fost anchetat de mai multe ori, ne spune tovarășa Maria Liciu. A fost și dînsa o dată, nu însă prima oară. Un lucru este foarte clar: concluziile comunicate direcției județene prin adresa nr. 20, din 11 ianuarie 1978, de către doctorul Ioan Tansanu, directorul Spitalului clinic de copii Iași, au ca principal suport raportul asupra cazului, întocmit, la 3 ianuarie același an, de către directorul Spitalului orașenesc Pașcani, medicul primar pediatriu Teodor Alexandrescu. Citim printre altele: Copilul, în vîrstă de 9 luni, de la naștere și pînă la deces, a fost în supravegherea medicală a tovarășei dr. Șmilovici Camelia. În ziua de 28 noiembrie 1977, la secția de pediatrie, a fost consultat iar de dr. Șmilovici Camelia, stabilindu-i diagnosticul de rinofaringită, pentru care i-a recomandat tratament cu kanamicin și penicilină. În ziua de 2 decembrie, mama a venit din nou cu copilul la consult, în cursul dimineții, a fost consultat tot de dr. Șmilovici Camelia. În cursul aceleiași zile de 2 decembrie, la contravizită, mama copilului a stat de vorbă din nou cu tovarășa dr. Șmilovici, care a recomandat biseptol. În dimineața de 3 decembrie, în jurul orei 12,30 prin stop cardio respirator. În concluzie, cunoscînd cazul, din momentul internării și pînă la deces, am fost în fața unei situații cu un copil în stare comatoasă, fără a-i putea preciza cu exactitate etiologia acestei come. În calitatea pe care o am, apreciez că, poate, în ziua de

2 decembrie 1977 s-ar fi impus o spitalizare a acestui copil. De asemenea, din descrierea simptomelor de către mama care declară că plafona în seara zilei de 2 decembrie și că era somnolent în același timp, s-ar fi impus să fie spitalizat, dar medicul Șmilovici Camelia afirmă, încă o dată, că starea copilului era satisfăcătoare și nu se impunea internarea. În ceea ce privește acuzațiile aduse acestui medic — mai precizează directorul — le consider neîntemeiate. I s-a atras atenția în fața întregului colectiv și i s-a aplicat „observație verbală”, ca să mediteze mai mult, iar acest caz nefericit, atît pentru familie cît și pentru spital, să poată fi evitat pe viitor, pe cît posibil. Nu s-a făcut necropsia, dată fiind situația deosebită creată în familie, părinții refuzînd întru totul, intervenînd în același timp să nu se mai efectueze necropsia.

Singurul răspuns pe care l-a primit familia este cel trimis de direcția sanitară, la 25 ianuarie 1978, unde se spunea: În urma cercetărilor efectuate a rezultat că decesul copilului dumneavoastră a survenit în urma unei evoluții foarte grave a unei afecțiuni virotice. Momentul în care ați adus copilul la spital a fost tardiv, acesta găsindu-se în acel moment în stare de comă profundă.

Reglementări precise avem, numai că au fost încălcate, tovarășe doctor!

Marti, 10 iulie, împreună cu directorul direcției sanitare, ne deplasăm la Pașcani și la Cristești. Ne însoțesc inspectorul Maria Liciu și medicul legist Valeriu Turcanu, de la Laboratorul exterior de medicină legală. La Pașcani discutăm cu directorul spitalului, cu medicii amintiți, cu sora șefă. Aproape tot ce ni se relatează cunoaștem din dosarul de la direcție. Pentru un singur lucru nimeni nu poate da o explicație suficientă. De ce, dacă bolnavul era netransportabil încă din dimineața internării, iar starea sa nu numai că nu s-a îmbunătățit, dar s-a înrăutățit mereu, de ce medicul Camelia Șmilovici a telefonat, din proprie inițiativă și de la domiciliu, așa cum ne declară, abia pe la ora 13 tovarășului conferențiar Nicolae Trifan, ca să-i explice starea pacientului și să întrebe dacă să-l trimită la Iași?

La Cristești îi găsim pe inginerul agronom Constantin Hongu și pe bătrînul lui socru, în a cărui casă din Pașcani crescuse copilul. Ceea ce aflăm este că starea copilului se înrăutățise în dimineața zilei de 3 decembrie 1977. Doina Hongu, mama, se află la Iași. Revenim la Pașcani. Directorul Teodor Alexandrescu ne mai spune o dată că nu s-a putut stabili cu certitudine cauza morții, în lipsa necropsiei la care s-au opus părinții.

În a doua parte a zilei reușim să dăm de urma Doinei Hongu, care vine la direcție. Între timp sosise și tovarășul conferențiar Nicolae Trifan care ne spune că, în exercitarea sarcinilor sale profesionale, răspunde de zona Pașcani, deci o cunoaște bine. Știe întreaga poveste de care ne interesăm. A și anchetat cazul. Excluce orice vinovăție a medicilor „La copii, encefalita poate conduce, pe neașteptate, la deces în numai cîteva ore, chiar în clinică, sub ochii noștri”. Doina Hongu nu știe nimic de acel refuz al necropsiei opus de părinți. Știe doar că o persoană din spital i-a spus să ia repede copilul ca să nu i se mai facă necropsia. Nimeni nu i-a cerut vreun acord în acest sens și în nici un caz nimeni n-a insistat pentru acest lucru.

Miercuri, 11 iulie, reluăm discuția cu directorul direcției sanitare și cu tovarășa medic inspector Maria Liciu. Aceasta îmi dă chiar o copie, pe care o face pe loc, după formularul fișei de anchetă în cazul dat. Este vorba de ancheta de rutină care se face, precizează, în toate cazurile de decese sub un an. În cît timp? În trei zile de la deces. Cităm din ceea ce formularul numește concluziile medicului inspector cu problemele ocrotirii mamei și copilului pe județ: Evo-

luție supraacută a cazului, decedat la 6 ore după internare în secția pediatrie Pașcani. Caz anchetat. Semnează: Dr. Maria Liciu. Data: 1977, decembrie. Ziua efectuării acestei anchete nu este trecut.

Mai rămîne un singur lucru de lămurit. Dacă diagnosticul nu era cert, de ce s-a renunțat la necropsie? Opoziția familiei — chiar nesigură, cum s-a văzut — era suficientă? Mi se spune că spitalul de la Pașcani n-are anatomopatolog, așa că pentru necropsie trebuia să se apeleze la cineva din Iași. Interlocutorii sînt însă de părere că se putea renunța la necropsie, dacă aceasta era dorința familiei. Există reglementări clare în această privință? Ce obligații și ce drepturi are conducerea spitalului? În sfîrșit, ne apropiem de un teren mai sigur. Deschidem împreună cartea albăstră, volumul care cuprinde reglementările ce ne interesează și pe care medicii îl numesc așa, după culoarea copertei. La pagina 61, articolul 144 precizează: Laboratorul de anatomie patologică are în principal următoarele atribuții: executarea de necropsii la toate cazurile decedate în spital în vederea stabilirii sau confirmării diagnosticului și precizării cauzei medicale a morții; la cererea scrisă a aparținătorilor decedatului medicul director al spitalului poate aproba scutirea de necropsie cu avizul medicului șef al secției și al medicului anatomopatolog. Deci în toate cazurile, Sînt rugat să accept să-i telefonăm la Pașcani medicului director Teodor Alexandrescu pentru a exclude orice dubii în legătură cu acea cerere scrisă. Evident, facem această ultimă verificare. Nu, ni se răspunde că cererea scrisă n-a fost făcută de nimeni. Ar mai fi de precizat că la Pașcani directorul este tot el și șeful secției pediatrie, iar anatomopatolog nu există.

Ajunși aici, cer părerea interlocutorilor dacă nu cumva cazul întrunea condițiile necesare pentru a interese medicina legală și, deci, procuratura. Mi se răspunde fără ezitare că nu. Dar cum cartea albăstră se află între noi, apelăm încă o dată la ea. Între cazurile pe care directorul spitalului este obligat să le sesizeze acestor foruri, găsim, la pagina 324, următoarele: Se vor anunța de asemenea:

- cazurile de deces în care moartea a survenit în condiții deosebite și pe neașteptate;
- cazurile de deces în spital în primele 24 de ore de la internare;

— cazurile de deces în spital, cînd există reclamații privind deficiențe în acordarea asistenței medicale. Cazul discutat se încadra în toate cele trei situații de mai sus. Dar era suficientă încadrarea în una singură din prevederile acestea pentru ca directorul să anunte procuratura. Era obligat. Directorul Teodor Alexandrescu a încălcat reglementările în vigoare.

Cum de tocmai acest lucru nu l-a observat nici unul dintre cei care au anchetat și răsanchetat — cum ni s-a spus — cazul? De ce între cei care au hotărît concluziile anchetei, sau anchetei, precum și măsurile ce trebuiau luate, a fost și directorul vinovat de această încălcare?

La mai bine de un an și jumătate de la nefericitul eveniment, evident, nu ne propunem să găsim vinovăția vreunui medic în tratarea cazului. Dar, cînd inspectoratul care primise spre cercetare scrisoarea a pasat-o așa cum s-a văzut, iar azi se străduiește să se plaseze în afara discuției — „N-am participat la anchetă”, fusese prima afirmație a tovarășei Maria Liciu — nu mai este chiar inexplicabil cum s-a făcut că o incorectitudine — nu numai gravă, dar și îndubitabilă și foarte ușor de constatat — a rămas neobservată atîta timp. Superficialitatea, lipsa de răspundere, cocoloșirea greșelilor și a încălcării unor reglementări clare — inclusiv a celor referitoare la rezolvarea reclamațiilor oamenilor muncii — sînt, cel puțin în acest caz, prea evidente. Și nu întîmplător, rugina lor poate fi constatată în forme mai mult sau mai puțin stridente pînă în pragul directorului direcției sanitare a județului. Admirabilul om de omenie, de profundă bună-credință care este doctorul Ștefan Iancu — abia din acest an director — care, în vremea cercetărilor făcute și nefăcute de inspectorul Maria Liciu, nu lucra la direcția județeană, dînsul, actualul șef al rețelei sanitare a județului Iași, a aflat abia o dată cu semnatarul acestor rînduri cele prezentate aici. Înainte de a ne despărți, sub puternica impresie a celor constatate, a ținut să precizeze că va lua, fără ezitare, măsurile care se impun. Că va întreprinde ceea ce este dator să întreprindă. Ceea ce reglementările legale, conștiința profesională și conștiința de om îl obligă să facă.

DORIN GHERGHINESCU ■

POȘTA REDACȚIEI

SOCIAL

● Dop Elvira Doina, Sighișoara, Dimitrie Pruteanu, Galați, George Rădulescu, București, Popamare State, Focșani, Cioponea Gheorghe, București, și alții: Vă puteți prezenta zilnic între orele 10—13, la secția de scrisori — anchete cetățenești ● Vișeșcu Ioan, București, sectorul 5: Dacă altfel nu se poate, reclamați comportarea fiului la locul de muncă și la circumscripția de miliție în raza căreia domiciliați ● Sas Vasile, UM 01888: Trimiteți materialul la care vă referiți ● Predoiu Maria: Da, autorizația de vizare a borșului vi s-a retras nu pentru lipsa de curățenie, ci pentru depășirea obiectului autorizației ● Porcărin I. Ion, Pristol, Mehedinți: Trimiteți rapid un alt memoriu scris cîteț ● Haraga Nicolae, București, sector 4: Prezențați-vă, vă rugăm, la redacție, cînd puteți (zilnic între orele 10—13) ● Popescu Maria, Tg. Jiu: Am trimis memoriul dv. Procuraturii Generale ● Ionescu N. Vasile, Sinaia: Rugămîntea dv. ne apare ca tardivă ● Mihai C.

Constantin, Dumbrava Roșie-Neamț: În Anul Internațional al Copilului este normal să se publice numai poezii frumoase. Nu este deci vorba de vreun al al poeziei slabe ● Bucur Tudorina, București, sector 3: Legea pedepsește și pe acela care dă mită.

EUGEN SECELEANU ■

JURIDIC

● Szprolics Simon, Baia Mare: Ați dus o viață dură. Sînteți nenorocit, nedreptățit și fără nici o speranță fiindcă apartamentul de trei camere a rămas copiilor și soției. Statul nostru este să vă mutați la Ferneziu unde aveți o casă frumoasă ● Dorobanțu Stana, Ilfov: Dacă termenul oligofren folosit este înscris și pe certificatul medical, recurgeți la internare ● Tuhașu Magda, București: Bijuterierul are dreptate: Procuratura sectorului 2 sau procuratura sectorului în care locuiește Tuhașu Iulian ● Mateescu Valerică, București: Aveți drept la recurs extraordinar dacă: spațiul deținut de dv.

este sub norma prevăzută de Legea 5, iar spațiul chiriei este excedentar.

NICOLAE CRISTACHE ■

INVĂȚĂMINT

● Ioan Muntean, Timișoara, și Alexandru Meseri, Sibiu: Nu există nici o posibilitate, cel puțin deocamdată, de a urma o a doua facultate la cursurile de zi ● Ioana Chiriacescu, Filiași: La concursul de admitere în treapta a doua de liceu, clasa a XI-a, se pot înscrie promoția clasei a X-a liceu, dacă nu au depășit vîrsta de 19 ani împliniți pînă la 15 septembrie 1979 ● Constantin Răducu, Tecuci: ați fost informat exact, absolvenții primei trepte a învățămîntului liceal care nu continuă studiile în treapta a II-a de liceu sau în școala profesională se încadrează în producție, fiind obligați să efectueze un stagiu de practică cu durata de 6—12 luni ● Viorela Marcu, Lugoj: Constațiile în legătură cu concursul de admitere se depun la

unitatea de învățămînt în care s-a susținut proba, termenul fiind de 48 de ore de la afișarea rezultatelor ● Ioana Petri, Arad, Ilina Bărbulescu și Antoaneta Furdul, Iași, Viorela Matei, Căvărnan, Caraș Severin, Anca Ovanic, Adriana Rostopol, Gena Andorine, București: Pentru a urma o școală în acest profil, adresați-vă direct Ministerului de Interne ● Iancu Perșiu, Brăila: Școala la care vă referiți este Școala profesională nr. 1, municipiul Constanța, Bd. 1 Mai nr. 44 — telefon 24767 — și funcționează pe lângă Șantierul naval, M.I.C.M., avînd profilul mecanică.

HORIA PĂTRAȘCU ■

ADMINISTRATIV

● Elisabeta Bădiloiu, Calafat: Se poate accede ajutor lunar copiilor care au devenit invalizi de gradul I sau II, înainte de împlinirea vîrstei de 16 ani, în raport de gradul de invaliditate, numai după încetarea plății pensiei de urmaș. Cum fiul dv. nu a beneficiat pînă în prezent de pensie de urmaș, nu este po-

sibil să i se acorde ajutor lunar ● Grup locuitori, str. Codrului: Ne scrieți de neacuzările pe care le aveți cu strada, dar omiteți să menționați localitatea. Reveniți ● Georgeta Buium, Giurgiu: Nu puteți fi înscrisă la pensie din anul 1977, pe caz de boală, deoarece din anul 1969 nu mai lucrați în C.A.P., deci nu v-ați îmbolnăvit ca urmare a muncii în unitatea cooperatistă ● Gheorghe Ștefănescu, București: Conform legislației în vigoare puteți beneficia o singură dată de credit de la stat pentru construirea unei locuințe ● Elena Constantin, Jilava: Nu vă încadrați în prevederile Decretului 197/1977 pentru primirea unui ajutor lunar ca mamă cu mai mulți copii, întrucît nu aveți în îngrijire 5 sau mai mulți copii sub 18 ani.

MARGA NEDELEA ■

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal că o pot face în fiecare zi între orele 10—13.

Eveniment cultural

Teatru politic

Am vizionat în premieră piesa **Credința** de Ion Coja, pusă în scenă de Teatrul de stat din Constanța, în cadrul unei serii de piese originale românești, intitulată Teatrul politic.

Piesa colegului nostru de catedră și revistă Ion Coja este o dezbatere convingătoare asupra evenimentelor și personalităților politice și culturale care au marcat epoca celei de-a doua jumătăți a veacului trecut, momentul Unirii Principatelor, al războiului pentru independență pînă în pragul Unirii celei Mari.

Ion Coja, profesor de limbă, este un foarte bun cunoscător de istorie și simțire românească, știe să vorbească prin personajele sale într-o firească și adincă și curată limbă istorică românească, astăzi din ce în ce mai puțin stăpînită de minutorii condeiului.

Am asistat două ore bune la o profundă lecție de patriotism adevărat susținut de patosul firesc al evenimentelor și convingerilor ferme în demnitatea și măreția tănuită a ființei noastre naționale mărturisite de oameni intrați pentru totdeauna în conștiința noastră istorică precum Kogălniceanu, Maiorescu, Brătianu, Rosetti, Ghica, Bănuțiu.

Coja încearcă să pună în lumină trăinicia ideilor pașoptiste care își găsesc măcar în parte realizarea în istorie în evenimentele ce i-au urmat înfăptuite de alte personalități unele apărute neașteptat în istoria noastră precum regele Carol după abdicarea lui Cuza dar care au fost constrinse de structura firii noastre să acționeze adesea contrar intereselor lor proprii, în spiritul acestei măci și rînduiri milenare a ființei noastre. Cu rafinament convingător Coja arată convertirea lăuntrică la interesele noastre naționale, captarea înceată dar sigură la specificul, la durerile și bucuriile noastre a regelui Carol străin total de noi la începutul carierei sale în fruntea României în așa fel cîștigat pentru apărarea destinului țării încît la propunerea de a deveni rege al Spaniei, Carol angajat în scorta României asimilat istoriei românilor va refuza să plece de aici. Este o matură și necesară reconsiderare prin care piesa lui Ion Coja depășește cadrele unei scrieri de ocazie, însemnînd un moment în procesul lent dar sigur al apropierii noastre de adevărurile ce ne păstrează aici în jurul Carpaților.

Nu am de gînd să povestesc piesa aici. Am convingerea că ea va deveni cunoscută și popularizată așa cum trebuie pentru că e opera unei conștiințe românești care se va impune prin forța morală care-i hrănește munca și înzestrarea. Teatrul din Constanța cu actorii lui din această piesă se pot bucura de o lucrare ce-i zidește pe ei înșiși în egală măsură ca și pe spectatori.

IOAN ALEXANDRU ■

Un spectacol document

Dramaturgul Ion Coja dezbate în piesa „Credința”, un fragment de epocă intens controversat în secolul trecut care ia ca moment de referință sublima domnie a lui Alexandru Ioan Cuza și traversează epoca domniei unui principe străin adus la cîrma țării în urma unor evenimente precipitate. Autorul reconstituie în instanță personalități care au încercat și au reușit să se ridice deasupra vremurilor imprimînd cursului istoriei sensurile nobile ale aspirațiilor românilor de pretutindeni și din toate timpurile de a fi liberi, independenți și suverani în țara lor.

Spectacolul desfășurat de actorii din Constanța, cu o mare credință în virtuțile textului și în suflul ei profund patriotic, ridică temperatura debaterii la incandescentă. Ileana Ploscaru își asumă riscul nobil de a-l interpreta pe autor cu luciditate și logică limpede, fără ambiguități și compromisuri. Romei Stănciugel intruchipează cu inteligență rolul fostului principe Carol, renunțînd la clișeele caricaturii și pamfletului, păstrînd personajul în sfera realului și credibilului, subliniindu-i magistral limitele, ezitățile, erorile grave, uneori criminale, dar și calitățile de bun organizator și strateg. Longin Mărtouiu atinge uneori imponderabilul în reprezentarea poetului-comentator neliniștit și romantic al vremurilor. Virgil Andriescu îl incarnează pe Bismark cu sarcasm și cinism bine temperat, fără efecte „pirotehnice”. Dar marea revelație a reprezentației o constituie creația excepțională a lui Jean Ionescu în rolul lui Brătianu, rol parcă scris pentru puterea de concentrare și de comunicare a acestui actor.

Spectacolul e deci expresiv mai ales prin valențele fundamentale ale textului, prin jocul unor actori și prin extraordinara dăruire a ansamblului. Regizorul Constantin Dinischiotu a servit textul cu patos și însufletire, dar unilateral în plan estetic. A greșit acceptînd un decor (semnat de Constantin Rusu) care închide spațiul scenic ca la o reprezentație corală, a greșit transformînd demonstrația într-un recitativ, într-un poem, într-un montaj dramatic cu muzică, a greșit supralicîțind tocmai defectele textului: unele pasaje discursive, declamatorii ce anulează efectul de proces, de dezbatere, de teatru document, sau unele scene improvizate de autor care scapă din condei petele de cerneală ale citorva personaje schematice. De aici, momente de teatru nalt, momente de indiferență din partea publicului la un spectacol care ar fi trebuit să-l țină permanent cu suflul la gură. O dovedește faptul că la lectură piesa este mult mai interesantă și mai fertilă în soluții de reprezentare scenică decît în spectacol!

ADRIAN DOHOTARU ■

Profesiune de credință

Am avut mai mulți profesori decît credeam

Bunicul meu m-a dus, cînd aveam 5-6 ani, pentru prima oară la un concert, la Ateneu. Cînta Valentin Gheorghiu...

Și, de-atunci, am învățat mereu de la acest mare pianist.

Părinții mei, tot de pe-atunci, mă duceau să cînt și să învăț pianul pe la mulți profesori.

Și astfel, peste pasiunea mea pentru muzică și pian, de care eu habar nu aveam pe-atunci, au venit, raze de lumină, sfaturile profesoarei Eugenia Ionescu și ale soțului ei, profesorul Gheorghe Ionescu - primii mei mari dascăli în ale muzicii.

Prin ei am avut și norocul să ajung să învăț cu maestrul Jora și mult mai tîrziu am priceput că de la ei toți am învățat mai mult decît muzică în sine.

Apoi Florica Musicescu și imprimările lui Dinu Lipatti m-au învățat să gîndesc muzica și pianul - împreună.

Dar sfaturile, lecțiile de armonie, de pian cu profesori ca Florin Eftimescu, Alexandru Pașcanu, Muza Ciomac, Aurelia Cionca, Sandu Stoenescu, Maria Fotino? Acum îmi dau seama că am avut mai mulți profesori decît credeam.

Unii nu vor ști asta niciodată. Poeta Mariana Dumitrescu, regizorul Eugen Gropșeanu nu au știut că mi-au fost profesori de prietenie și de omenie.

DAN GRIGORE ■

Dragul meu Tudor Dumitrescu, cel mai mare talent al pianisticii românești de azi, greu de egalat, imposibil de înlocuit, nu a știut că și eu eram elevul lui.

Stimată Cella Delavrancea - nici nu știți cît vă datorez și cît mai pot învăța de la Dumneavoastră!

Pe zi ce trece îmi dau seama mai profund de rolul imens pe care l-a avut în formarea mea și pe care îl are, chiar în felul meu de a cînta la pian, acest minunat om și doctor Octavian Hanganu!

Dar de la Richter, Cicolini, Michelangeli cît am învățat, fără să-i cunosc personal!

...Astfel, ascultîndu-mi colegii în sala de concert, mă gîndesc ce participare uriașă, nevăzută de entuziasm, competență, energie, încredere, dăruire și viață există în munca fiecăruia, în personalitatea fiecăruia. În personalități ca Alexandru Preda - această revelație de prim rang a tinerii generații. Ca Dan Atanasiu - cu rigoarea și echilibrul lui. Ca Dana Borșan - cu forța interioară a muzicalității sale.

Sau Cristian Beldi, Carmen Mihalache cu strălucitorul lor talent pianistic.

Dar Delia Pavlović, la cei 17 ani ai ei - un giuvaier al pianisticii noastre românești care a dat lumii pe Lipatti!

Și aceștia sînt doar cîțiva dintre pianisții tineri cei mai cunoscuți în viața noastră muzicală, într-o ordine întâmplătoare.

Fiecare din aceste talente poartă turnat în creuzetul său eforturile, talentul și ceva din viața multor oameni, deși de nespecialitate, de la care învață mereu.

Acești tineri și mulți alții reprezintă după mine, una din cele mai frumoase și mai nobile investiții care se fac la noi. Flori în grădina muzicii românești - pentru că și noi, interpreții, tot muzică românească facem - chiar cîntînd Bach, Verdi, Schönberg sau Ceaikovski.

O floare dăltuită în piatră de EUGEN PATRAȘ pentru frumusețea Litoralului

● GAP LINPEDE

PATRIMONIU

Alături de cele mai reprezentative volume aparținînd bibliotecii lui Lucian Blaga, aflată la Cluj-Napoca, și de cîteva obiecte cu caracter memorial care au aparținut poetului și care vor fi donate în cursul acestui an, Muzeul literaturii române a intrat în posesia unui important fond de manuscrise, cuprînzînd 1116 file ce ilustrează aspecte diferite ale creației poetului și filosofului Lucian Blaga. Din fondul achiziționat se esorbînd, ca importantă, manuscrisele versurilor de debut (suociclerile „Suflul și umbra”, „Risul satirului” și „Tăcere”), ciclul „Poeme”, dactilograma, cu intervenții și semnătura autografă a poetului, a ciclului „Pașii profetului”, manuscrisele „Lauda somnului”, „La curțile dorului”, ale poeziilor scrise între 1940 și 1961, al dramei

„Zamolxe”, precum și versiunea finală a acesteia.

Corpusul poetic achiziționat mai cuprinde, de asemenea, unele traduceri din lirica engleză, efectuate de poet în colaborare cu soția sa, Corneelia Blaga, toate oferind posibilitatea pătrunderii în laboratorul de creație deosebit de complex al lui Lucian Blaga.

ROMULUS ANTONESCU ■

CARTE

Aflat la a 6-a carte publicată, Ion Bodunescu, ofiter în Ministerul de Interne, merită atenția noastră. O merită intrucît, cu cîteva excepții, literatura noastră polițistă, de aventuri, se află prînsă în capcana unor șabloane, a unor povestiri lipsite de dibăcie, ridicole chiar. Cartea se cheamă **Inspectorul șef** iar titlul ne spu-

ne că avem un fel de jurnal al activității unui comandant de inspectorat județean din cadrul ministerului amintit. Scriitorul - inspector șef - nu omite din amintirile sale mai nimic și bine face. Cazurile, autentice din cite ne sîm seama, sînt prezentate clar. Inventarea intrigii, plasarea unor lucruri limpezi ca lumina zilei în sfera enigmaticului reprezintă și ele capcane ale genului.

Ar mai fi de spus ceva, de fapt lucrul cel mai important. Cu sau fără voia sa, scriitorul Ion Bodunescu trasează un portret de inspector șef pe cit de neașteptat, pe atît de original. Iată că acest inspector șef are timp de toate. „Bătrînul” - cum i-ar fi zis un scriitor de mina a doua - elucidează cazuri, dă îndrumări de specialitate, discută cu oameni de toate categoriile dar nu se dă în lături nici de la o vinătoare. Ion Bodunescu are o contribuție remarcabilă la crearea adevăratului portret al comandantului de

militie din anii noștri. Scriitorul ne face să iubim omul, ceea ce înseamnă un lucru patetic și-l salutăm cu emoția cuvenită.

EUGEN SECELEANU ■

Două apariții de marcă la Editura „Minerva”. Prima se intitulează **Cin-tecele și poveștile Oltului** și cuprinde folclor din zonele Scornicești, Drăgănești-Olt, Corabia. Volumul este închinat președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cităm din prezentarea cărții semnată de Ioan Șerb: „...această carte, prin ceea ce este mai autentic popular și izbutit artistic, reușește să fie o expresie a vieții, a istoriei, a minții și sufletului românesc, a concepției și viziunii originale a poporului nostru asupra frumosului din univers, un mesaj încercat de înțelesuri profunde și frumuseți armonioase către întreaga omenire, al umanității românești” ● La aceeași editură au apărut și două volume

din opera lui Hegel - **Despre artă și poezie**. Selecție, prefață și note de Ion Ianoși ● Teodor Bulza este prezent în librării cu primul său roman: **Iulie**. Fragmente din această carte ați putut citi și în revista noastră. Vom reveni într-un alt număr pe larg asupra acestui roman care consacră un prozator ● Un volum pasionant este cel al cunoscutului medic oftalmolog Petre Vancea: **Din nou lumină**. Cităm din **Cuvînt înainte** această mărturisire de credință: „Unii muncesc că n-au încotro, reducînd totul la necesități biologice. Acest „n-am încotro”, eu l-am înlocuit cu pasiunea pentru muncă și cu conștiința valorii ei. A trăi nu înseamnă numai a-ți alege o meserie și a o exercita de dragul ei. Există un adevăr ce nu poate fi ignorat, și anume, că viața în sine este o profesiune și încă una foarte grea, care presupune opțiuni pentru anumite valori. Aceste valori sînt, de fapt, sensul însuși a ceea ce numim viață”.

● La Editura „Junimea” a apărut o carte care atestă nu numai interesul neîntrerupt manifestat față de cel mai mare poet al nostru, Mihai Eminescu, ci și cunoașterea lui tot mai profundă și pe alte meridiane. **Mihai Eminescu și problema romantismului în literatura română** este un studiu valoros aparținînd cercetătorului sovietic I. A. Kojevnikov, o lucrare de referință în bibliografia exegezelor închinată autorului **Luca-fărului**. Vă prezentăm concluzia acestui studiu: „Eminescu este poetul care încheie romantismul clasic. Acesta este locul său în poezia mondială și în cea românească, în istoria literaturii, dar în memoria oamenilor el rămîne un cîntăreț pur și delicat al nemuritorului sentiment al dragostei, un mare poet, căutător al adevărului, un patriot înflăcărat” ● În aceeași colecție - **Eminesciana** - a fost publicată la Iași în prima dată - teza de doctorat a lui G. Călinescu susținută la Iași în anul 1936. Lucrarea tra-

Să ne cinstim ctitorii

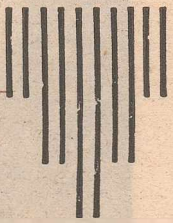

Gheorghe Anghel

„Subsemnatul Anghel Gheorghe, fiul lui Doicin și Elena, de profesie sculptor, domiciliat în str. Levănțicăi nr 13, raionul Tudor Vladimirescu, fiind în deplinătatea facultăților mele mintale și nesilit de nimeni, dispun prin testament următoarele :

Republica Populară Română va moșteni, la încetarea mea din viață, întreaga mea avere ce se va găsi la moartea mea, așa că în acest fel institui ca legatar universal al meu Statul Român.

Arăt că principala mea avere constă din operele mele de artă — sculpturi“. (1962, aprilie, 7) Gh. D. Anghel.

Vorbiți și scrieți românește

Întreprindere sau întreprindere?

Cînd se arată că alfabetul limbii române este compus din 28 de litere, a căror ordine este de la a la z, după enumerarea convenită, se precizează în **Indreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație** că literele mari corespundătoare lui *ă, â, î, ș, ț* se scriu și ele cu semne caracteristice : *Ă, Â, Î, Ș, Ț*. În practică, din motive diverse sau din comoditate, regula se respectă mai puțin. Consecințele sînt, uneori, neașteptate. De exemplu, multe întreprinderi își prescurtează numele folosind inițiale. S-a ajuns astfel la **ITB, ITIA, IEA, IUT, ICM, IOR** etc. I-ul mare din față este de fapt un *i*, dar nimeni nu-l scrie și nu-l pronunță *i*. Mai mult decît atît, din această greșală au apărut cuvinte noi : **itebist** — lucrător la ITB (după modelul **ceferist**) și nu cred să fie om care să zică **itebist**. Între timp, scrierea cu *I* s-a generalizat și se pare că nu e nimic neobișnuit pînă aici. Nu e neobișnuit, dar un proces surprinzător a fost declanșat : modelul scris cu majuscule a imprimat în conștiința unora forma **întreprindere**, pronunțată ca atare. Greșeala are tendința să se extindă, de aceea este bine să amintim că termenul corect este **întreprindere**, că el denumește o unitate economică de producție sau de comerț, supusă unei condu-

ceri unice și că derivă din verbul **a întreprinde**, care înseamnă a se apuca de ceva, a se angaja la ceva, a începe executarea unui lucru (cf. Dicționarul limbii române moderne). Verbul este alcătuit din **între-** și **prinde** avînd ca model fr. **entreprendre**. În limba română **între-** provine din latinescul **inter**, încă o dovadă că pronunția **întreprindere** n-are nici o justificare, deși are o explicație.

Printr-o alterare asemănătoare a rostirii (dar din alte motive) trece și adverbul **încotînuu** ajuns **încotînuu**. Cuvîntul este compus din material românesc : **în + cotînuu** și înseamnă „mereu, întruna, fără încetare“. Pronunția **încotînuu** s-a născut probabil din impresia unora că s-ar afla în fața unui neologism. Limba română nu are prepoziția **în** (lat. **in a dat la noi in**), ca atare toate cuvintele compuse cu **în** sînt împrumuturi, mai ales din franceză. În limba franceză, **in** creează perechi antonimice pe care le-a preluat și româna : **abil — inabil, activ — inactiv, corect — incorrect** etc. Ar însemna că **încotînuu** este antonimul lui **cotînuu**, sens pe care nu-l resimte nici un vorbitor român, nici măcar cel care pronunță greșit **încotînuu**.

Etimologia fantezistă, analogiile pripite alcătuiesc, după cum se vede, încă o sursă a greșelii, deși interesul pentru faptele de limbă este într-o continuă creștere. Lingviștii consideră greșeala ca principal motor al dezvoltării limbii, pentru că de multe ori modificările din limbă sînt rezultatul generalizării unor greșeli. Să aibă cazurile semnalate mai sus această șansă ? Sau ne aflăm în fața unui fenomen trecător făcut inofensiv prin cunoaștere ?

NICOLAE I. NICOLAE ■

O mare prezență poetică:

Virgil Teodorescu

În zilele acestei veri, unul dintre poeții de prim rang ai literaturii noastre contemporane, Virgil Teodorescu, a împlinit 70 de ani.

Tot de curînd, scriitorului i-a apărut un nou volum, **Legea gravitației**, care ni-l înfățișează la fel de credincios unei arte poetice neincorsetate de nici un fel de prejudecăți, așa cum ne-a obișnuit încă de la **Blămurile oceanelor** din anul 1945. Pe parcursul a aproape 35 de ani — de fapt, primele sale încercări lirice notabile datează cu mult mai înainte — Virgil Teodorescu a acreditat imaginea unui poet pentru care accesul la cuvîntul poetic este cît se poate de lesnicios. El pare să transforme în poezie orice spune, aidoma legendarului rege care preschimba în aur obiectele atinse. Vocea sa este aceea de a fi autorul unei „poezii neîntrerupte“, al unui vast poem despre decadența și înălțarea omului, despre triumful său în ciuda tuturor convulsiilor istoriei contemporane, uneori exemplificate prin imaginile halucinante ale „cuptoarelor naziste“, ale „constructorilor ruinei“. Poezia sa cheamă la luptă împotriva tuturor aberațiilor care încearcă să îndepărteze umanitatea din drumul ei firesc spre fericire. De aceea, o revoltă permanentă răzbate din poemele lui Virgil Teodorescu. Un tir necruțător se abate asupra fărădelegilor săvîrșite contra omenirii. Tonul său este întotdeauna vibrant, de un patetism capabil să incite la acțiune. Poetul nu acceptă decît arderile la cea mai înaltă temperatură și repudiază sentimentele căldute, contemplarea universului și a societății cu o bunăvoință lipsită de criterii : „Nu, nu e totul să iubești așa / cu-o bunătațe zilnic irosită, / ci să aduni mepeu, ca-ntr-un focar, / în inimă, iubirea hărtuită, / și s-o arunci să ardă luminînd, / să ardă luminînd măcar o clipă — / chiar de-o să cadă moartă la pămînt / cu ultima zvîcnire de aripă.“

Cele mai multe dintre poemele scrise de Virgil Teodorescu preamăresc libertatea. Începînd cu libertatea cuvîntelor poetice cărora li se dă cu generozitate dreptul să se ivească în combinații deseori șocante pentru cititor. Dar nu este nimic gratuit în această descătușare a fanteziei creatoare. Ea rezinză la o invitație adresată stăruitor semenilor de a îndrăzni la rîndul lor să cuteze la cele mai îndepărtate zări ale cunoașterii și ale trăirii, fără a li se năsea nici o țintă de neatins și fără a se lăsa ademiniți de instalarea în suficiența aparent ocrotitoare. O conștiință a acestui secol îi indeamnă pe cei din jur să nu admită anchilozarea în șabloane și mediocritate. Încă din tinerețe sa iconoclastă poetul a smuls pinzele mincinoase care le ascundeau pe cele reale și a proclamat dreptul omului de a nu fi minuit ca o marionetă de mecanismele istoriei. El a întreprins o mare acțiune în favoarea eliberării totale și necondiționate de orice viziuni înguste asupra vieții, în scopul împlinirii supreme. Iată deci că opera sa nu se adresează numai cititorva indivizi dornici să deguste cu deliciu manevrele neașteptate ce se pot executa cu vorbele. Virgil Teodorescu a urmărit ca poezia lui să devină o puternică armă de luptă pentru dobindirea unei gândiri neînrobite nici unei servituți. Poemele lui de dragoste sînt cea mai bună dovadă a efortului întreprins de poet pentru dezrobirea de convențiile umilitoare. În aceste poezii îndrăgostirii nu-și aparțin niciodată unul altuia ca niște obiecte ci se întilnesc ca două ființe libere care își decid singure destinul în orice clipă a existenței lor : „N-am să te beau, n-am să te înăbuș / n-am să te înham la aurora boreală / această trăsura de gală mincată de cancer / n-am să te închid în girle ca pe dama de companie a țarinei / eu n-am să-ți cer / pentru biciul meu diafan de ardezie / mușchii prelungi ai obrazului...“

Poetul înțelege că lumea este bolnavă dar nu se mulțumește doar să constate acest lucru și să-i contemple inactiv rănile. El încearcă să-i descopere leacurile potrivite și s-o vindecă. De aceea Virgil Teodorescu nu este un poet revoluționar doar în expresie — cîți n-au eșuat aventurîndu-se în experiențe literare lipsite de sens deoarece uitau că țelul lor trebuie să rămînă omul și frămîntările lui — cît mai ales prin marea sa credință că lumea este perfectibilă și că merită să lupte pentru aceasta chiar dacă uneori șansele țî se par minime.

O astfel de operă poetică nutrită cu cele mai nobile aspirații umaniste nu indeamnă numai la reflecție ci și la faptă curajoasă și responsabilă. Și ce-și poate dori mai mult literatura decît să devină un sprijin de fiecare zi în acțiunile omului ?

Să salutăm deci o astfel de Poezie, ca pe un bun de preț al nostru, al celor de azi, convinși fiind că e un bun de care se vor bucura și generațiile viitoare. Să salutăm deci această mare prezență poetică aflată printre noi, căreia trebuie să-i acordăm cinstea convenită și să-i rostim întotdeauna cu mult respect numele : Virgil Teodorescu.

GEORGE ARION ■

CAP LIMPEDE

tează despre unul din manuscrisele eminesciene, **Avatarii faraonului Tia**. Ediția este îngrijită și prefată de D. Vatamaniuc care semnează și notele, anexele și indicii volumului. Tot la „Junimea“, într-un tiraj destinat să mulțumească setea de romantism și aventură a tineretii, s-a editat „Valea lunii“, unul din romanele mai puțin cunoscute ale lui Jack London. Traducerea Gabrielei Gheorghiu, un excelent model de profesionalitate.

REVISTE

Un fapt de cultură care merită să fie cunoscut se desfășoară de trei ani în orașul minier Brad. Este vorba de **Agora** — revistă de cultură cu public — o revistă inedită în ceea ce privește modul ei de existență. Lunar, în fața unei săli întotdeauna pline cu un public divers,

cîțiva bărbați și cîteva femei — de meserii și vîrste diferite — în alocuțiuni de maximum 5 minute despre probleme culturale și științifice. Spațiul dintre aceste scurte cuvîntări este punctat muzical. Întreaga manifestare este înregistrată pe bandă de magnetofon și păstrată ca o mărturie a credinței acestor contemporani ai noștri că „spațiul civic al micilor orașe are rezerve de inteligență ce cu ușurință pot urni mari și suave întreprinderi spirituale, apoi că evenimentul cultural, dacă este lucrat cu migală și responsabilitate, strînge comunitatea în jurul său, pregătînd-o pentru nevoile patriei“.

Animatorul acestui „suave întreprinderi spirituale“ este juristul Tiberiu Vanca. Invingînd inerții și prejudecăți, el a reușit să închege un „colectiv redacțional“ entuziasmat și bine pregătit, capabil să compună cu meșteșug paginile sonore ale revistei. Să răsfoim im-

preună sumarul numărului 31, pentru a vedea că într-adevăr **Agora** „slujește frumosul prin cuvînt și imagine“ : Ionel Golcea — **Recitînd pe Cezar Petrescu** ; Felicia Neag — **Tudor Argezi — poet al omului** ; Virgil Trufașu — **Acupunctura** ; Sorin Costina — **Tonitza** ; Traian Bosdoc — **Argument pentru România pitorească** ; Lucian Bumbea — **Descifrînd lumea miraculoasă a Thaliei** — Tennessee Williams — **Orfeu** ; Anamaria Stoica — **Miezuri de roman** ; Dumitru Hurubă — **Vizita bătrînului domn** (proză scurtă) ; Teodora Lung — **Debut poetic** ; Imre Kiss — **Omul secolului XX** — Măsura cantității de informație ; Lucian Bumbea, Stratica Petrișor — Tennessee Williams — **Orfeu în infern** (fragment) ; Tiberiu Vanca — **Propuneri pentru geneza mitului** ; Ioan Făgădar — **Inscripții pe bolta de azur a universului** — principii de radioastronomie ; Georgeta Bodiciu — **Revista**

revistelor ; Pelicula **Agora** — **Șapte minute cu cineclubul Zarand**. După cum se vede, **Agora** este o revistă cu o sferă largă de cuprindere, care poate să se adreseze în egală măsură tinerilor și vîrstnicilor, precum și celor mai diferite profesii. Totodată, ea este receptivă la problemele cetății, se face ecoul lor cu o mare responsabilitate, dovedind că nimic din ceea ce se desfășoară în prezent în această țară sau pe alte meleaguri nu are de ce să lase indiferență colectivitatea de aici. Viața **Agora** este spulberă imaginea învechită a orașelor de provincie unde nu se petrece nimic și acreditează imaginea unui oraș socialist unde efervescența culturală este o urmare firească și o completare fericită a creșterii sale economice.

Un lucru trebuie reținut : nici un moment **Agora** nu s-a transformat într-un loc privilegiat unde cîțiva inițiați se adună și oficiază un ri-

tual numai de ei înțeles. Dimpotrivă, prin toate mijloacele se caută — și se reușește — trezirea interesului unui public cît mai larg din care oricînd se pot recruta noi colaboratori. Mai trebuie menționat și faptul că la **Agora** sînt invitați numeroși oameni de cultură și știință de pe întregul cuprins al țării, ca o firească recunoaștere a apartenenței la același spațiu cultural.

Această revistă sonoră prin care „oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei“ se integrează firesc în mișcarea amplă a Festivalului „Cîntarea României“, dovedindu-se încă o dată de ce uriașe resurse de talent și putere creatoare dispune poporul nostru. Nu ne rămîne decît să le urăm succes acestor oameni inimoși din orașul Brad care nu au așteptat cu minile încruciate să li se ofere de-a gata o posibilitate de exprimare, o șansă de a li se face auzită vocea în cuprinsul românesc, și s-au apucat pur și simplu de

treabă și și-au inventat ei înșiși o astfel de modalitate, surprinzătoare, poate, dar eficientă și care nu lasă să se piardă valori, întreținînd un minunat climat intelectual în această parte a țării.

GEORGE MAREȘ ■

ION GHEORGHIU Grădina suspendată

„Caminante”

Jurnal mexican (71)

Ultima noapte în Yucatán

1. Mérida. Hotel Bojorquez

Spaniolii, punind temelile Veracruzului, au ridicat un zid și o spinzurătoare. Locuitorii au apărut după aceea. Care va fi fost începutul Mérida? Stau treaz, în camera hotelului, mult după miezul nopții. Am încercat să adorm, dar n-a fost chip. De-afară pătrunde pe fereastră o lumină galbuie, de incendiu tropical, și pentru a mă opune insomniei mi-am luat jurnalul să scriu. Nu cunosc un mijloc mai bun de a mă lupta cu o noapte goală. Chiar dacă nici astfel nu obțin decât victorii cu care nu am ce face, căroră le-aș prefera o înfrângere fericită.

Stăm aici o singură noapte. Aceasta. Miine seară ne vom întoarce cu avionul la Ciudad de México. Ne vom despărți de autobuzul nostru torid și de Enrique.

E cald. O febră aproape subversivă, în aer. E una din acele nopți când pe buzele jaguarilor de piatră începe să fluture un zîmbet ironic. Nervii mei aproape arși de insomnie se transformă în liane și, dintr-odată, mă revăd, mă simt în junglă... Alunec parcă într-un desigur inextricabil, unde abia mai găsesc o cărare spre un luminis care nălucește printre palmieri și eucalipti, mă aflu apoi într-o vegetație exasperată de noaptea tropicală, crescând desfrinată și provocatoare. Fluturi insolenți zboară leneși în jurul meu, fără să le pese că mai târziu ar putea fi masacrați de frig, plante crescute pe aceeași rădăcină stau imbrățate incestuos... unde mă întorc e un lux vegetal fără limită și fără rușine, de o frumusețe aproape perversă, care ar putea alimenta nesfârșite fantezii baroce, o exuberanță dionisiacă... și șerpilor dormind toți cu gura deschisă, ca în sculpturile vechi... Umbre și plante se amestecă, încit nu mai știu unde sfârșesc unele și încep altele, într-un abis de parfumuri ce putrezesc, într-un infern somptuos sau într-o orgie ambiguă. Din întuneric mă pindesc ochi fosforescenți... sint, poate, luminile din Mérida, iar palmierii nu sint decât palmierii din parcul Alameda, căci Mérida are ca orice oraș mexican un parc Alameda, dar nu mai știu... și parcă zeii au început să ridă în hohote de mine, iar zeul vântului și-a pus masca pe care o poartă în aproape toate statuile, cu un fel de tub prin care șuieră... Zeii imi repetă că la fiecare cincizeci și doi de ani e un sfârșit de secol, că atunci focurile trebuie stinse și toată lumea trebuie să se strângă lângă treptele vechilor piramide, să aștepte în cea de a treisprezecea noapte trecerea stelei Yohualtecutli. Dacă ea va apărea pe boltă, atunci lumea va mai dura. Dacă nu... iar eu implinesc tocmai această vîrstă. Și iată-mă, parcă, singur lângă treptele piramidei de la Palenque, cu jungla la doi pași de mine. Noapte neagră în jur, vîntul lunecă prin frunzișul palmierilor corozo ca o șopîrlă și îi infioară, se aud țipetele unor păsări necunoscute, un foșnet, tăcerea, șerpilor au probabil insomnii, iar eu mă uit la cerul acoperit de un nor alb, așteptînd cu teamă dacă Yohualtecutli se va ivi cînd va trece norul sau nu. O clipă vîntul bolborosește ca Pythia la Delfi și dintr-odată văd că în jurul meu se face lumină, o lumină portocalie, violentă, din ce în ce mai orbitoare și, cînd mă uit bine, imi dau seama că s-a aprins pădurea, arde cu flăcări înalte, din ce în ce mai înalte și, pe măsură ce incendiul se lățește, jungla dispare și, în jurul meu, reapare Mérida, reapare parcul Alameda, unde stau pe o bancă și privesc cerul. Norul a trecut, cerul e acum plin de stele, dar care dintre ele ar putea fi Yohualtecutli? Cei cîțiva palmieri din parc sint surescîtați de căldura acestei nopți care dă și zidurilor vise echivoce și face fluturii aproape obsceni... Otrava tropicelor își face efectul, intoxicația cu soare a ajuns acum în punctul culminant... Imi amintesc de triburile care folosesc în Mexic plante halucinogene, care îi amestec pe cei ce le mestecă între dinți, făcîndu-i să vorbească fără șir. Mi-ar trebui acum un cuvînt scurt, un cuvînt care nu există, pe care să-l inventez eu și căruia să-i fiu recunoscător, un cuvînt simplu ca sfatul lui Euripide care ne îndemna să iubim nebușește tot ce strălucește pe acest pămînt, fiindcă altă viață nu ne este cunoscută, și care să-mi lumineze drumul cînd biblîi prin junglă. Căci lianele se încîlcesc iarăși în jurul meu, mă împleticesc în ele și singerez, eu sau amintirile mele, nu-mi dau seama, sau dragostea, un cuvînt care singerează în mine mereu... Într-o asemenea noapte Cortés se va fi trezit speriat. Și tot într-o asemenea noapte va fi scris Pascal aceste cuvînt: **on mourra seul**. Nimeni nu se poate salva de tristețea de a muri singur, dar e normal să nu ne împăcăm cu ceea ce ne impune să trăim singuri. De aici au pornit totdeauna toate pentru mine, iar acum, din propriile mele cuvînt se formează lianele, jungla prin care mă pierd, caldă, abisală și primejdioasă. Brusc, iarăși piramida de la Palenque. Pe aceste trepte am suit într-o zi, m-am lăsat bătut de vînt și îmbătat de lumină. Deasupra mea era atunci un cer limpede, fără nici o amenințare și nu mă temeam de nimic. Acum în virful piramidei se află o umbră, un preot maya cu un cuțit de obsidian în mînă și ochi impenetrabili, de cuarț. Și nu e singurul lucru schimbat. Șerpilor de piatră devin mîldioși, insinuanti, încep să se legene, ca și crengile eucaliptilor. Intre timp, zeul vîntului continuă să șuiera o melodie ciudată din tubul măștii sale, iar fluturii dansează în jurul lui. Mă tem? Ca ochii pisicilor, frica lucește mai ales noaptea. Și totuși știu că sint într-un hotel din Mérida. Nu pot să dorm și e trecut de miezul nopții. Știu că două somnifere ar rezolva, poate, totul. Dar în loc să le iau, scriu în jurnal. Febra nopții face totul echivoc și, în întuneric, surisul jaguarilor de piatră a devenit cu siguranță sarcastic. Parcă aud de undeva cîntecul răgușit al păsării quetzal care îl îmbătrînește totdeauna pe Tatle și m-ar obliga, dacă l-aș vedea, să-i spun „mulțumesc, señor”. Și mă leagă în această clipă o fraternitate hăituită de statuile oarbe prin fața căroră am trecut prea grăbit.

OCTAVIAN PALER ■

Unde, cînd și cum se scrie despre muzica tînără?

Marea masă a melomanilor, aflată inevitabil la oarecare distanță de lumea muzicii folk și pop, este tulburată permanent de nedumeriri și întrebări: „mai există Progresiv TM? ce-o fi aia hard-rock? cum a fost concertul cu Eruption?” Cele mai multe dintre ele rămîn enigme, discutate la nesfîrșit și răstălmăcite fantezist.

Așadar, cine face lumină în această avalanșă de date și termeni specifici? Mai concret — unde și cînd pot citi astfel de amănunte cei interesați?

Contemporanul avea o apreciată coloană dedicată „muzicii ușoare” — dispărută odată cu schimbarea profilului revistei. Știința tineretului — care ar trebui să reflecte regulat viața acestui gen îndrăgît în special de tineri — abia de curînd a reînceput să publice articole și note de profil, după o îndelungată și inexplicabilă tăcere. Deoarece Neuer Weg are o audiență evident mai restrînsă, iar Flacăra și-a micșorat un timp spațiul rezervat muzicii tinere, singura gazetă cu „rubrică Top” rămăsese Săptămîna.

Rămîn săptămînalele din alte orașe. În Orizont din Timișoara apar grupaje de informații: nu întotdeauna cele mai necesare, probabil din cauza spațiului foarte redus. Revistele Cronica din Iași și Tribuna din Cluj-Napoca au suprimat chiar și aceste grupaje, publicînd doar topuri. Și iată-ne coborînd pe scara tirajelor pînă la revistele studențești. În Viața studentescă, printre filatelle, modă, șah și bridge răsar cele citeva rînduri ale rubricii „disco”: bine ținută la zi în privința evenimentelor externe. Cea mai spațioasă rubrică apare în Forum studențesc din Timișoara: aici sint publicate materiale extrem de bine documentate despre viața muzicii noastre rock.

Accentul pus doar pe topuri, neînsoțite de comentarii, sădește printre tinerii melomani nociva convingere că doar „hit”-urile contează, că muzica disco „este singura valoroasă”. Dar ce face Muzica (publicația Uniunii compozitorilor) în această direcție? Ce se publică în paginile ei? Răspunsul este simplu: nimic (cele citeva, rare, note au ca subiect muzica ușoară, nu rock și folk).

Lipsa unui flux continuu de informații duce la multe confuzii, la neînțelegeri și opacitate anacronice și nu doar la nivelul melomanilor, ci și la nivelul unor factori cu putere de decizie. Mai mult, inexistența unor schimburi de opinii confundă chiar lumea muzicienilor și comentatorilor în apatie și automatism rutinier, spiritul de emulație dispărînd treptat. Apar tot mai rar

tinere formații de valoare, situație care este și mai gravă în privința cronicarilor. Toți cei care au semnat sau semnează în publicistica muzicii ușoare, folk și rock — Florian Lungu, Octavian Ursulescu, George Stanca, Aurel Gherghel, Cornel Ionescu, Petre Magdin, Nicolae Spirescu, Petru Umanschi — au depășit granița celor 30 de ani,

vîrstă considerată „critică” în lumea muzicii tinere. Nu ne rămîne decît să sperăm că cei 2-3 cronicari-studenți nu vor abandona această preocupare după terminarea studiilor.

Indiscutabil, se impune stringent mărirea numărului rubricilor și „dilatarea” dimensiunilor lor. Și, de ce nu, ar fi timpul ca apariția unei reviste lunare a muzicii tinere să nu mai pară o idee fantasmagorică. Să sperăm că acest deziderat, de multe ori discutat „în culise”, ra-reori exprimat „la scenă deschisă”, va prinde în sfîrșit viață.

FLORIN-SILVIU URSULESCU ■

CONSTANTIN BRANCUȘI: Supliciu

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Unnütze Esser (ID)

Pentru a camufla acest oribil asasinat, Ministerul de Interne a ordonat ca bolnavii condamnați, înainte de a fi transportați la un centru de eutanasiere, să fie mutați succesiv în două-trei spitale pentru a li se pierde urma. În fiecare centru, comisiile de medici anume constituite au primit sarcina să inventeze cauzele deceselor pentru a putea fi informate familiile victimelor, căroră li se trimitea urma cu cenușa a „celui ce s-a stins din viață”.

Cu toate măsurile luate, datorită proporțiilor asasinatului și grabei cu care se desfășura, s-a produs un șir întreg de imprudențe care au făcut să iasă la iveală crudul adevăr. Unii au primit cite două urne cu cenușă, la intervale diferite, pentru același mort. Alții au fost înștiințați despre moartea unora care între timp sosiseră acasă. Spre Ministerul de Interne au început să curgă plîngerii semnate și nesemnate: „O înștiințare de deces mă informează că fiul meu a murit de apendicită. Dar apendicele îi fusese scos în urmă cu zece ani...” „Moartea neașteptată a celor două surori

ale mele în răstimp de două zile mi se pare foarte puțin probabilă... Nimeni nu mă poate convinge că este vorba de o coincidență”.

Principalul centru de executare a programului de eutanasiere a fost castelul Hartheim de lângă Linz. În acest castel, cu superbe coloane construite în stilul Renașterii, s-au experimentat, cumeticulozitate, numeroase modalități de exterminare: combinații de gaze științific elaborate, injecții cu diferite otrăvuri, variate tehnici de asasinare. Abominabilele crime se săvîrșeau în pivnițele castelului. Prin fereștrici practice în uși, medicii fasciști, medicii blestemați, urmăreau cum sint asfixiați cu diferite combinații de gaze cîțiva oameni. Prin vizeta camerei de gazare a crematoriului nr. 2 sau 3 de la Birkenau-Auschwitz, Rudolf Höss, comandantul lagărului, și Mengele, medicul șef al lagărului, au putut prezenta lui Himmler și celorlalți oaspeți de la Berlin veniți în inspecție cum se zbat în chinurile morții, provocată de cristalele albastrii ale gazului „Cyklon B”, 2 000 de oameni deodată. Apoi, după citeva minute, cum arată o movilă formată din 2 000 de „invelisuri umane goale”, lipsite rde viață, înleștate unele de altele.

Da, era nevoie de elaborarea riguroasă a unor metode și modalități care să permită provocarea sigură a morții, în proporție de masă și cit mai repede. Nu era timp de pierdut. „Noi — urgenta pregătirile Hitler — trebuie să dezvoltăm tehnica depopulării. Dacă mă veți

întreba ce înțeleg prin depopulare, vă voi răspunde că am în vedere înlăturarea unor întregi unități rasiliale”.

În timp ce la castelul de la Hartheim, medicii fasciști, medicii blestemați, căutau și experimentau pe viu căi de exterminare în masă, la Berlin, la Wannsee (o suburbie a Berlinului), s-a încheiat un protocol care prevedea lichidarea a 11 000 000 de evrei. Urmău, într-o primă etapă, 20 000 000 de slavi.

Peste cîțiva ani, în lagărele de concentrare nu mai erau zece de mii, ci milioane de unnütze Esser, de „guri de prisos”, de „consumatori inutili”, de „vieți fără valoare”, de „invelisuri umane goale”. Inițialele încercări timide de la castelul Hartheim au luat proporții de masă. Prin fereștrici practice în ușa de la una din pivnițele castelului Hartheim medicii fasciști, medicii blestemați, urmăreau cum sint asfixiați cu diferite combinații de gaze cîțiva oameni. Prin vizeta camerei de gazare a crematoriului nr. 2 sau 3 de la Birkenau-Auschwitz, Rudolf Höss, comandantul lagărului, și Mengele, medicul șef al lagărului, au putut prezenta lui Himmler și celorlalți oaspeți de la Berlin veniți în inspecție cum se zbat în chinurile morții, provocată de cristalele albastrii ale gazului „Cyklon B”, 2 000 de oameni deodată. Apoi, după citeva minute, cum arată o movilă formată din 2 000 de „invelisuri umane goale”, lipsite rde viață, înleștate unele de altele.

OLIVER LUSTIG ■
fostul Häftling nr. 112 398

Două opinii despre o carte de referință:

„Scriitori români de azi”

O faptă critică de seamă

● În urmă cu câteva luni a apărut un excepțional volum de critică literară: **Scriitori români de azi**, vol. I, de Eugen Simion. O astfel de lucrare atestă nu numai existența la noi a unei strălucite literaturi contemporane ci și capacitatea criticii noastre de a oglindi fenomenul literar actual cu promptitudine și cu un nivel profesional remarcabil. Convinși că avem de-a face cu o carte de referință, socotim că discuția despre ea trebuie să continue și găzduim în această pagină două opinii datorate unor personalități ale criticii și istoriei literare.

O veritabilă frescă a literaturii contemporane

Invățăcelul: — Ce mai lecturați, magistre?

Eudoxiu: — Las pe alții „să lectureze”. Acum nu fac decât să citesc ediția cea nouă a cărții lui Eugen Simion: **Scriitori români de azi**, I, apărută la Cartea românească — o veritabilă frescă a literaturii contemporane.

Invățăcelul: — Știu că-l prețuiești foarte mult și că vedeți în el un vrednic urmaș al lui E. Lovinescu.

Eudoxiu: — Așa e. Îmi plac la el formulările sintetice și darul portretizării. Am relevat la apariția primei ediții portretul lui Geo Bogza. În cea nouă, mult adăugită, — cu circa 200 de pagini, — am recitat cu plăcere începutul capitolului închinat (și potrivește epitetul metaforic) lui Nichita Stănescu, colegul și „leatul” său de la liceul din Ploiești.

Invățăcelul: — Mi-amintesc și eu a cele pagini, în care adolescentul apărea cu un nimb de mare prestigiu în fața colegilor săi, dar nu știam că erau de aceeași vîrstă.

Eudoxiu: — Da, poetul, cică singurul „mare” din actuala galerie lirică a cărții, s-a născut în luna martie, iar criticul în mai, al aceluiași an, 1933, primul la Ploiești, al doilea în același județ, la Chiojdea. Mă înclin în fața unei admirații vechi de circa treizeci de ani, chiar dacă nu-l împărtășesc gradul temperaturii, la el mereu febricitantă.

Invățăcelul: — Ați fost cam ironic în articolul consacrat cărții cu ocazia primei ediții. Am auzit însă că i-a plăcut și lui cum l-ați luat în primire. Spuneți-mi, vă mențineți buna părere despre carte?

Eudoxiu: — Firește. Am depistat și citit numeroasele capitole noi și m-am bucurat că editura a mărit simțitor tirajul cărții: de la 2.500 exemplare, la 21.870! Critica lui Eugen Simion, după cum vezi, a ajuns la preț: poate și critica, în genere, care se citește foarte mult. Este un fenomen vrednic de înregistrat.

Invățăcelul: — Prima ediție a întîmpinat cam multe obiecții. Vă amintim?

Eudoxiu: — Firește, i s-a imputat că o greșeală capitală lipsa unor poeți, prozatori și critici, ca și cum cartea ar fi fost istoria literaturii, sau în loc de **Scriitori români**, **Scriitorii români!** Eugen Simion a mărit acum, la toate rubricile, numărul studiilor; printre altele, la poezie, acelea despre Miron Radu Paraschivescu, Mihai Beniuc și Emil Botta.

Invățăcelul: — Ați vorbit de talentul scriitorului. Ce înțelegeți prin aceasta?

Eudoxiu: — Orice scriitor talentat e mai mult sau mai puțin poet. Fără a considera metafora, ca Vladimir Streinu, o modalitate superioară de cunoaștere, sau altminteri zicînd, expresia cea mai potrivită a „intuiției” critice, Eugen Simion o cultivă cu inteligență și farmec, ca atunci când intitulă un capitol al liricii: **Buzduganul unei generații**.

Invățăcelul: — E vorba tot de Nichita Stănescu?

Eudoxiu: — Te-ai înșelat și nu prea. Așa îl numește pe N. Labiș, dar buzduganul a trecut în mina lui Nichita Stănescu, la o dimensiune apropiată.

Invățăcelul: — Adică cum?

Eudoxiu: — Vezi, poezia lui Nichita îi apare „opera unui mare poet”, pe cînd aceea a lui Labiș numai a unui „liric excepțional”.

Invățăcelul: — Care va să zică, nu toți

poeții excepționali sînt mari...

Eudoxiu: — L-ai înțeles prea bine, sau, cum spunea Puiu Iancovescu, l-ai „subînțeles”.

Invățăcelul: — Și care-i a doua mare preferință a lui Eugen Simion, în domeniul poeziei?

Eudoxiu: — Este Marin Sorescu. Îi admiră și poezia, și romanul, și eseistica, și teatrul. Nu-i găsește nici o denivelare în vreunul din aceste genuri diferite. Criticul subscris și paradoxul următor:

„Comicul fiind o intuiție a absurdului — spune un scriitor contemporan — mi se pare mai disperant ca tragicul”.

Invățăcelul: — Nu simțeti de acord.

Eudoxiu: — Firește că nu; desi, atît la tragicul autentic, sîntem zguduți de emoție pînă la lacrimi, cit și la comicul de toate treptele, fie chiar cea mai de jos, sîntem zguduți de ris, uneori tot pînă la lacrimi. Judecă însă despre izvorul deosebit din care fînesc acești numai aparent identici stropi de apă sărată. Să nu mi se spună că luăm, de pildă, în tragic alegerea în unanimitate a lui Agamiță Dandanache. În acel moment, al revizurii Constituției (1884), exista și o certă presiune administrativă, dar și un tumultuos curent de opinie în favoarea liberalismului, care mîgulea corpul electoral, pe cînd conservatorii apela la el, dar în fond îl desconsiderau, ca necopt politicește. Victoria lui Agamiță este aceea a partidului, iar nu a candidatului, care e, cum știi, un imbecil, dar un imbecil șiret și total lipsit de scrupule, deci un abil politician. Spectatorii se distrează pe socoteala lui și nici unul nu ia în tragic alegerea sa. Singurul personaj într-adevăr tragic din opera lui Caragiale e Ion, ocnasul nebul din *Năpasta*, a cărui demență, provocată de torturile la care fusese expus, este colorată mistic. Patru mari actori, Constantin Nottara, Iancu Brezeanu, Ion Sirbu și Emil Botta, l-au incarnat în mod superior. Ne-am îndepărtat însă de la subiect. Ce mai vrei să știi?

Invățăcelul: — Ca atlet al luptei împotriva inefabilului, aveți să-i imputați ceva lui Eugen Simion?

Eudoxiu: — Mă mîgulești. Nu ca atlet, ci ca adversar al tocitului epitet și al falsei categorii estetice, mă cam agasează cînd citesc în cartea lui Eugen Simion, ba adjectivul, ba substantivul **inefabil(-ul)**, ba sinonimele lor: **inexpriabil(-ul)** și **indicibil(-ul)**. Îți atrag însă atenția că Eugen Simion, în fond un critic intelectualist, pe o linie cu mine, încearcă să găsească un **distinguo**, cînd spune, în aparentă paradoxal:

„...inefabilul este un atribut al clarității”.

Invățăcelul: — N-am înțeles nimic.

Eudoxiu: — Vezi vedea mai jos explicația lui Eugen Simion, cu care nu sînt de acord, — dar aceasta, pe altă dată! Iată textul cu pricina:

„Senzația de inefabil apare atunci cînd există și senzația unui efort extraordinar de limpezire a sensurilor”.

Invățăcelul: — Sînt asemenea cazuri în cartea lui Eugen Simion?

Eudoxiu: — Firește, și mai ales în e-xegezele lui „nichitene”. Atunci este un adevărat Nichipercea, un „atlet”, vorba dumitale, al subtilității diabolice. Îți recomand cartea, ia-o și instruește-te. Am zis.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

De cînd l-am cunoscut, lucrînd împreună cu mulți ani în urmă, Eugen Simion a nutrit visul să fie criticul generației sale. Nimic exclusivist în aceasta, o dorință doar mai pasionată ca la alții, de a recunoaște și promova pe autenticii scriitori, sortiți să marcheze literatura română, după anii '60. Visul asumat, transformat în răspundere, (oricite decepții juvenile i-a adus prin nu puține ingratitude) și l-a urmărit fără să-l părăsească nici astăzi, cînd a căpătat o reprezentare matură, mult mai largă. A devenit ambiția afirmării realelor valori ale întregii noastre literaturi contemporane, făurită de cel puțin patru generații scriitoricești. Aș îndrăzni să spun că vechea năzuință, extinsă și slujită de fapte, a ajuns într-o mare măsură să fie împlinită.

Succesul volumelor I și II din seria **Scriitori români de azi** vine să ne-o dovedească. Retipărit cu capitole revăzute aproape în întregime și adaosuri substanțiale, primul tom masiv a atins un tiraj impresionant (22.000 de exemplare). Cînd se întîmplă așa ceva cu o carte închinată autorilor contemporani înseamnă că ea a ajuns o **lucrare de referință**, a ieșit din cercul strict profesional, ca să acopere altul, considerabil sporit și confundat practic cu opinia publică intelectuală. Fenomenul implică și o diferență calitativă. Lucrarea a izbutit să intereseze nu numai pe conștienți curioși să afle cum sînt tratați ei sau amicii lor personali, ci s-a impus ca imaginea cea mai corespunzătoare și judicioasă, pînă astăzi, a literaturii noastre de după 23 August 1944.

Tabloul nu e complet încă, are panouri rămase goale și altele, deocamdată, doar schitate. O recunoaște Eugen Simion însuși, în postfața volumului I, reeditat, unde, la obiecțiile revendicatorilor de sinteze „aglutinante” și „transfiguratoare”, cit ai bate din palme, acceptă resemnat, cu o similitudine umilintă, rolul autorului de „fragmente analitice”. Ironia fină îi dezarmează pe cirtorii de profesie, la capătul tocmai al unui impresionant travaliu săvîrșit.

Eugen Simion are toată dreptatea să reclame a fi judecat, în primul rînd pentru capitolele existente și nu absente din carte. Cele mai complete și scrise cu o maximă comprehensiune aparțin — cum era și natural — companionilor de generație: Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Adrian Păunescu, Nicolae Breban, Fănuș Neagu, Augustin Buzura, Ștefan Bănuțescu, Al. Ivăsiuc. Nu știu ca altundeva opera lor să fi fost examinată în ansamblu atît de atent și drept, din perspectiva întregii creații literare postbelice.

Dar o simpatie, nu mai puțin sinceră, cu efecte aproape la fel de salutare trece și prin paginile închinat lui Zaharia Stancu, Miron Radu Paraschivescu sau Marin Preda și Geo Dumitrescu, pentru a da doar cîteva exemple. Chiar acolo unde analizele au rămas pînă astăzi, vădit, parțiale (Ion Gheorghe, Ioan Alexandru, Paul Georgescu, D.R. Popescu, Șerban Cioculescu, Lucian Raicu), se spun lucruri esențiale.

La apariția cărții, destui cronicari onesti i-au comentat, fără invidie și complexe, sumarul în amănunțime. Eu aș vrea aici să scot în evidență cîteva însușiri care conferă lucrării o însemnătate deosebită și se impun cu cit trece timpul.

Eugen Simion are, înainte de orice, un talent critic puțin comun. Mulți își inchipuie azi, la noi, că se confundă cu facultatea de a născoci lucrurile cele mai extravagante pe marginea textelor literare. Dimpotrivă, la Eugen Simion întîlnim o minte limpede, latină (cînd — ca să folosim expresia lui — bogomilismul face ravagii și printre critici), nelipsită de imaginație, dar strunită, o putere asociativă remarcabilă, nelăsată să zburde, pur și simplu, ci călăuzită către apropieri relevante, scriitor formulate. Autorul evită căile bătute, caută înțelesuri nedebuite încă, are gustul interpretării inedite. Spune, poate, prea des „critica n-a băgat de seamă” cînd s-a mai întîmplat ca unii să zărească și ei cite ceva. Simte însă cu adevărat nevoia lecturii productive, noi. În direcția aceasta, analizele scot adesea la iveală, pe linie „tematistă”, atitudinile definitorii ale imaginației artistice față de obiecte, o anumită figură care le definește spiritul creator. Nichita Stănescu este un poet al „transparentei”. Șt. Augustin Doinaș are gustul „statuarului”. Pentru Adrian Păunescu „lucrurile ca și cuvintele sînt prea strîmte. El crește repede și haina logicii normale rămîne prea mică pentru trupul imaginației sale”. „Metoda” nu e absolutizată nicăieri pînă a răstigni pe patul lui Procust trupul viu al poezilor, la care interpretul o aplică mai ales. Une-

ori, concluziile sînt trase cu umor, ca la Ion Gheorghe. El ar fi un poet al validității, nu învăluite, nu încorporează lucrurile. Le judecă și le apreciază mai mult după forța lor de șoc. *Piatra și bita* (evocate într-un poem: *Umbra bitei*) sînt obiecte poetice predilecte. În limbaj tematist, Ion Gheorghe e un poet al contuziei, sub raportul căutării interpretărilor originale. Eugen Simion are bunul simț să evite exagerările scilicet, atît de răspîndite printre criticii noștri cu prea multe idei. Ce spune el păstrează finețe și reușește să fie, nu o dată, profund, dar și perfect inteligibil.

Criticul nu officiază, e în tînută de lucru, îl surprindem adesea oprindu-se și invitîndu-ne, fără mersă: „Acestea fiind mirurile protectoare, Larii și Penatii, să vedem ce spune poezia”, „dar să vedem elementele operei”, „să fie așa? Să vedem ce spune romanul”, sau scriind fără sfîcuiune: „asta se traduce prin...”, „în termeni simpli, el ar putea fi rezumat astfel”. „de dăm la o parte tablourile acestea neguroase și privim mai de aproape... observăm că...” etc.

Tonul degajat nu coboară nicăieri sub o eleganță firească, necăută. Fără a se grăbi, are o cursivitate plăcută, mlădioasă, cu luciri jucăuse, lovinesciene; criticul face „en passant” savuroase portrete fizice (Nichita Stănescu), morale (Geo Bogza, Zaharia Stancu) sau sociale (Miron Radu Paraschivescu), divaghează, lansînd mici teorii literare, ne trimite dezinvolt și informat la Conachi, Anton Pann, Malraux, Eminescu, Blaise Cendrars, Ion Budai-Deleanu, Mateiu Caragiale, Marquês, Slavici și Beckett, își îngăduie acute reflecții pătrunzătoare asupra ambianței lirice sufocante, datorită proliferării ermetismului, setei nu prea satisfăcute a romanului nostru actual pentru epic, epidemiei speculațiilor abstracte în critică etc.

Pe razele textului, grădînit cu pricepere, răsăr florile metaforelor caracterizante. Atitea cite să nu-și piardă farmecul prin îngrămădire, sătînd în chibzuina asamblare a culorilor o mare perspectivă sugestivă: La M.R.P. „demonul acesta vital, bolnav de dezordine, vizînd intenții planetare, este băgat în cămasă de forță a destinului”; Beniuc „îndoiaie ideea pînă ce ideea apare, pe urmă, cu călsul... în gură”; Radu Stancu e „salcie plîngătoare” a „generației pierdute”; A. E. Baconsky „poartă cu obstinație” cocardă neagră, satanică, la pieptul largii lui pelerine, căci plăcerea pentru ornamente nu-l părăsește pe acest distins poet nici în cîinele în care suferă de „răul existenței”; Nicolae Labiș a fost „buzduganul unei generații”.

Talentul aliat sentimentului autentic al valorilor dă greutate judecăților critice. Pe unele, privitoare la autori ca Ion Caraion, Șt. Augustin Doinaș, Gheorghe Pitul, Ioan Alexandru, nu le împărtășesc integral sau parțial. Dar la Eugen Simion, coarda aprecierii, între admirație și negație, nu „sbirnile”, cum ar fi zis Eugen Lovinescu. Bineînțeleș, criticul are preferințe, și nu le ascunde, spre meritul lui. Pune însă o măsură în entuziasm și respingere, păstrînd neconținut simțul proporțiilor. Așa că și acolo unde nu ești de acord cu el îi poți accepta fără crispări opiniile, ca punct de discuție.

Împunsătura e, în ultimă instanță, autentică operă constructivă. Dincolo de fatalele aprecieri contestabile sînt formulate observații fundamentale asupra mai tuturor scriitorilor români de azi, luați în discuție. Cine poate trece peste cite lucruri judicioase se spun despre ce rămîne inalterabil din poezia lui M. Beniuc? Tot așa, nu surprinde criticul notele cu adevărat proprii amplei proze autobiografice scrise de Zaharia Stancu, reținînd observația existenței colectivităților sociale și etnografice, o simbolistică a ciclului *Descult*, sau confesiunea elegiacă obsesivă din *Ce mult te-am iubit?*

În general, fapta constructivă cea mai lăudabilă a autorului este de a fi demonstrat, fără rabat estetic, nescuzînd esecurile prin rațiuni conjuncturale, recitînd încă o dată cărțile cu severitate critică responsabilă, că avem o literatură românească postbelică bogată, interesantă și foarte originală.

Spunem adesea aceasta. Dar răbdător, cu mincile sulfocate și urcat pe schele pentru a ne dovedi afirmația, printr-o convingătoare construcție critică solidă și demnă de materia incititoare, a făcut-o pînă acum, după cite știu, în primul rînd Eugen Simion.

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

Dacă „A” este egal cu „B”

Avem oare echipe mai bune în divizia A decât în divizia B? Este, într-adevăr, urcarea celor trei echipe, care au ocupat locurile întâi în seriile de B, o promovare? Formal, da! În fond, după opinia mea, nu! Universitatea Cluj-Napoca nu va avea meciuri mai grele la Iași, Timișoara, București, Bacău decât a avut la Bistrița, Reșița, Anina, Timișoara (cea din B). Nu sint convins că F.C.M. Galați va avea adversare mai redutabile decât a avut la Brașov, Suceava, Constanța, Brăila.

La ora de față, divizia B e — în credința mea — cel puțin la fel de bună ca și divizia A. Și unde e mai valoroasă prima divizie sint tot foste divizionare secunde: Baia Mare și Tirgoviste. Sigur că lotul echipei Steaua e mai bogat și mai strălucitor potențial decât al lui C.S.M. Suceava. Dar potența e una și realitatea, de multe ori, alta. Am văzut la Constanța un meci de verificare între F.C. Constanța, din divizia B, și Viitorul Scornicești, din divizia A. E primul meci al Viitorului Scornicești pe care-l văd. Auzisem vesti contradictorii despre echipa aceasta. Acum am văzut cu ochii mei. Cu excepția unui jucător tehnic, Badea, și a 2-3 jucători bătăioși, între care și Soarece, care e pe degeaba luat în deridere de unii din tribune, Viitorul Scornicești n-are, până la ora la care scriu, o echipă de A. Dealtfel, jucătorii din Olt au și pierdut lamentabil cu 1-7, fiind de-a dreptul ridiculizați de o divizionară B, F.C. Constanța, care a jucat pur și simplu extraordinar. Am văzut la Constanța momente magnifice de fotbal. Ignat, Buduru, Turcu, Petcu, Zamfir și ceilalți au dansat în fața unei divizionare A vlaguită și fără orizont. Și am mai întâlnit un fundas sting căruia-i prevăd cea mai fertilă carieră: Stănescu, venit de curind de la Tulcea. F.C. Constanța ar putea, cu echipa de azi, să lupte alături de Argeșul și Dinamo, pentru un loc între primele ale țării.

Hazardul face ca drobenii să se aștepte în B. Când între o divizionară B și o divizionară A scorul e de 7-1, se mai poate spune cu convingere că de la B la A se petrece o promovare? În orice caz, Viitorul Scornicești trebuie să-și pună rapid problema unei pregătiri mai serioase și a unei înnoiri a echipei, pentru a nu-și pune numele și suporterii în poziția penibilă în care s-au aflat la Constanța, unde un stadion arhiplin, pe care se aflau numeroși oameni întristați de faptul că echipa lor, F.C. Constanța, e în B, s-a amuzat cu amărăciune de situație. Mai multă seriozitate și responsabilitate le trebuie noilor promovate. Au căzut din A echipele U.T.A., Corvinul Hunedoara, F.C. Bihor. Cred că nedreptate mai mare nu se putea petrece. Dacă U.T.A., metropolă fără moarte a iubirii pentru fotbal, a ajuns în B, înseamnă că fotbalul românesc e în C. Deplîng și pe F.C. Bihor, care, căzînd, lasă un gol dureros în conștiința iubitorilor acestui sport. Dar hai să zicem că U.T.A. și Bihorul au și jucat greșit niște meciuri decisive. Am văzut de cîteva ori Corvinul Hunedoara. E o echipă de clasă excelentă. Mai bună decât multe echipe care plutesc fără haz prin prima

divizie. M-a amărit căderea Corvinului nu doar pentru că e echipa unui mare oraș muncitoresc față de care nutresc o dragoste fierbinte, ci și pentru că, onest vorbind, Corvinul juca bine, juca sănătos și tocmai promovase niște tineri de talent.

Dar Steagul roșu Brașov? Ce cusur are această echipă? Nici unul. Ce a făcut ea în cupă e dovada că ar merita cu prisosință altă divizie, decât cea unde a fost zvirlită de o stupidă întâmplare. Acum, la Brașov, după ani și ani de haos în fotbal, s-a constituit — în fine — un club municipal pe structura fostei echipe Steagul roșu. Ne bucură că am susținut public ideea aceasta, care azi a devenit realitate. Reîntoarcerea unuia dintre cei mai serioși tehnicieni români, Nicolae Proca, e și ea o garanție. Dar „U” Cluj-Napoca? Cite echipe de A n-a bătut ea în deplasare? Cea mai iubită echipă din Transilvania se alătură lui F.C. Baia Mare în cîmpul grijii și atenției noastre.

Ce-ai zice de o divizie A din care să facă parte: Petrolul Ploiești, C.S.M. Brașov, F.C. Constanța, Rapid, Progresul București, U.T.A. F.C. Brăila, Șoimii Sibiu, F.C. Bihor, C.S.M. Suceava, Corvinul Hunedoara, Gloria Bistrița, C.F.R. Cluj-Napoca, Dinamo Slatina, Metalul București, F.C.M. Reșița. Ar fi, oare, jocurile dintre aceste echipe mai puțin pasionante decât înfîlîrile echipelor aflate actualmente în prima divizie? Eu pariez că un meci F.C. Constanța — Rapid, sau un meci Corvinul Hunedoara — F.C.M. Reșița, sau un meci Petrolul Ploiești — F.C. Bihor, sau un meci C.S.M. Brașov — U.T.A. reprezintă oricînd nivelul adevărat al fotbalului românesc.

Ceea ce voiam să spun încă o dată e tristă și, în același timp, îmbucurătoare constatare că dacă A este egal cu B, n-avem decât șansa ca B să fie mai bun și să tragă pe A în sus.

Și acum cîteva vorbe de încheiere și reculegere. Alături lacrimile mele de tristețe și consternare lacrimilor miilor de constanțeni care au dus pe ultimul său drum ceea ce un tren grăbit din Hanovra ne-a mai lăsat din cel mai talentat, mai frumos și mai artist fotbalist al tinerei generații — Aurică Rădulescu. Într-o zi cumplită, o tragică imprudență l-a aruncat pe Aurică Rădulescu sub roțile unui tren neiertător. Rămăs fără picioarele lui de ogar superb, el s-a stins spunîndu-i lui Manea: „Mi-a alunecat piciorul pe scară, Manea!” Nu l-a ascultat piciorul în viață cum l-a ajutat de atîtea ori în joc. La Buzău, țin mînt, acel picior sting pe care trenul l-a zdrobit din coapsă, șutase de la 30 de metri cu o disciplină și o inspirație rare. Un stadion întreg a făcut și-apoi a aplaudat. La Hanovra, piciorul acela n-a mai ascultat. Într-o cutie de plumb, niște străni meciuloși ne-au trimis puținul rămas din înaltul, talentatul și candidul mare fotbalist care a murit ca poetul Nicolae Labiș. Dar peste această tristețe, din lacrimile familiei parcă, la maternitatea din Constanța a venit pe lume, la două zile după moartea lui Aurel Rădulescu, fiul său, Aurel Rădulescu, a cărui naștere medicii au grăbit-o pentru ca mama să nu-i transmită socul îngrozitor al pierderii bărbatului ei. Să veghem ridicarea la viață a acestui copil căruia îi lipsește tatăl, marele copil teribil al fotbalului românesc, Aurică Rădulescu.

ADRIAN PAUNESCU ■

Un nou record pentru Natalia Mărășescu!

După o îndelungată absență, datorată mai puțin unei accidentări și mai mult unor neînțelegeri cu federația de specialitate, Natalia Mărășescu și-a făcut vineri, în cea de-a treia zi a naționalelor de atletism, o reîntoarcere dintre cele mai promițătoare. Cu un sprint irezistibil, căruia nu i-au făcut față nici Ileana Silai, nici Maricica Puică, Natalia și-a adjudecat clar cursa de 1500 de metri, încheind-o în 3:58,2, nou record al țării și, în același timp, cea mai bună performanță mondială a anului, plasată în imediata apropiere a recordului lumii deținut, din 1976, de Tatiana Kazankina.

Fotografie de RADU VINTILESCU ■

Dialog de vacanță, noutăți

În cele cîteva zile petrecute pe malul mării, am întâlnit o mulțime de sportivi. Fotbaliști mai ales, fiind vremea concediului pentru aceștia, între campionatul care s-a încheiat și campionatul care bate la ușă. L-am văzut, pe plajă, pe stelistul Tudorel Stoica. L-am zărit pe Octavian Ionescu, la Eforie Nord, încă marcat de sfîrșitul năprasnic al celui care a fost Aurică Rădulescu, fotbalist, de profesie om.

Dintre cei întâlniți, cel mai mult am discutat cu cei de mai jos.

1. După un sezon încărcat, piteșteanul Iovănescu nu pare prea încântat să discute despre fotbal. După o reprimă de tatonare, consumată în holul hotelului „Claudia” din Venus, unde Iovănescu suportă greu ploaia de afară și, mai ales, zarul năucitor al soției, care cîștigă la table partidă după partidă, i se dezleagă limba și zice:

— Tricoul pe care-l vedeți l-am schimbat în Cipru, la 1-1. El îmi evocă o amintire tristă, de aceea îl port numai cînd e timp urît!

— Cînd e timp frumos ce porți?!

— Tricoul lui F.C. Argeș, campioana României!

— Pari să fii foarte mandru de chestia asta!

— N-am motive? Am demonstrat în ultimul meci, chiar la București, că alcătuim cea mai bună formație, învingînd pe Dinamo.

— Care crezi că a fost principalul secret al victoriei care v-a făcut campioni?

— Dobrin și starea de spirit. Dobrin a jucat fenomenal, iar noi, spre deosebire de Dinamo, am tratat ultimul meci ca pe oricare altul. Asta a fost.

— Ce va fi?

— Va fi bine.

— Chiar așa?!

— Am căzut, în Cupa campionilor, cu grecii. I-am eliminat anul trecut, îi vom elimina și anul acesta. Jucătorii lor ne convine, nu vom avea probleme.

— Ce crezi că-i lipsește Argeșului să fie cu adevărat o mare echipă?

— Un plus de încredere în forțele proprii, mai ales în deplasare.

2. Pe căpitanul echipei Politehnica Iași, Vasile Simion, trebuie să-l așteptăm să se întoarcă de la ghiol. Sosirea lui în holul hotelului „Meduza” din Eforie Nord e anunțată de intrarea zgomotoasă a celui mai tânăr membru al familiei. Flavian ne declară că-i e foame, că are 5 ani și că ține, firește, cu Politehnica Iași.

— Ce-ai făcut la ghiol, Vasile?

— Mi-am tratat genunchiul. Cîteva zile, am făcut tratament împreună cu Romilă, dar el a plecat acasă. Aveți ceva noutăți de la Iași?

— Le așteptam de la tine!

— Din cîte știi, s-a pus problema schimbării antrenorilor, dar s-a revenit și bine s-a făcut. Profesorul Antohi e, după mine, un tehnician de toată isprava, nu din cauza sa s-a clătînat echipa, fiind la un pas de retrogradare.

— Din cauza cui s-a clătînat?

— Echipă tînără, ce vreți?! Am avut, în plus, o grămadă de indisponibilități.

— Vor fi ceva noutăți la Politehnica?

— Se zice că va juca la noi un băiat tînăr, Cioacă, de la Vaslui. Nu mi-l aduc aminte, dar am auzit despre el numai lucruri bune. Joacă vîrf, ceea ce ne trebuie. Noi am stat totdeauna bine la mijlocul terenului, atacul ne-a dat bătăi de cap. Am mai auzit ceva de Dobru, dar cine știe?

— Pari cam trist, așa-i?

— Nu sint, dar motive aș avea.

— Ce motive?

— Cînd am plecat de-acasă, doctorii mi-au zis că aș avea ceva cu inima. Unii m-au sfătuit chiar să renunț la fotbal, sper că s-au înșelat, s-au mai văzut cazuri.

— De simțit, cum te simți?

— Excelent. Doresc ca Politehnica să intre, la anul, în primele 5 echipe din campionat. E posibil.

3. Internaționalul Muțescu e în hol la „Europa”. Frunzărește niște ziare, coborît ca să nu deranjeze somnul fiului său, Cătălin.

— Cînd pleci acasă, Gigi?

— La noapte. Am stat numai 10 zile, m-am simțit bine, mi-am tratat glezna la sanatoriul de la „Delfin”, doctorul Groza s-a ocupat de mine cu multă atenție, dar a venit timpul să se plece. Cînd mergi la o echipă nouă, nu se face să înțrzi.

— La o echipă nouă?!

— Exact. La Dinamo.

— De unde pînă unde la Dinamo?!

— Gata, totul e aranjat, urmează numai ca federația să accepte transferul.

— Dar Jiul?

— Jiul mi-a dat dezlegare, apreciînd contribuția adusă de mine, atîția ani, la rămînerea în divizie a echipei.

— În ultima vreme n-ai prea jucat.

— N-am jucat 3 luni. Am avut, mai întîi, o entorsă gravă la glezna stîngă. Apoi, am făcut o fisură de maleolă și, ca necazul să fie complet, o tendinită. M-am chinuit destul, gata, cred că a trecut și că voi putea relua totul, ca de la început. Numai federația să înțeleagă și să-mi acorde drept de joc.

— Crezi că te va înțelege? Regulamentul de transferări n-o avea alte calități, dar drastic e, ce zici?

— Așa-i, numai că eu voi avea, terminînd facultatea, repartiție guvernamentală, ceea ce schimbă datele problemei. Aș vrea să cred că, de asemenea, comportarea mea de pînă acum, corectă din toate

punctele de vedere, va constitui un argument în favoarea validării transferului.

— Vom vedea. Drum bun și, mai ales, succes!

Revenit acasă, spre a transcrie rîndurile de mai sus, am intrat în posesia cîtorva știri de ultimă oră, marea majoritate fiind, marți la prînz, confirmate. Astfel, deși stabilitatea antrenorilor pare să fie mai mare decât în alți ani, s-au înregistrat totuși o sumedenie de schimbări la conducerile tehnice ale divizionarelor A și B. Iată-le pe cele absolut certe: Angelo Niculescu la Dinamo București, Francisc Zavoda la A.S.A. Tirgu Mureș, în locul lui Tiberiu Bone, bolnav, Nicolae Proca la Steagul roșu Brașov, Titus Ozon la Șoimii Sibiu, Octavian Popescu la F.C. Brăila.

Dintre formațiile de A, numai Politehnica Timișoara și Gloria Buzău erau, marți la prînz, descoperite, prima prin plecarea lui Angelo Niculescu, cea de a doua prin refuzul lui Ion Ionescu de a se prezenta, fostul internațional rapidist avînd, se zice, o ofertă din partea Petrolului Ploiești, la conducerea căruia ar urma să colaboreze cu Camil Opișan, retras din activitatea competițională. Ambele grupări îl curtau pe Ion Nunweiller, așteptînd avizul clubului dinamovist. Se pare, însă, că Nunweiller are unele șanse și la federație, mai ales după ce s-a renunțat la serviciile lui Gheorghe Staicu ca secund al naționalei. Au fost îndelungi discuții și la Tirgoviste după plecarea, pe drept cuvînt regretată, a lui Nicolae Proca, reîntors acasă, la echipa care l-a consacrat ca jucător și antrenor. S-a tratat cu Petre Gavrilă (Rulmentul Alexandria), pînă nu demult secund al grupării dimbovițene, dar s-a ales, probabil definitiv, soluția Paul Popescu, fostul antrenor al Metalului București, însoțind la această oră echipa țirgovisteană în turneul din China.

În privința Metalului, a cărui conducere de club a fost, zilele trecute, masiv remaniată, se vînturau mai multe nume, cele mai demne de încredere fiind ale lui Constantin Ardeleanu, antrenor federal pentru probleme de juniori, și Constantin Dinulescu!! Ultimul, scos de pe lista de arbitri înaintată de F.R.F. la U.E.F.A., a agățat fluierul în cui, optînd pentru profesia de antrenor. A purtat, din cîte am aflat, discuții cu Politehnica Timișoara, echipă ale cărei culori le-a apărât cîndva, dar n-a ajuns la înțelegerea dorită. Alte noutăți: Nicolae Lupescu și Teofil Codreanu la cirma noii promovate în B, Mecanică fină, Ilie Oană la F.C. Constanța, Iosif Reinhard la U.T.A., Ion Pircălab (probabil) la Strungul Arad.

Fără angajament în momentul redactării acestui text: Valeriu Neagu, Ștefan Coidum, Dan Coe, Dumitru Popescu, Cornel Popa și Eugen Stoicescu, demis deși a contribuit la promovarea în C a formației Danubiana.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Techirghiol — în umbra stațiilor în floare

Zice un almanah (pentru că poți să dai cu tunul și n-ai să găsești despre Techirghiol nimic recent care să aducă cu un pliant turistic, ceva, acolo, în culori și cu chemări care să te ațite să-i calci intravilanul chiar dacă nu te zoresc din urmă reumatismele): „Stațiune balneoclimatică permanentă în județul Constanța. Situată pe malul nord-estic al lacului Techirghiol, într-o vilcea înconjurată de mici coline. La 2,5 km de Eforie Nord și 18 km de Constanța. Altitudine: 15—20 m. Climă de litoral maritim. Factori naturali de cură: apă sărată concentrată a lacului, apa mării; nămol sapropelic extras din lac și bioclimat solicitant, de stepă, cu influențe marine. Indicații terapeutice: afecțiuni reumatismale; posttraumatice; neurologice; ginecologice; cardiovasculare; endocrine; metabolice și de nutriție; afecțiuni respiratorii și altele. Instalații de tratament: pentru băi calde, la vane sau bazine cu apă sărată din lac; băi și împachetări calde cu nămol; aerosoli; electroterapie și hidroterapie; săli de gimnastică medicală. Stațiunea dispune de cinci baze de tratament în aer liber cu amenajări pentru aerohelioterapie, ungeri cu nămol rece și băi în apa lacului. Sanatoriul balnear pentru adulți și pentru copii. Cazarea — în sanatoriu, pavilioane, vile; masa — la pensiuni...”

Am citat în extenso intrucit Ministerul Turismului — repet — n-a găsit încă de cuviință să prezinte Techirghiolul, iar mai târziu vom înțelege și de ce. Deocândă mă face filmul șederii noastre pentru documentare în stațiunea mamă a stațiilor litoralului românesc.

Iată-ne deci la Techirghiol, marți 10 iulie, după o jumătate de noapte petrecută în mașină. Este 8,57 (GMT+1 h) și ne sare smălțul de foame. Motiv pentru care căutam cu ochii ceva în care eventual ne-am putea diminua elanurile gastronomice. Descoperim rapid intrarea într-un loc care aduce cu o sală de mese. Și chiar este una dintre cele două săli de mese ale cantinei nr. 1, dar asta am aflat-o mai târziu. Ne fiind așezat nici un program, ci numai meniul pe ziua în curs, am conchis că aici s-ar putea mânca oricând. Nimic mai neadverat. La «bună-dimineața» noastră grupul de femei — care tocmai parvenise la concluzia că „vezi colega, dacă n-ai învățat limbi de circulație ai ajuns la mătură” — ne răspunde cu un «bună-ziaua» mustind de înțelesuri. Insistăm, mai ales că după noi au sosit și alte întăriți.

În sfârșit, cineva pleacă să implore pentru noi mizericordia tovarășei „gramajere” (termen care ne-a fost tradus ulterior prin... bufetieră). Aceasta vine, se uită și pleacă (era fără halat). După care ne trimite un mic dejun pe care îl înghițim urgent și cu mare poftă. Consumăm însă timpul și pentru un dialog cu volubilității noastre comecian. De la dumnealui aflăm că se numește Nicolae Marțan, că stă de o săptămână la vila Arad, camera 7, și că de fel e din Tirgu Ocna, că e căsătorit și că are doi copii. Zice că a venit la tratament fiindcă în urmă cu zece ani o grindă metalică i-a rupt ambele picioare și că de atunci s-a tot operat și s-a tot tratat că altfel, deși merge excelent, nu și-ar mai încerca în piele de durere. A venit aici fără trimitere, situație pentru care nici nu l-au primit la sanatoriu plin ochi cu planificații. S-a aranjat însă destul de bine, are experiență și mai are și ochi comerciali, pentru că și dînsul este gestionar la „Bodega drumetilor” din Tirgu Ocna, deși mai înainte a lucrat chiar în educație, ca să știm. Opinia dumisale e că la Techirghiol e bine

și frumos și că degeaba ridică unii pretenții.

Sfârșitul mesei a fost începutul altor discuții. Dumnealor, că de ce nu avem bunuri, noi că dorim să plătim peșin valoarea consumației. Dumnealor, că acolo mănincă doar ojetiști cu cartele, noi că unde scrie asta pe usa pe care intrasem. Sîntem invitați în biroul responsabilului, prilej cu care ne deconspirăm. Aflind ce și cum, dumnealor Ion Zahiu și Ali Hasan, cei doi responsabili (?), ne asigură că ei sînt vinovații, că, sigur, trebuia scris și pe la intrarea folosită de noi că asta-i o cantină în care nu se intră decît după un program anume. După care tot dumnealor, cei doi responsabili (?), se întrec în a ne oferi informații. Într-adevăr, aici se mănincă pe bază de cartelă. Dealtfel și personalul de serviciu al cantinei mănincă tot aici. De unde mănincă? Din neprezentări (porțiile persoanelor care nu se prezintă la masă — n.r.). Acum sînt sosiri în plin, azi trebuia să avem la masă 1300. N-au venit decît 825, dar apar ei zilele astea.

Plecăm, observăm că toată suflarea personalului scilpea în halatele albe apărute, vorba cîntecului spune-mi unde, cînd și cum. Socotim: azi, la cantina nr. 1 din Techirghiol vor fi cel puțin 450 de neprezentări. Multiplicate cu 18,72 se obțin 8424 lei. După care am înțeles și noi de ce sînt necesari tocmai doi responsabili de cantină. Păi, tocmai de aceea!

De la tovarășul Constantin Rizea, de 11 ani primarul Techirghiolului, aflăm noutăți; sanatoriul balnear are 850 locuri, iar sanatoriul pentru copii — 260. Ambele funcționează în tot timpul anului oferind condiții de tratament și de odihnă excelente. Localitatea are o populație stabilă de 10.025 oameni, în medie, pe sezon, mai vin încă 12.000, iar în lunile de iarnă alți 6.000 de doritori de a-și scoate articulațiile de pe post de barometre apelează la serviciile Techirghiolului. Mai precis la dotările apartinătoare Ministerului Sănătății, pentru că celelalte sînt departe de actualele exigențe. Este mai mult o stațiune a pensionarilor, spune primarul, baza de cazare este depășită, din camere, ori ce ai face nu dispore mirosul de vechi, de igrasie. Nu găsești o cameră confort unu s-o cauți cu luminarea. Cred că și acestei stațiuni trebuie să i se acorde atenția cuvenită. De zece ani Ministerul Turismului n-a construit nimic în stațiunea mamă a stațiilor noastre. Este un caz absolut singular în marea conurbație a litoralului românesc. (Deci, de aceea n-o să găsești pliante care să vă invite pe malul lacului bătrînelui Techir...) Ceea ce e de neadmis: în fiecare an cheltuim cel puțin trei milioane de lei pentru mici reparații, pentru mici renovări, pentru mici amenajări. Cu cele 30 de milioane cheltuite astfel în ultimul deceniu sînt convinși că-m fi putut ridica două hoteluri moderne...

La restaurantul „Zori de zi”, ospătarul Anton Ghițoiu ne asigură că toată echipa este din București, inclusiv nemaipomenita formație de cafe-concert condusă de maestrul Năsturea. Datorită acestora, sîntem asigurați, se pot petrece la „Zori de zi” seri de neuitat. Contra cit?, ne interesăm. Nea Antonică (cum auzim că-i interelat tov. Ghițoiu) ne chestionează la rîndu-i: „Asa, o masă cu soția sau cu altcineva? În prima variantă — vă fac o socoteală exactă — costă 145 de lei. În a doua depinde de numărul de sticle de Riesling ori de Fetească pe care le aduc în plus...”

La masa alăturată se așază un bărbat cu o fetiță. Opinia dumnealui despre stațiune? Se numește Ioan Avram, are 29 de ani și este profesor la școala generală

din Sugaș, Sebeș-Alba. A venit pentru Elena-Carmen, 1,8 ani, dar le-au luat și pe mămică și pe bunica. Toți patru sînt ojetiști, stau de 10 zile la o casă particulară (la nr. 15, pe strada Eminescu), au plătit 600 de lei cazarea și 1360 de lei masa, iar concluzia ar fi următoarea: „Dacă știam cum îi nu veneam, apă caldă nu-i, n-au nici pahare...”

Sîntem ajuși din urmă. Se pare că telefoanele au funcționat cu promptitudine, se știe cine sîntem și cam ce dorim, dovadă că aici, chiar în restaurant, tovarășa Adelina Păunovici, șefa complexului Techirghiol, ne găsește și vrea — după cum susține zîmbind — să ne ajute. Este o brunetă distinsă, are 41 de ani, de 11 ani slujește turismul așa că îi acceptăm propunerea. În subordinea dumisale se găsec 39 de vile, 3 cantine cu circuit închis, 1 autoservire, 2 restaurante. Înainte de a părăsi „Zori de zi” rugăm să ni se prezinte condoca de reclamații și registrul unic de control. În condocă, ultima sesizare este datată 30 iulie 1978 (!), ceea ce înseamnă că este foarte bine... păstrată. Din registrul transcriem concluziile controlului oame-nilor muncii efectuat la 3 iulie a.c.: „Lipsește vinul la sticlele de 1 litru, apa minerală, specialitățile din carne de vită și de porc, iar țigările nu aveau afișate prețurile...”

Transportul în comun?

În drum spre pavilionul băilor oprim la capătul liniilor de autobuze și privim, și privim... Petre Nicolae și Ioana Mihai, șoferul și taxatoarea de pe 31-CT-8209 stau la discuții deși au dispoziție „să întoarcă și să plece imediat”, iar Panait Paraschiva, taxatoare de pe 31-CT-2050, de cum ne observă strigă „Mihai, dă-i drumul”, deși autobuzul lor trebuia să fie pe traseu de 15 minute. Cel puțin așa susținea graficul. Mai cunoaștem niște cazuri...

Din nou pe strada principală. Dacă acum am putea dori să mîncăm la bufetul anexă „Nufărul” ce am putea lua? Responsabila Bechir Beinaș ne arată ce are în galanter pentru 15 mese; 4 șnițele, 10 conserve de stavrid, 500 g cașcaval, 630 g telemea și 4 buchețele de pătrunjel. Indiferența responsabilului de aici este evidentă, intrucit iată, cine se aprovizionează abia prididește cu vinzarea: Crețu Catinca și Dajdie Victoria de la „Predeal” vind în jur de 60 kg pateuri pe zi; Minea Ioan are înghețată pentru cea mai călduroasă zi, Geafar Muterem de la magazinul alimentar nr. 36 depășește planul de vinzări, este bine aprovizionat (deși mai dorește spirtoase la sticle de 1/4 și 1/2 litru, cafea boabe și Nescafé), Pavel Pavlicu, șeful-adjunct al autoservirii, a comandat pentru ziua în curs 22 de feluri de mîncare, și pină la ora 15,00 aproape că le-a și terminat; Ion Pisciă, bucătarul de la restaurantul „Rodna”, este asaltat literalmente de comenzile consumatorilor, dar este în măsură să-i multumească pe toți, pină și Maria Bedivan, de la „difuzarea presei”, se mîndrește și pe „drept că nu există ziar sau revistă care să-i lipsească. Sînt binecîntele și cazuri în care, cu toate insistențele, unitățile n-au primit ceea ce au cerut. Exemple: Aurelia Ciortan de la unitatea 518 „articole de plajă”, a tot scris — însă inutil — să i se trimită colaci de salvare, sticle de termos și chiar termosuri de mic litraj și filme foto (s-a ajuns pină acolo încît unele aparate se vind fără filme de probă); Catz Beno, șeful serviciului financiar de la Oficiul farmaceutic, ne spune că lipsește cam demult pină și banalele flori de tei și mușetel. Ceea ce, recunoaștem, nu-i puțin lucru pentru o stațiune a... pensionarilor. De unde rezultă că primarul avea dreptate: „Techirghiolului trebuie să i se acorde mai multă atenție. El și-a făcut faima meritat, și ar avea destule argumente ca să redevină o stațiune de interes internațional”.

MIRCEA BUNEA ■

Addenda la un raid-anchetă

În urmă cu două-trei luni, am răsfoit cu răbdare, preț de un ceas și ceva, un exemplar xerografiat al monografiei Bechetului. În încăperea în care ne adunasem, lumina încă zgîrcită a primăverii abia izbutea să răvăsească penumbra. O fată frumusească foc tăia un calup de slănină, în felii mai subțiri sau mai groase, după cum se nimereau sub cuțit. Inginerul Dumitru Arambașa ivise o sticlă cu vin. Colegul meu, Nistor Tuicu, își frecă încet ochii obosiți de flăcările în care văzusem mistuindu-se patru sute de hectare de coceni neculeși la vremea culesului lor, între hotarele unei alte comune. Un alt inginer — îl cunoscusem în primele zile ale lui martie, în timp ce veghea încolțirea cartofilor — își aprinsese o țigară și aruncase chibritul spre un șoarece care se dădea peste cap printre lemnele uitate la gura sobei. Alexandru Glăvan nu fuma. David Vilău, văduvit de volan, se ținea de spătarul unui scaun pe care șezuse de-a-ndoaselea. Era liniște și eram toți prizonierii unui gînd nerostit: între două coperti de culoarea ardeziei, erau înghesuite citeva sute de ani de istorie.

Monografia din mîinile mele o încheiase Dumitru Arambașa, nu demult, doar de citeva zile. O începuse, de fapt, profesorul Paul Bălă, un alt fiu al Bechetului, stins din viață acum, iar Dumitru Arambașa doar a dus-o la capăt. Și, desigur, vorba doar prisosește. Oare nu tot ce facem, acum și oricînd, continuă munca altora? Și munca aceasta, mai întreb, va avea ca vreun capăt?

Oricum, în urmă cu numai citeva clipe ajunsesem la capătul unei călătorii: îl întovărășisem pe Nistor într-un raid-anchetă ca toate raidurile, dedicat campaniei de primăvară, pe parcursul căruia raporte-rul întîlnește și fapte mai vesele, și fapte mai triste. Ne amețise mirosul reavăn al ogoarelor cutreierate de semănători și de grape cu discuri. Ne împienjenise privirile verzele crud al tarlalelor de griu răsărit cu nădejde. Ne picuraseră în auz vorbe scurte, decise, bărbătești, dintre cele care se rostesc în toate zilele primăverii, la marginea unui cîmp în largul căruia oamenii seamănă. Și președintele Alexandru Glăvan, și inginerul șef Dumitru Arambașa, bărbat zdravăn, parcă legat în nituri puternice, însoțindu-ne, călcaseră pămîntul luat în picioare cu pasul apăsător și deslins al acelora care știu că se mișcă între hotarele lor și ale strămoșilor lor. Dar atunci, după raid, după ce ne aruncase monografia în brațe, mai cu seamă Dumitru Arambașa se vădea copleșit de o sfială ciudată. Aștepta cumva un verdict? Era ceva care scăpa înțelegerii mele.

Și iată că ajung astăzi iar la Bechet, la ceasul culesului grînelor. După ce batem miriștile, revenim în încăperea amintită mai sus și gîndul meu iar se întoarce la ziua aceea de primăvară. Ca să fiu cinstit cu mine însumi, nu înțelegem de ce își asuma Dumitru Arambașa o sfială care ar fi trebuit să fie a noastră. Pentru că monografia din mîinile mele avea un sens limpede: cînd întreprindeți un raid, gazetarilor, nu uitați că pămîntul nu începe și nu se termină în primăvara aceasta, în vara aceasta, în campania aceasta, în clipa aceasta, sau în paginile ziarului vostru de mine! Nu uitați niciodată că toate primăverile, toate verile, toate campaniile și toate secundele sînt decisive! Și așa, sub lumina acestui îndemn dibuit printre rînduri și înflorit în tăcerea adîncă din jur, cu o sfială pe care Dumitru Arambașa ținea morțiș s-o împartă cu noi, am răsfoit împreună, cu răbdare, un ceas și ceva, monografia proaspăt xerografiată a comunei Bechet! Este o carte de istorie, este o carte de geografie, este o carte de omenie...

MIHAI PELIN ■

Un record al credulității

În clipa cînd maiorul Radu Dumitru din Circumscripția 19 miliție a pronunțat cifra, am avut neplăcuta senzație că nu fusesem suficient de atent la firul discuției și i-am cerut, pe loc, o precizare:

— Ați vrut, cumva, să spuneți că 198 000 lei este prejudiciul total creat de escroacă celor 11 reclamanti?

— Aaa, nu! Totalul trece de 300 000 lei. Cei aproape 200 000 i-a dat — în mai multe rate, ce-i drept, pe o perioadă de un an de zile, un singur păcălit: Ilie Pavel, geamgiu la o cooperativă de oglinzi și geamuri de lingă Poșta Vitan.

De-a dreptul stupefiant, și totuși incredibilă poveste începe simplu.

Mai întii, Ioana-Marilena-Olga Herfurt, din strada Fetești nr. 3—5, bloc F6, scara I, etaj II, ap. 5, sector 4, București, a aruncat, așa, o vorbă, față de un reprezentant al cooperativei amintite, în timp ce-i efectua unele reparații la domiciliu, că... ar vrea să vindă apartamentul.

Geamgiul, coleg cu Ilie Pavel, a vorbit la magazin despre apartamentul de vânzare. Cum I. P. era dornic să devină proprietar și avea adunați vreo 100 000 lei, s-a înfățișat în strada Fetești. A văzut apartamentul — două camere și dependințe — i-a plăcut și a întrebat de preț. Aproape că nu-i venea să creadă: femeia a cerut mai puțin decît se aștepta — 65 000 lei.

— Uite ce este — i s-a adresat foarte amabilă Ioana-Marilena-Olga. Eu nu pretind toți banii o dată (alt avantaj, deci). Deocândă tu am nevoie decît de 30 000 lei, pentru a plăti avansul la noul apartament pe care-l contractez.

I. P. dă bucuros cei 30 000 și primește o chitanță de mină, prin care I. M. O. precizează că a împrumutat suma respectivă...

După citeva săptămîni, I. M. O. se des-tăinuie lui I. P. că i-a venit o idee: să achite costul noului apartament, pentru a nu mai plăti dobînda. Dar cum cei 35 000 lei, pe care-i mai avea de primit, nu erau de ajuns, noul apartament costînd, pre-tindea ea, 85 000 lei, l-a rugat pe I. P. ca, pe lingă rest, s-o împrumute cu 20 000 lei. Zis și făcut.

După citva timp, I. M. O. se prezintă la magazinul de oglinzi și geamuri și-i face semn lui I. P. să vină mai de-o parte.

— Bine, omule, de ce nu mi-ai spus că dumneata nu ai buletin de București?! Cum vrei să faci acte pe apartament fără buletin de Capitală? Vai, în ce incurcătură ai putut să mă bagi!

După ce l-a „fiert” puțin în suc propriu, I. M. O. i-a aruncat un zîmbet dă-tător de speranțe și i-a zis:

— Hai, nu te mai necăji atîta. Tot eu am să te salvez. Cunoasc pe cineva... Se aranjează... Numai că va trebui să-l facem și noi un contraserviciu. El nu pre-tinde mare lucru, poate nici n-o să primească... dar de ajutat, trebuie să-l aju-

tăm. Să-l împrumutăm, vreau să zic. Mi-a spus acum citeva zile că vrea să-și cumpere neapărat o mașină nouă, dar nu are bani. I s-a ivit ocazia și ar avea nevoie de vreo 80 000 lei. Ce zici, poți face rost? În citeva săptămîni am avea buletinul și contractul de proprietar ar fi ca și încheiat.

I. P. s-a dat peste cap și a venit cu cei 80 000 lei.

Ca să nu mai lungim povestea, trebuie să spunem că I. M. O. a mai invocat și alte pretexte, unul mai fantezist decît altul, și i-a mai smuls lui I. P. alte zeci de mii de lei. Și s-a văzut, mai întii nevoie să se adreseze miliției. Apoi s-a văzut — alb străveziu — în postură de păcălit s-a-dea, pentru că în realitate „proprietara” apartamentului nu era decît o chiriasă vremelnică, abia de un an sosită de la închisoare, unde executase pedepse pentru alte escrocherii, avînd încă cinci condamnări la activ.

De la ultima eliberare mai escrocose I. M. O. 10 amatori de chilipiruri, între care pe Viorel Irimia, șofer la I.T.B. Titan, de la care a luat 13 000 lei în contul unui gutoturism imaginar, de la Radu Cristea 16 000 lei, chipurile pentru niște bijuterii. ș.a.m.d., dar, trebuie să recunoaștem, recordul în materie de credulitate îl deține Ilie Pavel care nu s-a mulțumit să-i ofere infractoarei economiile personale, ci a mai și împrumutat încă pe atît.

MIHAI GROZAVU ■

Cooperarea economică internațională, la dimensiunile unui viitor cert

Recenta publicare a Directivelor Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981-1985 și orientările de perspectivă până în 1990, aflate în fază de proiect în dezbaterile maselor largi de oameni ai muncii din țara noastră, mobilizând conștiințe și oferindu-ne perspectivele clare, înălțătoare ale viitorului socialist al patriei, evidențiază din nou, cu pregnanță, trăsături definitorii ale activității partidului nostru, argumente din care cresc și se împlinesc substanța și puterea partidului, țaria și prestigiul țării. Este vorba, mai întâi, de validarea de către viața însăși, de către realitatea concretă a justetei liniei generale a Partidului Comunist Român. Partid care, bazându-se pe concepția revoluționară a materialismului dialectic și istoric, a socialismului științific, aplică în mod creator adevărurile generale la condițiile concrete din țara noastră. Forța catalizatoare de nestăvilit a societății noastre noi crește din spiritul revoluționar cuceritor, din îndrăzneala de a privi viitorul la cote cât mai înalte, spirit care va trebui să constituie și în continuare motorul neobosit al vitalității cu care poporul român a obținut mari realizări în edificarea socialismului, garanția noastră pentru viitor. Succesele de până acum — forța industrială impresionantă (de 42 de ori sporită față de 1938), activitatea amplă de construcție economică pe coordonate dintre cele mai vaste, perfecționarea permanentă a relațiilor de producție și sociale, organizarea pe baze științifice a conducerii societății, adincirea continuă a cadrului democratic — se constituie în fapte relevabile pentru progresul prezent al patriei, pledează, în același timp, în modul cel mai convingător, cel nemijlocit, în favoarea superiorității socialismului, orinduirea ce folosește potențialul material și uman la randamentul cel mai înalt, intru prosperitatea țării și a Omului. Adevăr relevat și de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvântarea rostită la Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii din 5 iulie: „De aceea, pe baza experienței noastre, putem afirma că socialismul și-a demonstrat pe deplin capacitatea de a asigura progresul rapid al unui popor care și-a luat soarta în mâinile sale”.

În această subliniere, din acest adevăr se desprinde o altă direcție consecventă de acțiune politică a partidului nostru: unitatea dintre politica internă și cea externă, conștiința și știința interdepen-

denței dintre factorul național și cel internațional. Se afirmă în documentele noastre de partid și de stat, în numeroase contribuții teoretice românești cu ecou peste hotare că prin activitatea desfășurată pe plan național și internațional de România se vine atît în întîmpinarea intereselor poporului nostru, cît și a cauzei socialismului, progresului și păcii, a intereselor tuturor națiunilor și popoarelor care doresc pacea, care vor să se dezvolte libere, să-și asigure independența și suveranitatea.

Relația dintre dezvoltare, progres și asigurarea independenței și suveranității naționale, actualitatea și importanța acesteia pentru lumea de azi sint exprimate și de formularea pe care i-o dau directivele viitorului: „Obiectivul fundamental al planului cincinal 1981-1985 — se spune în proiectul de Directive pentru cel de-al XII-lea Congres al partidului — îl constituie continuarea îndeplinirii prevederilor Programului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintate a țării spre comunism, intrarea societății românești într-o fază nouă, superioară a dezvoltării sale, în care vor avea loc afirmarea cu putere a revoluției tehnico-științifice contemporane în toate domeniile, accelerarea trecerii, pe baza acumulărilor cantitative obținute în cincinalele precedente, la o nouă calitate a activității economico-sociale, ridicarea pe o treaptă și mai înaltă a gradului de bunăstare și civilizație al întregului popor, întărirea independenței și suveranității patriei noastre socialiste”.

În condițiile lumii contemporane, ale unor interdependențe crescînde între statele lumii, participarea activă la diviziunea internațională a muncii, la schimburile mondiale de valori, dezvoltarea cooperării internaționale constituie o necesitate obiectivă. Este cunoscut faptul că România socialistă, pe baza condițiilor create de dezvoltarea economică națională, desfășoară o amplă și fertilă politică de cooperare cu toate țările lumii, principala pondere în comerțul exterior revenind țărilor socialiste. Noua calitate pe care o reclamă viitorul cincinal, pe care o impun condițiile actuale se exprimă, firesc, și în planul activităților de comerț exterior și de cooperare economică internațională. Integrînd aceste direcții de acțiune politică și economică în amplul program ce urmează a fi dezbătut și aprobat la viitorul congres al partidului nostru, cincinalul 1981-1985 pune un accent deosebit pe problemele legate de perfecționarea comerțului nostru exterior, a

colaborării și cooperării cu alte state, „acestea constituind o parte inseparabilă a activității generale pentru îndeplinirea programului de faurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate”. Cadrul principal pentru dezvoltarea acestei activități este bine cunoscut: și în viitor țara noastră va pune la baza relațiilor economice și a cooperării cu alte state principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc. O atenție cu totul specială acordă viitorul cincinal fenomenelor noi apărute în economia internațională, îndeosebi implicațiilor prelungirii crizei economice și a cooperării cu alte state principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc. O atenție cu totul specială acordă viitorul cincinal fenomenelor noi apărute în economia internațională, îndeosebi implicațiilor prelungirii crizei economice și a cooperării cu alte state principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc.

Interesează, desigur, dincolo de imaginea globală pe care o sugerează abordarea acestor probleme, sensul lor și reperetele concrete, care nu lipsesc din programul de dezvoltare a țării în viitorul cincinal, cifrele în sine incluzînd și dimensiunea calitativă ce trebuie să însuflească fiecare faptă din anii ce vor veni. Astfel, volumul comerțului exterior va crește în perioada 1981-1985 cu 50-57 la sută comparativ cu cincinalul actual; exportul va spori cu 60-71 la sută, cooperarea economică și tehnico-științifică ocupînd un loc tot mai important, se va orienta mai cu seamă spre satisfacerea cerințelor de materii prime ale economiei naționale în plină dezvoltare, în timp ce la export se va urmări mai ales sporirea ponderii mărfurilor cu un înalt grad de prelucrare. O preocupare crescută va fi concentrată spre realizarea de acorduri și înțelegeri de lungă durată. În ansamblu, deceniul 1981-1990 va marca lărgirea și diversificarea schimburilor și cooperării cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, România participînd tot mai activ la diviziunea internațională a muncii, la circuitul economic mondial. Dinamica acestei activități este fără precedent: în 1990 comerțul exterior va fi de două ori mai mare decît în 1980; iar creșterea exportului este prevăzută a avea loc într-un ritm mai rapid decît cel al importului, urmînd a se asigura pe această cale o balanță economică excedentară, o balanță de plăți echilibrată și crearea condițiilor pentru trecerea la convertibilitatea monedei naționale.

Toate aceste elemente desprinse din impresionantul edificiu pe care îl prefigurează documentele viitorului aflate acum în dezbaterile țării trasează imaginea înaintării României pe drumul prosperității și bunăstării, imagine ce devine de-a dreptul vizionară: „Astăzi România oferă tabloul unei societăți strîns unite care, cu clocoțitoare energie și elan revoluționar, asigură dezvoltarea în ritm înalt a tuturor sectoarelor vieții economice și sociale, înaintarea țării pe calea bunăstării și civilizației, afirmarea tot mai viguroasă a patriei noastre în lumea contemporană, sporirea rolului său în lupta popoarelor pentru pace și progres”.

DOINA IOVANEL ■

Om și mediul

„Crima de poluare”

Poluarea mediului a fost și este îngrădită de nenumărate prevederi, hotărîri, legi. Cu privire la acest punct în jurisdicția mondială figurează actualment chiar termenul de „crimă de poluare” ce indică gravitatea faptei „celor ce pun în pericol viața sau sănătatea altor persoane prin deșeurile nocive”.

Această șocantă denumire „crimă de poluare” a fost lansată în Japonia, țară în care, după cum azi toată lumea știe, datorită poluării cu mercur a apelor golfului Minamata s-a declanșat o curioasă boală, denumită foarte sugestiv pentru desemnarea manifestărilor ei, „nebulia pălărierului”. Pescarii care se hrăneau cu pește și scoici încărcate cu acest toxic prezentau simptome de alterare a intelectului ca urmare a atacării fesutului cerebral. Teama, incertitudinea, irascibilitatea, halucinațiile stăpîneau mințile celor atinși de boală, o bună parte dintre aceștia decedînd dramatic.

Tot în Japonia, poluarea apelor, cu alt toxic, și anume cu cadmiu, a declanșat o altă boală mortală, necunoscută pînă atunci, așa-zisa boală de „Itai-itai”.

Alături de efectele toxice pînă la deces ale poluării apei se cunosc — cu prioritate istorică — cele ale poluării aerului (pe Valea Meusei, Liège, Belgia, în 1930, pe Valea Monongahela Donora, S.U.A., în 1948, la Londra, în 1952).

Deși rare, astfel de accidente tragice îndreptățesc, desigur, termenul mai susmenționat, care trebuia luat și ca un avertisment. A polua mediul ambiant peste anumite limite poate fi sinonim cu a ucide. Simpla acumulare, fără precauții, de reziduurile solide nedegradabile pe suprafața solului poate să însemne un dezastru. Astfel, sterilul rezultat din activități de minerit în unele localități britanice a înghițit construcții și îngropat oamenii de vii.

Aceste exemple, oricît ar fi de crude, sînt numai cele mai simple fapte care subliniază la ce gravitate — în privința

implicării directe a vieții omenesti — se poate ridica fenomenul de poluare. Referindu-ne tot la sănătate, la efectele brutale de tipul celor citate, se adaugă cele larvate, mai puțin vizibile la prima vedere, sau care se reliefează numai treptat. Am putea spune chiar că importanța efectelor directe ale poluanților este depășită de cea a celor indirecte, în care se acționează asupra organismului uman într-un mod secundar prin degradarea mediului, a ecosistemelor naturale.

Luînd în considerație obligația administrațiilor de stat de a preveni riscurile legate de poluare, ultimele două decenii ale secolului XX au fost în majoritatea țărilor industriale deceniile legislației privind combaterea poluării.

Legislația antipoluare nu este însă nouă. Încă din 1273 în Anglia exista o lege care interzicea poluarea cu fum a aerului. Călcarea ei era pedepsită exemplar. În 1306 se spune că un locuitor al Londrei a fost executat pentru că ar fi ars cărbune în plină stradă. Azi numărul legilor antipoluare, referitoare la aer, apă, sol, sînt de ordinul zecilor și chiar al sutelor. Pedepsele de încălcare a lor încep să fie din nou foarte drastice, în epoca noastră ele fiind bine fundamentate științific. În Japonia, spre exemplu, amenziile se ridică la 3 000 000 de yen. De asemenea, „vinovații de poluare” pot fi închiși pînă la 3 ani.

Ca și alte probleme ale lumii contemporane, rezolvarea problemei poluării mediului cere, desigur, o armonizare a măsurilor luate pe întregul glob. Nu este suficient ca o țară să aibă o legislație de combaterea poluării foarte severă, în timp ce în alta, mai mult sau mai puțin îndepărtată, ea este mult mai indulgentă. Aerul și adeseori și apele nu au granițe. AVEM UN SINGUR PĂMÎNT. O.N.U. a propus ca unul dintre viitorii ani să fie luat drept an internațional al

Mondo umano ?

Rememorare

„Eagle” reamintea vulturul american iar „Columbia” viza memoria lui Cristofor Columb dar și numele aceluia obuz locuit, lansat de Jules Verne dintr-un loc situat în Florida, în cunoscutul său roman „De la Pămînt la Lună”.

20 iulie către 12h 15', acum zece ani, „Eagle”, adică modulul lunar (LEM), se separă de Apollo XI pe cînd acesta efectua a 13-a rotație în jurul Lunii. După cîțva timp, cînd la Houston este 15h 17' (22h 17' ora București), în căștile specialiștilor de la centru se aude: „Houston, aici baza de pe Marea Liniiștii. Eagle s-a pregătit”. Apoi se verifică echipamentul și materialul ce vor fi utilizate la coborîrea pe Lună. Documentul de control ce trebuie urmat punct cu punct numără exact 108 pagini. La 20h 54' (20 iulie la Houston, 3h 54' ora București, 21 iulie în Europa — de unde și diferența în datarea primilor pași pe Lună) Houston autorizează ieșirea din „Eagle” și coborîrea pe Lună. (Nu știm dacă ziaristii și specialiștii au consemnat pulsurile din acele clipe ale celor doi astronauți. Poate era bine. Oricum, în momentul alunizării lui „Eagle” inima primului dintre ei ajunsese la 156 bătăi pe minut !).

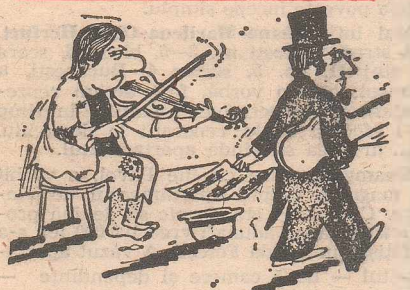
Îmbrăcat într-un combinezon special din fibră de sticlă și de nailon, purtînd încălțăminte de nailon aluminizat și o căscă de plastic cu filtre pentru soare, comandantul lui „Eagle” deschide cu un calm uluitor ușa aceluia LEM. La noi este ora 4h 39' iar de la Houston se anunță că se așteaptă imaginile televizate. Colegul comandantului brânzează aparatul de luat vederi, îl fixează bine iar pe Pămînt, în apogeul dimineții (în Europa), al serii (la Houston), al amiezii (în alte zone), 520 milioane de telespectatori urmăresc încordați și în direct coborîrea primului om pe Lună. De la Houston „Vă vedem, acum, coborînd scara”. Aproape de pe Lună: „Va trebui să sar puțin. Bine. Sînt la ultima treaptă a scării. Picioarele LEM-ului s-au înfipt puțin în sol. Acesta apare granulat fin, ca pudra. Acum va trebui să părăsesc LEM-ul”.

Colegul său îl fixează fără încetare cu camera de luat vederi a televiziunii. A rămas încă în interiorul lui „Eagle”. Ajuns jos, primul sare cu ușurință pe solul lunar. În căști, la Houston, și în difuzoarele televizoarelor de pretutindeni se aud clar cuvintele: „Este un mic pas pentru om și un pas imens pentru omenire”. Ceasul arată 4h 5 minute 20 secunde, la București, cu exact două ore mai puțin la Londra, iar data este 21 iulie 1969. La Houston este 20 iulie 1969, ora 21h 56' 20". Decolarea se produsese de la Cap Kennedy, cu 109h 24' 20" mai înainte, cu ajutorul rachetei Saturn V (111 metri înălțime). În Apollo XI rămăsese Mike Collins, 39 ani, pilotul. Pe Lună, primul care a coborît a fost Neil Armstrong, 38 de ani, șeful misiunii. Cincisprezece minute mai tîrziu el a fost urmat de Edwin Aldrin, 39 de ani. La 5h 24' cei doi fixează o placă pe care stă scris: „Aici, oameni de pe planeta Pămînt au pus pentru prima oară piciorul pe Lună, în iulie 1969 e.n. Noi am venit pașnici în numele întregii omeniri”.

„Patru ani mai tîrziu, pe meleagurile americane, în cadrul unui sondaj, 100 de cetățeni au fost întrebați de numele primului om ce a ajuns pe Lună. Doar patru dintre ei și-au mai amintit de Neil Armstrong...”

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(Din „JEZ” — R.S.F. Iugoslavia)

Dr. ELENA BARNEA ■
cercetător științific

Ochii și urechile lumii

Anul Copilului
continuă

Nu sînt omul pe care să se poată conta în colectarea veștilor proaste, deși nici pe ele nu se poate conta. Încă de pe vremea lui Shakespeare, ea să luăm un punct de reper, se zicea că ele vin în galop. Și atunci cum vin cele bune? Cert este că Anul Copilului — care nu se încheie la 1 Iunie — se desfășoară în condiții grele, aducîndu-ne știri dintre cele mai rele, care nu pot fi trecute cu vederea. Relațiile dintre părinți și copii, dintre pueri, puberi și adulți nu sînt impecabile și în chiar luna care începe cu Ziua internațională a celui mic, telexurile au transmis ca :

— un parchetar francez, om la 40 de ani, își ucide fiica de 7 ani, cu o carabină pe care o îndreaptă apoi spre sine dar glonțul nu-l omoară; nevasta îl părăsise de doi ani și bărbatul nu-i suportă absența; încercase să dea foc casei dar nu izbutise;

— invers, dar tot în Franța, o fetiță de 13 ani își ucide tatăl cu o carabină, în timp ce acesta dormea, după o ceartă cu palme mai grele și mai multe decît de obicei; mama autodisparuse cu 6 ani înainte; tatăl era betiv, hoț și bătuș și nu-și mai suferea fetița; fetița nu l-a mai suportat nici ea și după ce l-a împuscat, a pus arma deoparte, a închis ușa și s-a dus să spună ce a făcut;

— în Florida, tribunalul din Miami condamnă la 25 de ani închisoare un băiat de 12 ani pentru asasinat și furt; acuzatul nu contestă faptele; el, cu încă cinci de aceeași vîrstă, bătuse mortal un bătrîn de 85 de ani, șefa bandei era însă o fetiță de 13 ani, condamnată cu o săptămînă înainte la 114 ani de închisoare.

Sînt gata să pun punct, să nu generalizăm și să mă ocup de lucruri mai vesele. „Der Spiegel“ sosește la timp: la New York, copiii între 6 și 10 ani au o nouă distracție: barurile de noapte — sînt deja vreo 6 — deschid simbăta și duminica după-amiază pentru băieții și fetițele care vor să danseze „disco“ ca John Travolta. E febra de simbăta după-amiază. Disc-jockey-ul nu face nici un efort special, programul de noapte pentru adulți „merge“ perfect la pustiime! Informații, reporterul conchide că anumiți organizatori prevăd exportul spre Europa al acestui tip de divertisment, ceea ce ar face ca bătrînștile și „tradiționalele aniversări puerile, desfășurate în casă și grădină, să fie înlocuite, în sfîrșit, de aceste „parti“ — uri demne de adulți“. Asta-i mai vesel?

În cele din urmă, s-ar putea ca vîrsta cea mai „bună“ să fie cea anunțată de Organizația Mondială a Sănătății, într-un raport făcut public, care stabilește că „din 125 de milioane de copii născuți în 1978, 12 milioane (adică unul din zece), cei mai mulți din lumea a treia, vor muri înainte de a implini un an, iar marea majoritate a supraviețuitorilor nu se vor bucura de o bună sănătate“ din cauza subnutriției, lipsei de apă curată și bolilor care bintuie azi în lumea în care s-au născut.

„Sînt prea cinic? Eu sînt prea cinic? Eu cheltuiesc 1 milion de dolari pe minut pentru inarmare?“

RADU COSAȘU ■

*) Cifra indicată de cel mai recent raport al Institutului de cercetări în problemele păcii din Stockholm: în lume, cheltuielile militare ating 1 milion de dolari pe minut!

Cățeaua

O aud lătrînd de vreo opt sau zece ani. Din cite am aflat însă, ea lătră de mai mult, de treizeci de ani, depășind astfel vîrsta tuturor cătețelor de pe pămînt. Cu care nici nu seamănă. Fiindcă de obicei cătețele se mai imblinzesc, cînd le atîrnă zătoanele laptelui în golul așteptărilor, cînd se rostogolesc pe lingă ele puindrii pe care i-au adus pe lume. Se umanizează complet uneori, cînd se uită la ghemotoacele acelea mici și jucăuse, se purifică de orice cruzime, se ridică deasupra unor oameni, în ochii cărora nu arde niciodată lumina îngăduinței, pe care nu-i încălzește și nu-i umanizează niciodată dorul de frumos și de mai bine, cînd doare și bucuria vieții.

Cățeaua la care mă refer, pe care n-o cunosc decît după glas, adică după lătrat, n-a zămislit nici o aschie de puindru, n-a rodit niciodată, nici în planul acesta, să-i zicem fiziologic, nici în planul mai înalt al sentimentelor și al ideilor.

Cățeaua aceasta e o simplă și cam abjectă sterpăciune. — sterpăciune fiziologică, sterpăciune filozofică, sterpăciune ideologică.

Ea lătră, și tot lătră, — lătră la lună. lătră la stele, lătră la ziuă, lătră la noapte, lătră la flori, lătră la păduri, lătră la casele în care stau oamenii, lătră la uzinele în care muncesc oamenii, lătră la izbîndă și la bucurie, turbînd citeodată de minie, spumegînd de furie, rupînd lanțul sau prefăcîndu-se că-l rupe, umplînd lumea de bale, mizgălînd-o cu venin și cu otravă.

Dacă i se spune să nu mai lătre, dacă i se pune botniță, fiindcă orice ciine are un stăpîn, liberi neputînd să fie decît oamenii, — oamenii care muncesc, oamenii care înalță case și fac copii, tîind drumuri noi în tărîmul întelenit al viitorului — se zburătăcește rău de tot, se infurie și miriie în găoaaca botniței, își inghite miriiturile și lătrăturile, se hrănește un timp cu produsele glandelor sale faciale, le

preschimbă în noi otrăvuri, le fierbe și le prelucrează, ca într-un cazan infernal, de parcă n-ar mai fi o făptură pămînteană, parcă ar fi o mașinărie de fabricat ură și dușmănie, dușmănie și ură mereu și mereu, de ani și ani de zile.

După aceea, cînd i se dă drumul din nou să lătre, arătîndu-i-se eventual și obiectivul pe care trebuie să-l improaște cu bale și cu venin, cu fecale și cu otravă, — se dezlănțuie și mai amarnic, făciad citeodată o larmă infernală, umplînd văzduhul cu miriuri, încît îi se pare, ascultînd-o, că e plină lumea de cățele și de sălbăticiuni, de ciini și de vrăjmășii. Nu e așa, se înțelege, lumea are și alte preocupări, are necazuri, are nemulțumiri și dureri, dar are și bucurii, e animată de năzuințe mari, cum e de obicei lumea, lumea oamenilor, nu lumea ciinilor, lumea năzuințelor de mai bine, nu lumea învrăjbirilor sociale și naționale, lumea copiilor care cresc liberi în lumină, nu lumea sterpăciunii și a uscăciunii, lumea cinstei și a onestității, nu lumea nemerniciei, lumea dreptății, nu lumea celor treizeci de arginți.

Ei însă, cățelele acesteia blestemată și de zei, nu-i pasă de nimic, ea lătră și tot lătră, fiind convinsă că nu mai există nimic în lume, în afară de clănțanitul făclilor sale bătrîne și cam scîrțîturile în afară de zgomotele pe care le emit gîtlejurile ei ragusite, în afară de denigrările și de minciunile care curg și tot curg din pilnia unei guri știrbe și hide, cum curge apa dintr-un veceu, după ce tragi de miner, cum curg noroaiele din vanele canalizării, după ce sînt date dușului, cum curg gunoaiele din mașinile salubrităților, cînd își pun în mișcare mecanismele descărcării, cînd vomită ele în gropile tuturor putrezirilor.

De fapt, cățeaua aceasta a noastră — a dracului, cum se mai zice — seamănă din ce în ce mai mult cu o mașinărie de emis

lătrături și schelălăituri, așa cum seamănă cu o mașinărie și cotelul pe lingă care s-a opoșit, — pe frontispiciul căruia scrie, culmea ironiei, „Europa liberă“ — de care a legat-o destinul, datorită căruia s-a regăsit pe sine, lătrînd și tot lătrînd, dimineața și seara, ziuă și noaptea firziu, cînd i se spune, deoarece o cătea, oricît ar fi ea de hiită, oricît ar fi de scorigită, trebuie să facă ce i se spune, ce-i poruncește stăpînul, trebuie să lătre mereu, chiar dacă lătră în pustiu, chiar dacă lătră a pagubă.

Cățeaua lui Esenin își vedea puindrii în luna de pe cer, umplînd astfel lumea de milă și de dor de bine.

Cățeaua noastră — tu a dracului, cum ziceam adineuri — vede în marginea zării confruntări și lupte, vede și vrea judecări, vede și vrea execuții morale, și nu numai atît, vede și cere execuții integrale — ce lapidări ar face dumneaci, dacă ar putea, cum ne-ar da ea în cap, cu măciuca intoleranței, dacă i-ar veni bine — vede negru înaintea ochilor și cere răzbunare, nu lătră degeaba, nu face „artă pentru artă“, e mai înglodată în mercenariat decît cel mai abject mercenar, e vindută și răsvîndută, a fost cumpărată și răscumpărată, cu toate că nu e decît o sterpăciune oarecare, mai mult ideologică decît fiziologică.

Cățeaua asta e o simplă și cam odioasă relicvă, e rămășița unui infern care a trecut nu demult peste lume, căruia i s-a spus „război rece“, care a fost, într-un fel, mai cumplit decît celălalt război, fiindcă în urma lui — în urma „războiului rece“, odată cu el, de fapt — ies la lumină armatele fioroase ale intoleranței, ies și încep să mișune peste tot plognitele fanatismului, ies și se infiltrează peste tot păduchii suspiciunii, ies dușmăniile și urile, răul și uritul, hidosul și monstruosul, cărora ar trebui să li se dea odată peste bot, odată și bine, în numele libertății, în numele păcii.

ION LANCRANJAN ■

Fotografia pe care o reproducem din revista iugoslavă „Arena“ îi înfățișează pe cei trei membri ai familiei Dumitrescu, Constantin, tatăl, este muncitor la întreprinderea de mecanică fină din București. Jeana lucrează în aceeași întreprindere, în secția instrumente de măsură, iar Mihai, fiul lor, este elev la Grupul școlar Unirea. Ei sînt eroii unui amplu foto-reportaj sub titlul :

„ROMÂNIA — AȘA TRĂIESC
ȘI MUNCESC VECINII NOȘTRI“

publicat sub semnătura ziaristilor Ivita Nosici și Matia Cocovici. Reportajul face portretul unei familii cum sînt atîtea în țara noastră, oameni modeste și harnici, cum modeste și harnici sînt atîția oameni la noi. Reporterii îi însoțesc la locul lor de muncă și învățură, îi vizitează acasă, se interesează cum trăiesc și cum gîndesc, altfel spus, cum își trăiesc viața. Prin aceasta, un portret al cetățeanului obișnuit din țara noastră și o concluzie la care autorii reportajului ajung firesc: în România oamenii se realizează deplin prin munca lor.

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Jack Lespee a fost prins. Toți poliștii californieni au răsflat ușurați. Cine s-ar fi gîndit că marele Jack va fi, în sfîrșit, ridicat cu arme și bagaje pentru a-și plăti, într-un loc ferit de zgomote și circulație, marile datorii față de societate?

În numai doi ani Jack a luat de la destui bani lichizi și valori sigure în valoare de peste 5 milioane de dolari pentru a-și asigura o viață liniștită și lungă. Jack are 14 ani, implinînd de curînd, un cazier de gangster strălucit și o bandă de subalterni perfect slefuiți, ajunși la vîrsta marilor performanțe. Deși Jack a renunțat de curînd la pantalonii scurți, aghiotanții săi cvadragenari l-au ascultat fără să crîncească și l-au proslăvit sîncer în numeroase ocazii pentru că „patronul“ a dovedit o rară capacitate de a combina loviturile între ele și de a-și infrupta crăci, repede și copios, dintr-un meniu financiar care părea să nu se mai termine. Mafioții de pe întreaga coastă de apus au văzut în Lespee un nou Al Capone și dacă Jack ar fi fost lăsat să se manifeste pînă la maturitate

în bransă, ar fi spart, cert, recordurile clasice. Dar, vai, Lespee a avut minte și nu noroc sau, mai exact, și-a distribuit norocul într-un joc în care și excepțiile probează regula pierderii.

La 14 ani, marele gangster care în puținele sale ore libere juca domino, într-un

seama de palmaresul său fără echivoc, a fost refuzat. Din penitenciar în penitenciar și dintr-o școală de corecție în alta, Jack a efectuat timp de trei luni un lung periplu prin purgatoriul de la marginea societății. Nepermis nicăieri, nici în pușcărie, nici în libertate,

rițane a crescut vertiginos. Statistici ale poliției arată că tinerii sub 18 ani comit jumătate din toate crimele, procentul fiind în continuă creștere. Un raport al subcomitetului judiciar al Senatului relevă că 80,6 la sută din actele de violență sînt comise de tineri sub 25 de ani.

Sociologii, educatorii și psihologii consideră că există mai multe cauze ale acestui fenomen. „Psihologii — subliniază cotidianul citat — îl pun pe seama dezintegrării familiei americane, trecutului violent al S.U.A. sau abuzurilor comise asupra copiilor“. Juriștii adaugă posibilitatea facilă de a obține droguri și arme de foc. O opinie unanimă acuză proliferarea violenței la televizor.

De la televizor la realitate, din cinematografe și reviste la realitate, din realitate înapoi în mijloacele de intoxicare în masă, ciclul violenței pregătește și întreține un climat ultrafertil pentru ca micii Lespee să devină mari în cea mai abjectă bransă a pieței libere...

RADU BUDEANU ■

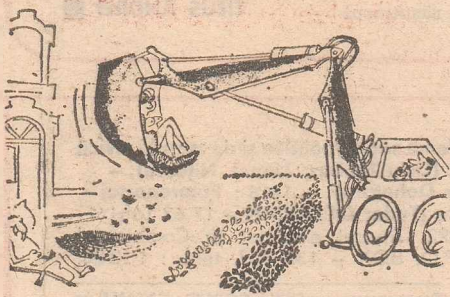
Marele Lespee și alții mai mici...

living special amenajat pentru așa ceva, în reședința sa de 12 camere, a fost băgat într-un inconfortabil arest preventiv. Pînă aici lucrurile s-au desfășurat firesc și fără probleme. Odată cu fericita captură a început însă marele coșmar procedural al celei mai spectaculoase afaceri din foarte multe care compun departamentul de lincvenței minore în Statele Unite. Avînd o vîrstă prea fragedă pentru a fi introdus într-un penitenciar de maturi, cu acte în regulă, Jack a trebuit virat spre școlile de corecție. Aici însă, ținîndu-se

acest personaj riscă să continue să facă notă separată în raport cu marile și bogatele tradiții ale profesiei sale atît de bine reprezentată pe piață... tuturor posibilităților de afirmare. Dincolo de profilul distinct al acestui caz, numitorul comun al criminalității juvenile se impune, cu forța evidentei, ca o realitate gravă și de prim ordin a vieții sociale americane.

În ultimii cinci ani, scrie ziarul „Los Angeles Times“, numărul crimelor atribuite tinerilor din orașe, suburbii și comunitățile rurale ame-

Lumea se amuză

*Din „BUNTE ILLUSTRIERE“ — R.F.G.

Totul despre pasajul Bucur-Obor

● De ce a fost necesar

Pentru că din statisticile făcute pe tema fluxurilor de circulație, a rezultat că, în ceea ce privește autovehiculele, numărul acestora atinge, la orele de vârf, circa 7 000 de mașini pe oră.

Cifra pietonilor, de asemenea calculată la orele de vârf, atinge și depășea chiar 10 mii de oameni pe oră.

Rezulta deci că în acest loc foarte aglomerat al Capitalei se produceau dese strângeri ale circulației rutiere și un coeficient redus de securitate a traficului pietonal.

Și încă ceva: tendința, atât în ceea ce privește volumul circulației autovehiculelor cit și cel pietonal, era spre sporirea ambelor valori.

● Ce oferă în prezent pasajul

Vom menține, pentru a putea compara, aceleași exemple folosite. Numărul autovehiculelor ce pot traversa acest nod de circulație intensă de circa 12 mii pe oră, dintre care circa 3 mii reprezintă valori de relații, adică mașini care vor executa sensul giratoriu (stînga, dreapta și chiar întoarceri de 180 de grade).

Acostui calcul trebuie să i se adauge și posibilitatea trecerii, pe sub planșeu de la sol, a unui număr de 100 de tramvaie pe sens (deci 200 în total), pe oră, călătorilor fiindu-le asigurate spații de refugiu pe o distanță de 120 m. (pe fiecare sens, adică 240 m.), distanțe care îngăduie staționarea simultană a 3-4 trenuri de tramvaie de tipul V 3 A, fiecare cu o capacitate de 300 de pasageri.

Pericolul traversărilor, existent pînă la construirea pasajului, a fost diminuat la maximum. În primul rînd, trebuie menționat faptul că la o oră de vîrf, în condițiile dezvoltării cartierelor de locuințe învecinate, numărul pietonilor va ajunge la 12-15 mii. În subteran, aceste capacități vor fi preluate de cele două pasaje pietonale în condiții de securitate deplină, pasajele fiind paralele cu trecerea rutieră din subteran. La sol, traversarea „bretelilor” de circulație pe sensul șoseaua Ștefan cel Mare spre Mihai Bravu este limitată la distanțe de 6-7 metri și se confruntă doar cu traficul de relații, cum se spune în termeni de specialitate, adică cu acele autovehicule care, ieșind din banda principală, se angajează spre dreapta, în direcția Căii Moșilor.

● Identitatea tehnică a pasajului..

...cea mai mare deschidere din București, piața creată avînd o formă aproape circulară, cu un diametru de circa 200 m. În subteran există două fire de circulație pentru tramvaie (cite unul în fiecare sens) dinspre Piața Victoriei spre Piața Luncului și 4 fire (cite două pe sens) pentru autovehicule, fără nici o intersecție, fără semafoare, deci fără obstacole. Fluxul continuu!

Pe două nivele, de o parte și de alta a acestei treceri, s-au construit parcaje destinate, în principal, locatarilor din Colentina și Calea Moșilor care sînt posesori de autoturisme, dar cu posibilități de parcaj temporar celor care au de rezolvat diverse probleme în zonă. Capacitatea lor: 1 240 mașini. Sînt prevăzute căi de acces și de ieșire din parcaje.

Parcajul dinspre Calea Moșilor are încă o ieșire subterană, pe sub unul din blocurile nou construite, spre strada Ion Moși.

În gabaritul etajului superior de parcaj, pe direcția șoseaua Ștefan cel Mare-Mihai Bravu sînt două pasaje rezervate pietonilor care pot accede fie spre șoseaua Colentina, fie spre Calea Moșilor.

Pașajul pietonal dinspre Colentina are legături (pe scări) cu cele 2 stații de tramvai care circulă spre Calea Moșilor. Toate pasajele pietonale au fost prevăzute cu grupuri sanitare.

Adîncimea, față de sol, a pasajului rutier este de 7,50 m.

La nivelul solului, în mijlocul uriașei piețe, s-a construit o „pastilă” de gîrație, care permite fie circulația directă spre Mihai Bravu (sau spre Piața Victoriei), fie virarea spre Calea Moșilor, prin două fire laterale, sau spre șoseaua Colentina, printr-un viraj la stînga, sau revenirea spre sensul din care s-a ajuns în acest punct, cu ocolirea „pastilei”. Calea Moșilor poate fi abordată prin trei fire de circulație pe sens.

● Cine sînt realizatorii pasajului

Ca instituții: Institutul „Proiect” București și Trustul de construcții industriale București.

Ca oameni: inginerul Gh. Constantin, șeful proiectului de rezistență; arh. Ruxandra Fotino-Verona; șef de santier: ing. P. Marineu; ing. Ludovic Dobin-schi, pentru ventilații; ing. Berthold Rauchberger, stingeri de incendii, instalații sanitare; ing. Radu Hera, instalații electrice; ing. Lidia Dobrescu, pentru drumuri; arh. Valentin Donose, pentru spații verzi; ing. Ion Dumitrescu, pentru circulație.

MANOLE CĂRȚAN ■

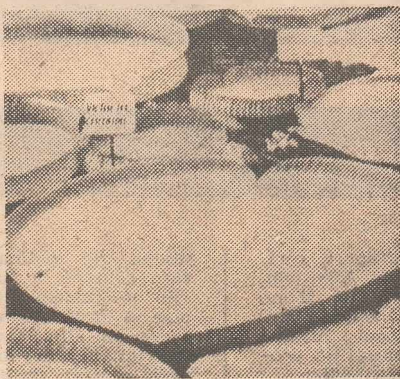
Trei ani pentru o floare

In trei ani se poate absolvi un curs de arhitect conductor. In trei ani se poate construi — de la cota zero — un întreg cvartal de locuințe. In trei ani se poate face — chiar și pe bicicletă — înconjurul Pămîntului.

In trei ani... De ce ne-am oprit la cifra aceasta? Pentru că aici, la București, în Grădina botanică a Universității, un om — biologul Maria Constantinescu — și-a cheltuit trei ani din viață nu pentru unul sau altul dintre obiectivele de mai sus, elocvente prin ele însele, ci pentru a face să răsară... zimbetul unei flori.

Concret: din iunie 1976 și pînă în iulie a.c., beneficiind atît de concursul directorului unității, Vasile Diaconescu, cit și de concursul directorului Grădinii botanice din Cluj-Napoca, prof. Onoritu Rațiu, biologul Maria Constantinescu a muncit pentru a „muta” o plantă din America de Sud în București. Inclusiv pentru a o face să zimbească — să înflorească, adică. Și a reușit. Marți, 10 iulie a.c., planta a înflorit. Ea se numește „Victoria Regia” și e de fel de pe Amazon. Acolo unde, alături de sora sa bună, Victoria Amazonica, între timp mutată și ea în Capitală, își deschide cu dărnicie, an de an, minunata sa floare albă.

Trei ani de muncă asiduă pentru o floare?!

Dacă te gîndești că munca ta folosește tuturor celor care în acești trei ani au învățat să absolve cursuri și facultăți, tuturor celor care au ridicat și ridică fabrici și cartiere de locuințe; tuturor celor care străbat meridianele pămîntului pentru a-l cunoaște și a ne face cunoscute — într-un cuvînt, tuturor celor ce nu-și precupețesc eforturile pentru binele semenilor, răspunsul este unul singur: Merită!

Cu adresă precisă

Are balta pește?

„Lac să fie, că broaște — destule” spune zicala.

Constatare ușor de făcut, dar întrebarea e alta: Unde e peștele? Peștele proaspăt, de ciorbă și de saramuri-că. Sau de prăjit în făină de cucuruz, lingă o mămăliguță și un ardei verde fript, pe cit de lute pe atît de blagoslovit de meseni, peștele cu mirosul lui persistent, să se strîngă mițele pe palier și aburul pe paharele cu vin alb, de „Pietroasele”.

Nu de alta, dar duminica, în plin Herăstrău, păcătosul de crap mai-mai că nu-ți sare în barcă. Fierbe, în schimb, apa din jurul bărcii, în salturi mari, tăioase și repezi ca o critică la adresa responsabililor cu plasa și cu năvodul. Ori nu-ți

dă tihnă, mehenghiul, pe malul liniștit al Snagovului, făcîndu-te să crezi pînă și în poveștile vecinului de pîed, prinse în vîrf de undiță cu ață-albă! — pescărească! Că de, nepreafîind dumnealui, peștele de apă dulce, pe piață, prin unele prăvălii, vrei-nu trebuie să înghiți istorioara care ți-o perpelește în fața a doi babei amăriți posesorul de momeală și de circilig. Punem la foc moznit situația de mai sus și-l întrebăm pe tovarășul Gheorghe Toth, gestionarul unității de specialitate nr. 17, de pe Șoseaua Cotroceni, de ce nu are și pește proaspăt. Nu viu, cum a avut pînă mai ieri, ieri, ieri, ci doar atît — proaspăt.

Transcriem răspunsul

cuvînt cu cuvînt, menționînd și calmul gestionarului, nedepășit nici măcar de temperatura peștelui oceanic congelat, aflat în galarant:

— Noi primim repartiția de pește proaspăt de la I.C.L. Alimentara, sectorul 6, și peștele de la I.C.R.A. Obor. Pe luna iulie am repartiție de 1 000 kg. pește proaspăt. I.C.L. ul mi-a dat repartiția; I.C.R.A. nu mi-a dat însă peștele. Iar la telefon mi s-a răspuns că pînă la sfîrșitul lunii mai e, că o să mi-l dea pe tot o dată. Or, bine ar fi fost să mi-l dea eșalonat, să-l vind eșalonat — adică proaspăt, cum îl așteaptă cumpărătorii.

Am luat și noi repartiția cu pricina, am drămăluit-o, am cîntărit-o, dar de aflat tot nu am aflat ce greutate o fi avînd.

În pește, vreau să zic.

TITUS ANDREI ■

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312. Oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Probleme social-politice și de morală civică (Nicolae Cristache, Ilie Purcăr), — 1619; Noul în procesul muncii (N. Gr. Mărășanu, Nelu Ionescu), — 1606; Știință, învățămînt, sport (Liviu Timbus, Lionel Nițescu), — 1618; Scrisori, anchete cetățenești (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea), — 1787 și 1617; Cultură — cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1618; Fotoreportaj — 1595; Secretariat de redacție — 1782, 1621; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10, interior 1783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 63 16 și interior 1611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENI — 17 63 16 și interior 1786); redactor șef — 18 22 96 și 17 60 10, interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import presă, P.O. BOX — 136-137, telex: 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3

Prezentarea grafică: CORNEL CATANA ■

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU